Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski. za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 466 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 8 października 1936

Rok 31

Poznań, 7 października.

Zmiany wśród Rusinów

Co się dzieje w Małopolsce Wschodniej? Są jakieś zmiany? Owszem, są, godne uwagi.

Najważniejszą stanowi powstanie nowego ukraińskiego obozu politycznego: „Frontu Narodowej Jedności", w skrócie F. N. J. Jest to wprawdzie nazwa nie nowa, gdyż przywódca nowej organizacji p. Dymitr Palijiw szermował tą nazwą od lat kilku. Dotychczas jednak była ona jedynie hasłem propagandowem, a teraz stała się synonimem nowego ruchu politycznego wśród Rusinów małopolskich.

W dniu 20 września b. r. odbył się kongres konstytucyjny F. N. J. we Lwowie przy udziale 376 uczestników reprezentujących 34 powiaty, w tem także niektóre wołyńskie. Większość uczestników kongresu stanowili chłopi i ludzie młodzi. Sposób odbycia kongresu wzorowany był na zjazdach hitlerowskich; dyskusji i rezolucji nie było, za to często podnoszono ręce i wołano „front", co ma być partyjnem pozdrowieniem członków nowej organizacji.

Kongres ustalił dla nowej organizacji „Führerprinzip". Wodzem („prowidnyk") został proklamowany (bynajmniej nie wybrany) właśnie p. Dymitr Palijiw, który też ustalił wytyczne nowego ruchu. Ponieważ zaś we „Froncie" obowiązuje zasada nie głosowania i woli większości, lecz hierarchji i posłuszeństwa, więc osoba przywódcy nabiera szczególniejszego znaczenia i nie od rzeczy będzie kilka słów o p. Palijiwie powiedzieć.

P. Palijiw występuje na arenę polityczną w listopadzie 1918 r., jako referent organizacyjny ukraińskiego komitetu wojskowego, przygotowującego zamach ukraiński we Lwowie. Zamach, jak wiadomo, się udał, co jednakże nie było równoznaczne z jakimś szczególnym awansem p. Palijiwa. Był on na to za młody, gdyż był zaledwie podchorążym w Ukraińskich Siczowych Strzelcach, formacji, utworzonej przez Austrję. Po zawarciu pokoju w Rydze w r. 1921 byli wojskowi ukraińscy spiskują przeciw Polsce, a nawet wywołują w Małopolsce wschodniej ruchawki zbrojne. Wtedy p. Palijiw dostaje się do więzienia polskiego, które opuszcza w r. 1923 i rzuca się do pracy politycznej. Jest to okres załamania się ruchu ukraińskiego po uznaniu przez Radę Ambasadorów wschodnich granic Polski. P. Palijiw próbuje ten ruch zaktywizować, organizuje bez poważniejszych sukcesów własną grupę „Zahrawa", pertraktuje z bolszewikami i w tym celu jeździ do Charkowa, wreszcie wstępuje do tworzącego się w r. 1925 „Unda", a równocześnie jest czynny w nielegalnej „U. O. W." Palijiw jest wtedy łącznikiem między „U. O. W." a „Undo", a ponieważ „U. O. W." jest wtedy na usługach szpiegowskich Reichswehry, więc i p. Palijiw miał sposobność zetknąć się z przedstawicielami ościennego mocarstwa. Sam zresztą oświadczył przed kilku miesiącami publicznie, że zwalczał w „U. O. W." tezę współpracy szpiegowskiej z Reichswehrą w imię ideowej czystości ruchu.

W „Undo" reprezentuje p. Palijiw kierunek najbardziej antypolski, dostaje się nawet w r. 1930 do Brześcia i traci wtedy zdobyty w r. 1928 mandat poselski. Kiedy tymczasem „Undo" zmienia swoją taktykę wobec państwa polskiego, aby jak najwięcej utargować od rządu w drodze dobrowolnej, p. Palijiw porzuca „Undo", organizuje przeciw polityce „Unda" opozycję w społeczeństwie ruskiem, a dzisiaj staje na czele nowego ruchu politycznego.

Już z tej krótkiej biografji jest jasne, jaki to ruch polityczny organizuje p. Palijiw. Reprezentuje on w społeczeństwie ruskiem te sfery, które wszystko zapomniały i niczego się nie nauczyły. W swojem przemówieniu programowem zaznaczył Palijiw, że nie przechodzi do porządku dziennego (co za łaska!) nad faktem istnienia państwa polskiego i z tym faktem się liczy, ale on i jego zwolennicy nigdy się nie zrzekną prawa do „samourzeczywistnienia się". To formalnie bardzo łagodne słowo oznacza w najnowszym ukraińskim żargonie politycznie dążność do zbudowania państwa ukraińskiego na ziemiach dziś do Polski należących.

P. Palijiw usiłuje nie wywoływać przeciw swemu ruchowi represyj administracyjnych i dlatego bardzo oględnie wyraża się na tematy polskie. W swoich organach prasowych (jeden dziennik i jeden tygodnik) cytuje tylko najbardziej pesymistyczne artykuły prasy polskiej, lub ataki na ideę narodowego państwa polskiego z pism masońskich i żydowskich. Za to używa sobie na stosunkach we własnem społeczeństwie. Namiętnie zwalcza „Undo" za jego rzekomo ugodową politykę wobec Polski i w ten okrężny sposób atakuje wszystko, co polskie. Poza tem głosi p. Palijiw zlikwidowanie partyjnictwa ukraińskiego i zcementowanie całego społeczeństwa ruskiego w jeden monolit polityczny, któryby się zdołał przeciwstawić naciskowi państwa polskiego, zatarcie ciągle jeszcze widocznej granicy uczuciowej i organizacyjnej między Rusinami Małopolski a Wołynia, Chełmszczyzny i Polesia, zdobycie miast przez żywioł ruski, wychowanie nowej warstwy kierowniczej na miejsce zdemoralizowanej inteligencji itp.

Program więc bardzo obszerny, a dla państwa polskiego groźny. Program równocześnie bardzo atrakcyjny dla znacznej części społeczeństwa ruskiego, wychowanego w nienawiści do Polski zarówno przez legalne „Undo", jak i nielegalne „O. U. W."

W czasie tych właśnie zmian wśród Rusinów ogłoszony został wykaz imienny majątków, przeznaczonych na przymusową parcelację. Z 27.000 ha przeszło 10.000 ha wypada na trzy województwa południowo-wschodnie, a reszta na województwo wołyńskie i 4 województwa centralne. Społeczeństwo polskie obserwując rozmach polityczny partyj ukraińskich i pobłażanie dla nich władz, z trwogą stawia sobie pytanie, komu się dostanie ziemia w Małopolsce wschodniej: czy bezrolnemu chłopu polskiemu, czy też chłopu ruskiemu, który stopniowo dochodzi do przekonania, że groźną postawą wszystko można wymóc.

Lwów M. R.

„Wiosenne ruszenie lodów"

Neville Chamberlain o dewaluacji franka i znaczeniu wspólnego oświadczenia Anglji, Francji oraz Stanów Zjednoczonych — Wytyczne polityki gospodarczej

Londyn. (PAT) Na dorocznym bankiecie kupców i bankierów kanclerz skarbu Neville Chamberlain wygłosił dłuższe przemówienie.

„W ciągu ostatniego roku — mówił — zanotowano ogromny wzrost naszego wywozu wskutek poprawy położenia w poszczególnych państwach, które były naszymi dobrymi klientami. Wydatki na wzmożenie zbrojeń były wprawdzie dość znaczne i mogły zachwiać równowagę budżetu, jednak nie poszły tak daleko, aby poważnie naruszyły poprawę położenia budżetowego.

„Wyrównanie franka można zestawić z wiosennem ruszeniem lodów w chwili nadejścia cieplejszych dni w krajach podbiegunowych, gdzie statek badaczy polarnych był uwięziony wśród lodów w ciągu wielu miesięcy. Gdy rząd francuski doniósł o nowych zamiarach, nietylko znalazł u nas zrozumienie dla swoich kłopotów, ale najdalej posuniętą gotowość pomocy. Udzieliliśmy zapewnień, że krok rządu francuskiego nie pociągnie za sobą dewaluacji funta i dolara.

„Muszę przyznać, że byłem mile zdziwiony szybkością, z jaką świat cały zrozumiał, co oznacza nasze wspólne oświadczenie. Funt pozostaje wolny i nie jest związany ze złotem ani z żadną dewizą. Nie ma żadnej zmiany w polityce kredytowej, potrzebnej dla utrzymania wewnętrznej pomyślności Imperjum Brytyjskiego. Świat słusznie widzi we wspólnem oświadczeniu angielsko-francuskiem zapowiedź akcji na rzecz rozszerzenia handlu międzynarodowego.

„Są jeszcze objawy, budzące niepokój i choć nikt nie może stwierdzić, że już zapowiada się okres dłuższego stałego pokoju, to jednak żadne z państw nie chce naruszyć pokoju, bo wie, iż nawet zwycięstwo przyniesie mu tylko ruinę i cierpienia. Sądzę, że największym wkładem na rzecz pokoju, jaki możemy uczynić, jest stworzenie potęgi W. Brytanji.

„Samo wyrównanie walut nie może spowodować odrodzenia handlu międzynarodowego, o ile nie będzie mu towarzyszyć zniesienie ograniczeń w handlu w postaci kontyngentów, kontroli dewiz itp. Wobec tego jak najżyczliwiej witamy obniżenie ceł i rozszerzenie kontyngentów, a również zapowiedź rządu francuskiego o opracowaniu nowych taryf celnych i całkowitem zniesieniu kontyngentów. Z radością widzimy, że rządy Włoch, Szwajcarji i Holandji pracują w podobnym duchu i wobec tego możemy żywić uzasadnione nadzieje, iż handel zagraniczny podniesie się.

„W końcu zapewne powrócimy do parytetu walutowego w stosunkach międzynarodowych, opartego na powszechnem zaufaniu, ale uprzednio trzeba zdobyć rękojmię, że nie będziemy narażeni na fluktuację ceny złota. Jeżeli to osiągniemy w wyniku nowej współpracy międzynarodowej, nie widzę niezwalczonych przeszkód dla powrotu do systemu walutowego, opartego na wolnej wymianie złota."

Na podbój powietrznych przestworzy

Nowy Jork. (PAT) — Lotnik szwedzki Bjorkwall był widziany w Saint-Jean w Nowej Funlandji o godz. 22.39. Nie zatrzymał się jednak. Najwidoczniej chce odbyć lot do Sztokholmu bez lądowania.

Londyn. (PAT) Panuje tu niepokój o losy Bjorkwalla, o którym od wczoraj brak wiadomości.

Również zaniepokojone są koła lotnicze o losy Wooda i jego towarzysza lorda Sempilla, którzy wystartowali wczoraj o godz. 19 z Port-Darwin w Nowej Zelandji na wyspie Timor (w archipelagu małych wysp Zundzkich). Lotnicy ci wyruszyli z Melbourne do Londynu wczoraj rano, mając niewielki zapas benzyny.

Berlin. (PAT) Ubiegłej nocy samolot „DO 18" startował na Azorach z pokładu statku motorowego „Schwabenland" w kierunku Nowego Jorku i wylądował o godz. 20.22 w tem mieście. Lot na przestrzeni 4000 km trwał 19 godzin 22 minuty.

Londyn. (PAT) Lotniczka Jean Batten przybyła dziś o godz. 3.15 do Basry (w Mezopotamji) i wystartowała o godz. 5 do Karachi (w Indjach).

Groźna burza na Bałtyku

Tallin. (PAT) Panowała tu na morzu i lądzie gwałtowna burza. Siła wiatru była ogromna. Orkan połamał wiele drzew starych i wyrządził znaczne szkody w sieci elektrycznej oraz telefonicznej.

Brak wiadomości o wielu statkach, które znalazły się w drodze w czasie burzy. M. in. nic niewiadomo o polskim statku „Cieszyn", który, według rozkładu, miał przybyć do Tallina wczoraj.

Jacht „Toddy" w drodze do Finlandji został rozbity. Jeden z członków załogi utonął. Również zginęło dwóch marynarzy ze statku fińskiego „Ariel".

O sąd nad ministrami „frontu ludowego"

Związek francuskich podatników żąda od min. sprawiedliwości postawienia w stan oskarżenia premjera Bluma i min. Vincent Auriola

Paryż (ATE) Związek podatników francuskich zwrócił się do min. sprawiedliwości z wnioskiem o wytoczenie sprawy sądowej min. finansów Vincent Auriol oraz premjerowi Blumowi.

Związek podatników domaga się postawienia obu ministrów w stan oskarżenia i w razie odmowy spełnienia jego żądania wyraża gotowość wystąpienia w charakterze oskarżyciela prywatnego.

Związek podatników francuskich przypomina obu ministrom ich niedawne uroczyste zapewnienia utrzymania wartości franka i zestawia je z wydanemi zarządzeniami dewaluacyjnemi.

„Minister finansów z wiedzą premjera — tak głosi akt oskarżenia związku — najpierw agitował wśród ciułaczy francuskich na rzecz podpisywania pożyczki, jako pewnej lokaty kapitału przy równoczesnem, wyraźnem wykluczeniu jakiejkolwiek dewaluacji. Dewaluację tę w kilka tygodni później obaj ministrowie przeprowadzili, poczytując sobie przytem za zasługę tak długie utrzymanie w tajemnicy powyższego zarządzenia. Ponadto minister finasów w swoim czasie groził postępowaniem karnem wszystkim osobom, usiłującym przed dewaluacją poinformować opinję publiczną o wartości oświadczeń, w których min. Vincent Auriol uroczyście zapewniał o stałości waluty francuskiej".

Związek podatników francuskich domaga się śledztwa, gdyż instancje sądowe zazwyczaj bardzo surowo występują w stosunku do osób prywatnych, które w daleko mniejszej mierze i przy pomocy znacznie mniejszych środków dopuszczają się podobnych przewinień.

Walka z organizacjami narodowemi

Paryż (PAT). Rozporządzenie min. spraw wewnętrznych, ogłoszone po naradzie w prezydjum rady ministrów z udziałem Bluma, Salengro, min. sprawiedliwości Rucarta i prefekta policji Langeron oraz szeregu wyższych urzędników służby bezpieczeństwa i sądownictwa, zakazuje w Paryżu i okręgach paryskich wszelkich manifestacyj i zebrań publicznych, mogących wywołać zakłóceńie porządku publicznego.

Paryż. (ATE). Postanowienie min. spraw wewnętrznych, że rząd w przyszłości nie będzie tolerował żadnych zgromadzeń w Paryżu i w okolicy, interpretowane jest w kołach politycznych jako zapowiedź wystąpień skierowanych przeciwko zwolennikom płk. de la Rocque'a zgrupowanym w szeregach francuskiej partji socjalistycznej. Przypuszczenie to jest tembardziej prawdopodobne, że minister wskazał na charakter wojskowy tej partji.

Prasa lewicowa, zwłaszcza socjalistyczna i komunistyczna, daje dość wyraźnie do zrozumienia, że w rozmowach, jakie premjer odbył z ministrami sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz z przedstawicielami policji i prokuratorji generalnej, omówiono sprawę ewentualnych zarządzeń, skierowanych przeciwko partji płk. de la Rocque'a oraz innym organizacjom prawicowym. W kołach urzędowych istnieją tendencje rozwiązania tych ugrupowań.

Akcja pomocy zimowej w Rzeszy

Gwałtowny atak Hitlera na traktat wersalski i na współczesną demokrację

Berlin. (PAT). Z okazji otwarcia akcji pomocy zimowej wygłosili przemówienia przez radjo min. Goebbels i kanclerz Hitler.

Goebbels oświadczył, że gdy cały świat pogrążony jest w najgłębszym kryzysie, Niemcy stanowią blok porządku, opierający się na sprawiedliwości społecznej (!), na której straży stoi kanclerz Hitler. Naród niemiecki ufa, że znajdzie zawsze sposoby dla przezwyciężenia trudności życia gospodarczego kraju. Następnie Goebbels złożył sprawozdanie z akcji pomocy zimowej z r. 1935/36, która dała ogółem 371.943.908 marek 28 fenig., co stanowi wzrost w stosunku do r. ub. Ogółem trzy kampanje pomocy zimowej dały dotychczas ponad miljard 82 miljony morek.

Zkolei kanclerz Hitler omówił zrazu położenie Niemiec po 1918 r., kiedy to „najbezmyślniejsza wojna zakończyła się najnierozsądniejszym pokojem". Jak oświadczył jeden z mężów stanu — mówił kanclerz — ten pokój był dalszym ciągiem wojny. Bezmyślni siewcy nienawiści nie liczyli się z tem, że zwyciężeni powstaną i że świat imperjalistyczny przez traktat wersalski sam przygotował sobie przyszły rozkład (?!)

Kanclerz twierdzi, że rozkład państw zwycięskich został przyśpieszony przez zarazę bolszewicką, która stopniowo ogarnia te państwa. Żyjemy w czasach, kiedy nawet dla najwięcej ograniczonych ta zaraza staje się coraz bardziej oczywistą. Wzrost bolszewizmu spowodowała demokracja.

Demokracja szerzy kłamstwa, twierdząc n. p. jeszcze teraz, że chce uwolnić Niemcy od dyktatorów, a zamyka oczy na masy ludności, które w innym kraju żyją pod prawdziwą dyktaturą. Cóż to jest za zakłamana akcja, która jeszcze dziś twierdzi, że trzeba bronić demokracji w Hiszpanji, chroniąc anarchistów, podpalaczy i morderców. Taka demokracja kłamstwa prowadzi wyłącznie do bolszewizmu. Niemcy były pierwszą ofiarą tego szaleństwa.

Kanclerz przeszedł zkolei do dziejów republiki rad w Bawarji i oświadczył, że właśnie w 1932 r., kiedy niebezpieczeństwo bolszewizmu w całych Niemczech doszło do szczytu, narodowy socjalizm je przezwyciężył, likwidując marksistów. Demokracja, prowadzona przez międzynarodowych Żydów, wspomagała marksizm, Gdyby nie narodowy socjalizm, Niemcy czekałby taki los, jaki obecnie spotkał Hiszpanję.

Wciąż naprężone położenie w Chinach

Londyn. (ATE) Z Tokjo donoszą:

Prasa tokijska podaje, że w m. Czanczun odbyła się narada wyższych dowódców armji japońskiej. Postanowiono, iż w razie, gdyby zajścia przeciwjapońskie wydarzały się nadal, armja powinna drogą surowych represyj przywrócić porządek, działając na własną rękę.

Centralne władze wojskowe w Tokjo zaaprobowały całkowicie to stanowisko i zostawiły swobodę działania na wypadek nowych zajść.

Londyn. (ATE) Z Szanghaju donoszą:

W łonie rządu nankińskiego w związku z naprężonem położeniem powstały poważne tarcia. Grupa min. spraw zagranicznych Czan-Tsiuna nalega na dalsze prowadzenie rokowań na podstawie warunków, wysuniętych przez Japonję. Natomiast t .zw. amerykańsko - europejska grupa członków rządu, do której należą min. spraw wewnętrznych Wan-Dżun-Guj oraz min. spraw wojskowych Fyn-Juj-Tsian chą wysunąć żądania wobec Japonji i nie zgadza się na autonomję pięciu północnych prowincyj.

Prasa donosi, iż żądania japońskie, odrzucone przez min. Czan - Tsiuna, zostaną przedłożone osobiście Czang-Kaj-Czekowi przez ambasadora japońskiego.

Nagroda wileńska

Wilno. (PAT) Sąd, powołany przez Zw. Literatów Wil., przyznał jednogłośnie doroczną wileńską nagrodę literacką im. Filomatów prof. Marjanowi Zdziechowskiemu, b. rektorowi U. S. B. za całokształt działalności literackiej.

O Norwida

Warszawa. (Tel. wł.) Sąd apelacyjny zajmował się znów sprawą Mirjama Przesmyckiego przeciwko literatowi Tadeuszowi Piniemu i wydawcy Plebanowi, którzy ogłosili niewydane dzieła Norwida. Sąd apelacyjny uznał, że nie mieli do tego prawa i skazał Piniego na 1000 zł a Plebana na 500 zł grzywny. (w)

Strajk okupacyjny

Katowice. (AJS). Strajk okupacyjny 500-osobowej załogi huty cynku w Wełnowcu, należącej do zakładów Hohenlohego, trwa w dalszym ciągu.

W trakcie narady, jaka się odbyła we wtorek popołudniu z udziałem inspektora pracy, uzgodniono ostatecznie najdrażliwsze zagadnienie urlopów turnusowych. Wynikła jednak dalsza sprawa już mniejszej wagi, która spowodowała przedłużenie się strajku. Załoga mianowicie zażądała kategorycznie cofnięcie zapowiedzianego przeniesienia z huty 6 robotników do innych oddziałów i wobec negatywnego stanowiska dyrekcji, postanowiła nie podejmować nadal pracy.

Wiadomości

— Ogłoszono w Rzeszy nową ustawę, na mocy której przysięga złożona przez świadka lub rzeczoznawcę w sądzie partyjnym jest uważana narówni z przysięgą w sądzie państwowym.

*

— Stan zdrowia b. ambasadora Francji w St. Zjedn., znakomitego pisarza Claudela, jest bardzo ciężki. Lekarze zalecili transfuzję krwi.

*

— W Wiedniu aresztowano pod zarzutem uprawiania działalności komunistycznej 47-letniego dziennikarza Harolda Goeffrey Frazera, korespondenta szeregu pism angielskich i amerykańskich. Przy rewizji znaleziono szereg dokumentów, ujawniających ścisłą łączność ze sferami komunistycznemi.

*

— Angielskie towarzystwo „Cunard White Star" ogłasza, że podpisało umowę o budowie parowca na wzór „Queen Mary".

*

— 400 bezrobotnych rozpoczęło „marsz głodowy" z Glasgowa do Londynu. Zamierzają oni przebyć pieszo 600 klm.

*

— Obradujący w Edynburgu kongres angielskiej partji pracy przyjął 1.738.000 głosami rezolucję kierownictwa partji, wypowiadającą się za polityką zbrojeniową rządu brytyjskiego.

Choroba pos. Orłowskiego

Budapeszt. (PAT). Poseł R. P. Orłowski w następstwie ropnego zapalenia migdałów, ciężko zaniemógł. Obecnie nastąpiła ogólna infekcja organizmu. Stan jest bardzo ciężki, jednak nie beznadziejny.

U chorego posła odbyli konsyljum najwybitniejsi lekarze węgierscy, a dziś w nocy przyjeżdża z Warszawy dr. Karwacki.

Samobójstwo policjanta

Katowice. (AJS). W Łaziskach Górnych pod Mikołowem (pow. pszczyński), posterunkowy Leopold Orendarz we wtorek po południu w mieszkaniu dał do siebie strzał z rewolweru służbowego w prawą skroń. Na głos strzału wbiegli domownicy. Stan jego jest beznadziejny.

Przyczyną zamachu samobójczego ma być silna depresja, w jaką post. Orendarz ostatnio popadł. Jest on żonaty i ma troje dzieci.

Ciano jedzie do Berlina?

Paryż. (PAT) „Le Matin" donosi z Rzymu, że jakoby min. Ciano ma udać się w najbliższych dniach do Berlina, aby wspólnie z ministrami Rzeszy zastanowić się nad nowem położeniem gospodarczem i finansowem w stosunkach pomiędzy Włochami a Niemcami po dewaluacji lira.

Powstanie trędowatych

Nowy Jork (ATE) Z Manili (stolica wysp Filipińskich — red.) donoszą o wybuchu powstania w szpitalu trędowatych w San Lazaro.

300 trędowatych opuściło szpital i udało się następnie przed mieszkanie gubernatora, domagając się natychmiastowego wypuszczenia ich na wolność. Żądania swe uzasadniali wskazaniem na niezaraźliwy charakter ich choroby. W pochodzie trędowatych widziano transparenty z napisami: „Dajcie nam wolność, lub śmierć".

Gwałtowne ulewy

Rio de Janeiro. (PAT) Od 10 dni w stanie Rio Grande do Sul padają ulewne deszcze. Zanotowano kilka razy oberwanie się chmury.

Większa część miasta Porto Allegre stoi pod wodą. Setki rodzin są bez dachu nad głową.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 7. 10. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych obracano 5% poż. konwers. po 51,—, natomiast 4% premj. dol. poszukiwano po 47,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy zast. złote w złocie po 43,—; pozatem ofiarowano 4½% złotowe listy zast. po 42,— oraz 4% listy zastaw. konwert. po 39,—.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 106,—.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 51,— +
4% poż. premj. dol., serja III 47,50 P.
4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 43,— +
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 42,— O.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 39,— O.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 106,— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 7. 10. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposobienie spokojne)	17.35— 17.60
Pszenica (Usposob. spokojne)	24.50— 24.75
Jęczmień browarowy	22.50— 23.50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 630—640 g/l.	19.00— 19.25
Jęczmień 667—676 g/l.	19.50— 19.75
Jęczmień 700—715 g/l.	20 50— 21.25
Usposobienie spokojne.	
Owies	15,50— 16.00
Usposobienie spokojne.	
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	26.75— 27.00
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	26.25— 26,50
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	25.25— 25.75
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	20.00— 21.00
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	18.50— 19.50
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	40.00— 41.75
pszenna gat. IA 0-55% wł. w.	39.25— 39.75
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	38.25— 38.75
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	37.75— 38.25
pszenna gat IIA 20-55% wł. w.	36.75— 37.25
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	36.00— 36.50
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	35.50— 36.00
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	33.00— 33.50
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	28.75— 29.25
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w.	27.25— 27.75
pszenna gat. IIIA 65-70% wł. w.	25.25— 25.75
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	23.25— 23.75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	11.50— 12.00
Otręby pszenne grube stand.	12.25— 12.75
Otręby pszenne średnie stand.	11.25— 12.00
Otręby jęczmienne	12.75— 14.00
Rzepak zimowy	39.00— 40.00
Siemię lniane	38.00— 41.00
Gorczyca	31.00— 34.00
Groch Wiktoria	20.00— 23.00
Groch Folgera	23.00— 25.00
Mak niebieski	59.00— 65.00
Ziemniaki jadalne	2.40— 2.80
Ziemniaki fabryczne za kilo	0,15
Makuch lniany w taflach	19.25— 19.50
Makuch rzepak. w taflach	15.75— 16.00
Słoma pszenna luzem	1,55— 1.80
„ pszenna prasowana	2.05— 2.30
„ żytnia luzem	1.65— 1.90
„ żytnia prasowana	2.40— 2.65
„ owsiana luzem	1.90— 2.15
„ owsiana prasowana	2.40— 2.65
„ jęczmienna luzem	1.55— 1.80
„ jęczmienna prasowana	2,05— 2.30
Siano zwykłe luzem	4.00— 4.50
„ zwykłe prasowane	4.65— 5.15
„ nadnoteckie luzem	4.90— 5.40
„ nadnoteckie prasowane	5.90— 6.40
Ogólne usposobienie spokojne.	

Ogólny obrót: 5237,6 tonn, w tem żyta 634 tonn, pszenicy 440 tonn, jęczmienia 355 tonn, owsa 105 tonn.

Uwaga! Ziemniaki żółtomięsne ponad notowanie.

Znamienne pogróżki gdańskie

„Ostrzeganie" rządu polskiego i grożenie Berlinem

(Od własnego korespondentata „Kurjera Poznańskiego")

Gdańsk, 6 października

Hitlerowcy gdańscy są mocno zirytowani tem, że Liga Narodów powierzyła Polsce zajęcie się sprawami, poruszonemi w ostatnim swoim raporcie wysokiego komisarza Lestera. W Gdańsku, którego przedstawiciele zwykli przemawiać ostrym tonem, nie mogą się uspokoić, że raport „komitetu trzech" mówi o Gdańsku językiem niepospolitym dla obrad genewskich, zarzucając m. in. senatowi gdańskiemu robienie obstrukcji przeciwko czynnościom przedstawiciela Ligi w Gdańsku. Hitlerowcy Wolnego Miasta zapowiadają wysłanie pisemnego protestu prez. Greisera, przeciwko „nieprzyzwoitemu" wyrażaniu się o Gdańsku.

Prasa gdańska, na wiadomą komendę, ogłasza, że misja, jaka została Polsce powierzona, jest tylko oddaniem funkcji zwykłego sprawozdawcy, referenta, nie mającego prawa decyzji.

Chociaż mandat otrzymany przez Polskę od Ligi Narodów nie ma — według prasy gdańskiej — żadnego istotnego znaczenia, to jednak organ senatu, „Danziger Vorposten", następujące pod adresem Polski kieruje słowa:

„Można dać chyba wyraz nadziei, że Polsce są znane granice, jakie zostały zakreślone (przez kogo ? ? ? — red.) dla jej polityki w stosunku do Gdańska. Z tego też powodu w roli sprawozdawcy raportu komisarza Lestera będzie musiała Polska zatroszczyć się, aby zlecenie, dane Polsce przez Genewę, które stanowi dla Ligi Narodów odciążenie, nie stało się dla samej Polski obciążeniem jej ważniejszych zadań politycznych.

„Rozumie się przecież — powiada „Vorposten" — że jeszcze i inne oczy patrzą na Gdańsk, nie tylko te z Genewy i z Warszawy. Te oczy są wystarczająco bystre, aby zauważyć, czy upoważnienia. dane Polsce, służą interesowi Gdańska. czy też w rzeczywistości, jakby to można wnioskować po okolicznościach, — chodzi o to, aby przez jakieś „wyhandlowywanie" przy pomocy mocarstw, zasiadających w Lidze Narodów, umocnić pozycję polityczną (Polski — red.) w Gdańsku."

Pogróżki czołowego organu gdańskiego są jasne i wyraźne. Polska wykonując zalecenie Ligi Narodów, ma służyć tylko interesowi Gdańska, oczywiście w zrozumieniu hitlerowskiem.

Zachowywanie się Polski będą oceniać oczy z Berlina.

Polska ma baczyć, aby sobie przez Gdańsk nie obciążyła... innych hipotek politycznych

Wyraźna pogróżka: strzeżenie naszych praw w Gdańsku, może doprowadzić do nieporozumień i zatargów z Berlinem!

Czy Polska ulęknie się tych pogróżek? Czy dla „dobrych" stosunków z Berlinem poświęci Gdańsk? To wszystko teraz się okaże.

Liga Narodów wyraźnie uzależniła swoje kroki wobec Gdańska od stanowiska, jakie zajmie Polska. E. P.

Kryzys systemu po śmierci Goemboesa

Jakkolwiek premjer Węgier nie sprawował już od kilku miesięcy bezpośrednio rządów, przecież system polityczny, reprezentowany przez zmarłego nie uległ zmianom mimo rosnącej fali niezadowolenia i opozycji w kraju.

Od dłuższego czasu mówiono też na Węgrzech i zagranicą, że przygotowuje się kryzys węgierskiego systemu

Hr. Bethlen Pos. Eckhardt

rządowego, wymieniając osoby hr. Bethlena i posła Eckhardta, ongiś bliskiego współpracownika Goemboesa i delegata Węgier w Lidze Narodów, a od kilkunastu miesięcy namiętnego opozycjonisty, jako osobistości skupiające żywioły niezadowolone z autorytatywnego reżimu premjera. Politykę Goemboesa, cieszącą się poparciem regenta Węgier Horthy'ego, prowadził ostatnio zastępczo minister rolnictwa Daranyi, któremu regent Horthy powierzył też po wczorajszej dymisji rządu prowadzenie spraw państwa do czasu utworzenia nowego rządu. Ma to nastąpić z początkiem przyszłego tygodnia.

Ogólnie ocenia sią polityczne położenie na wewnątrz kraju jako ciężkie. W szerokich kołach społeczeństwa węgierskiego panuje długo tłumione wrzenie przeciwko metodom rządzenia Goemboesa, polegającym na odsuwaniu społeczeństwa od udziału w rządach, pojmowanych autorytatywnie. Premjer zmarły, z uczucia i przekonania wielki przyjaciel hitlerowskich Niemiec, związał politykę zewnętrzną Węgier z Berlinem, co również napotyka na krytykę części narodu węgierskiego.

Wybitne osobistości węgierskiego życia politycznego nie robią też już tajemnicy z ciężkich chwil, które teraz stają przed królestwem węgierskiem. Obawy o najbliższą przyszłość polityczną Węgier wyraził publicznie b. minister Sandor Ernest w piśmie „Uj-Dasag".

Autor pisze, że w rzeczy samej jest obojętnem, kto po Goemboesu obejmie wodzostwo Węgier. Następca znajdzie się w bardzo ciężkim położeniu, gdyż w kraju panuje rozgoryczenie z powodu niedotrzymania obietnic, oraz z powodu niemożliwego do utrzymania nadal systemu rządzenia.

Wśród obietnic poczynionych przez rząd Goemboesa a niedotrzymanych, znajduje się obietnica reformy ordynacji wyborczej do izb parlamentarnych.

Niedaleko przyszłość może więc przynieść Węgrom najróżniejsze wstrząsy polityczne, których źródłem będą następstwa autorytatywnych rządów, działających w oderwaniu od narodu i społeczeństwa, jego pragnień i rzeczywistych potrzeb.

Pończochy
nieomal wszyscy kupują
u Kałamajskiego
a Pani?
Pg 7470-41,69

Po Genewie — Londyn?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Genewa, w październiku.

Atmosfera w Genewie stoi wciąż jeszcze pod znakiem dewaluacji franka. Zarówno na publicznej scenie zgromadzenia Ligi, jakoteż poza kulisami paryskie wydarzenie walutowe daje się silnie we znaki.

Nie w mowach odzwierciadla się to, co się w Genewie dzieje. Z wyjątkiem jedynej może mowy min. Edena, będącej przez swą apologję urządzeń demokratycznych odpowiedzią na norymberskie mowy „Führera", wszystko inne, co tego roku się mówiło na forum zgromadzenia, wypada blado wobec zakulisowej rzeczywistości.

Przedewszystkiem zaznaczyło się tu wyraźnie, jak wielce przesunęła się sytuacja europejska od ostatniego zgromadzenia nadzwyczajnego Ligi w lipcu r. b., które — zdawało się — zamknie ostatecznie kartę „abisyńską". Wówczas nie niemożliwem wydawało się, że powstanie na nowo t. zw. front Stresy, czyli współpraca francusko - angielsko - włoska, dla przeciwważenia polityce niemieckiej.

Wszystko jednak wzięło inny obrót:

Primo: Przez nieoczekiwany układ przyjaźni i nieingerencji Trzeciej Rzeszy z Austrją odpadła główna przeszkoda dla porozumienia Berlina z Rzymem. Mało tego! Porozumienie to spowodowało rychło ścisłą współpracę włosko - niemiecką na terenie międzynarodowym. Czując za sobą plecy niemieckie, mógł Mussolini zademonstrować znów swą niechęć dla Genewy, ku czemu znalazła się sposobność pod postacią nieszczęsnej afery z delegacją abisyńską. Pośrednio zaogniło to nanowo stosunki włosko-brytyjskie. Z frontu Stresy nie pozostało śladu.

Secundo: Sprawa z Abisyńczykami pokazała naocznie, do jakiego stopnia maczają we wszystkiem palce — Sowiety. Podczas gdy dążeniem wszystkich było nie zaostrzać incydentu abisyńskiego ze względu na Włochy, p. Litwinow niestrudzenie zabiegał, by rozjątrzyć spór Rzymu z Ligą. Gra prowadzona była pod hasłem walki z „faszyzmami", — równolegle do tego, co się dzieje na linji Burgos—Madryt.

Aż oto nad wyraz jasno okazuje się w Genewie, że mocarstwa zachodnie zmęczone są walkami „światopoglądów". Znamienne, że nawet wysłannik socjalistycznego rządu Francji, p. Delbos, postawił polityczną rzeczywistość ponad doktryny i — oparł się stanowczo Sowietom. Izolacja Litwinowa jest też najpoważniejszym faktem, który skrystalizował się za kulisami Genewy.

Czy działał tu też psychologiczny wpływ fermentów wewnątrz państwa sowieckiego, odgłos świeżo zakończonego procesu trockistowskiego, a także przestrogi czerpane z Hiszpanji? Miodowy okres flirtu Zachodu z Sowietami uchodzi w każdym razie za skończony.

W przyczynowym związku z temi zmianami stoi niewątpliwie wymiana wizyt między Warszawą i Paryżem, dokonana właśnie w tymże czasie. Jej echa śledzone są w kołach międzynarodowych z czujnością.

Tertio: Nibyto poza nawiasem tych przesunięć stoją — Niemcy, nieobecne wszędzie tam, gdzie są Sowiety, zatem nieobecne także w Genewie. Z tym stanem rzeczy walczy — wiadomo Anglja, której tradycyjnem dążeniem jest wciągnąć Niemcy do współpracy, by uzyskać na nie wpływ w sprawie gwarancyj bezpieczeństwa na t. zw. linji Renu. Bo od tej strony John Bull nieustannie obawia się o całość swoich wysp.

Stąd uparte dążenie Anglji do nowego Locarna. Już 19 października miała się w Londynie rozpocząć konferencja „pięciu" t. j. Anglji, Francji, Belgji, Niemiec i Włoch. Cóż, kiedy z dwóch źródeł odrazu piętrzą się trudności: z Rzymu i Berlina.

Niemcy, przeczuwając, że konferencja o Lokarno zachodnie zaczepić może też o bezpieczeństwo na wschodzie — a wiadomo, że w sprawach wschodnich chcą mieć Niemcy wolną rękę i od początku sabotowali wszelkie „wielostronne" układy gwarancyjne — kładą więc przeszkody i teraz.

Dwutygodniowe obrady zgromadzenia Ligi w Genewie odmgliły horyzont polityki brytyjskiej. Zarysowały się kontury rzeczywistych i pozornych trudności przyszłej konferencji „pięciu".

Wypływają stąd nauki, które można zużytkować. Przedewszystkiem nauka z niebezpiecznej taktyki Moskwy, która przez chęć wbijania klinu między państwa europejskie staje się dla Europy wszystkiem, tylko nie czynnikiem zgody i współpracy. B. L.

Z życia

Poruszmy dziesiaj temat drażliwy: przesadę, która w ostatnich czasach weszła u nas w modę. Jeszcze trzeźwa i niełatwo poddająca się entuzjazmowi Wielkopolska opiera się — na szczęście! — tej brzydkiej i szkodliwej modzie przesadzania w określeniach, w sposobach wyrażania się, za to jednak w takiej np. Warszawie jakże często spotkać się można z przesadą! W rozmowach towarzyskich co chwilę słyszymy, że coś jest „cudne", albo — odwrotnie — „koszmarne", że się „strasznie" to lubi, albo tego „niecierpi". Same superlatywy! Przesada!

Na łamach prasy czytamy, że pobudowano „autostradę" (mowa o zwykłej poczciwej szosie). Mówi się o „postępie motoryzacji", ponieważ przybyło kilkaset samochodów formatu kieszonkowego. W radjo słyszymy wiadomości o eksporcie polskim, które w nieuświadomionym słuchaczu mogą budzić mniemanie, że nasz wywóz już — już dogania handel Wielkiej Brytanji. Dowiadujemy się, że dygnitarza państwowego, p. XYZ „całe" miasto witało „entuzjastycznie" itd. itd.

Obawiamy się, że w niedalekiej przyszłości fala przesady wzrośnie w Polsce, wyszło bowiem zarządzenie, aby... budzić entuzjazm społeczeństwa. Przy każdej nadarzającej się sposobności: otwarciu rzeźni, udostępnieniu odcinka szosowego, powiększeniu szpitala lub t. p. sposobności entuzjazm społeczeństwa ma być pobudzany. Przesada rozpanoszy się jeszcze więcej, natomiast apatja społeczeństwa będzie się pogłębiać coraz bardziej...

Czynniki miarodajne wyobrażają sobie, że na drodze krzewienia „urzędowego optymizmu" osiągną te same rezultaty, co Mussolini lub Goebbels, którzy — jak wiadomo — znakomicie potrafili wykorzystać propagandę jako środek „państwowotwórczy". Jakże mylne mniemanie!

Widocznie nie wszyscy w Polsce uświadamiają sobie, że po to, aby osiągnąć zewnętrzny wyraz nastrojów, trzeba przejść wewnętrzny proces, który wytworzył nastroje, tak charakterystyczne dla dzisiejszych Niemiec czy Włoszech. Entuzjazm, powszechny w tych dwóch krajach, wywodzi się z głębokich przemian narodowych, jakie się dokonały w ostatnich latach.

W Polsce, kraju uczuciowym, skłonniejszym do podniosłych nastrojów niż np. Niemcy, będzie można usunąć dzisiejszą apatję społeczeństwa i wykrzesać szczery, zdrowy, z głębi serc płynący entuzjazm dopiero wówczas, gdy naród uświadomi sobie, że — oto! dokonała się wielka przemiana, zgodna z żywotnemi interesami narodu!

Dopiero na taką nowinę najszersze warstwy społeczeństwa oddadzą się entuzjazmowi. Do tego czasu siły duchowe i uczuciowe społeczeństwa będą wietrzeć, tak jak wietrzeją od szeregu lat. Apatji nie usuną półśrodki, paljatywy, namiastki.

Tylko przesada będzie kwitła coraz bujniej, coraz „chwastliwiej"...

PODRÓŻ MAŁEGO MIKADA

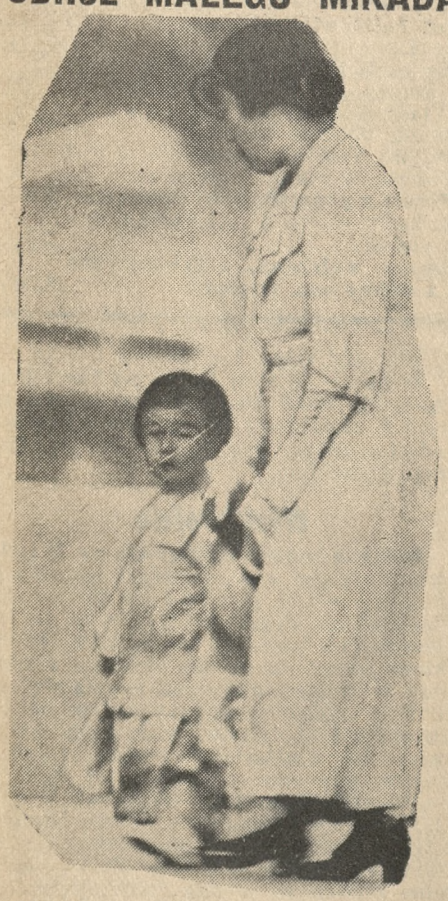

Naród japoński otacza prawie religijnem przywiązaniem dynastję panującą, w osobie rządzącego obecnie cesarza Hirohito. Przodkowie cesarza wstąpili na tron krainy kwitnącej wiśni przed około 2000 lat. „Syn niebios" — „Tenno" brzmi oficjalny tytuł cesarza Japonji, który wyrósł niewątpliwie z kultu, jakiego zażywa tak długowieczny dom panujący. — W pałacu cesarskim chowa się teraz następca „syna niebios", jedyny potomek męski cesarza Hirohito. Jest to najmłodsze dziecko rodziny cesarskiej; chłopca, urodzonego 23 grudnia 1934 r., wyprzedziły dwie siostrzyczki. — Mały następca tronu, pod troskliwą opieką wychowawczyń, odbył niedawno pierwszą podróż koleją. Podróżą tą interesowano się w całej Japonji.

Walki w Hiszpanji

Działalność wojsk narodowych

Sewilla. (PAT) Komunikat radjowy powstańczy z godz. 1 w nocy donosi: Wojska rządowe zaatakowały pozycje pod Caceras, lecz zostały odparte, ponosząc przytem ciężkie straty.

Na odcinku biskajskim wojska narodowe zajęły miasteczko Berriatua. Na froncie toledańskim oddziały narodowe zajęły: Puensalida, Portillo i Santa Cruz de Retamar, gdzie wojska rządowe straciły kilkuset poległych.

Działalność wojsk czerwonych

Madryt. (PAT) Komunikat min. wojny, ogłoszony wczoraj wieczorem, donosi:

Na froncie aragońskim po zaciekłej walce wojska czerwone zajęły lotnisko w Huesca.

Na odcinku Bujaraloz w prowincji Saragossa wojska czerwone odparły atak powstańców, którzy cofnęli się, tracąc 40 poległych.

Na froncie Guadarrama artylerja rządowa zniszczyła 2 działa powstańców.

Bombardowanie Oviedo

Paryż. (ATE) Według otrzymanych tu wiadomości o wczorajszem bombardowaniu Oviedo przez wojska rządowe, była to naintensywniejsza akcja artylerji i lotnictwa na tym odcinku od chwili wybuchu powstania, i trwającego od dwóch miesięcy oblężenia miasta. Samoloty rządowe zrzuciły wczoraj około 1000 bomb, które wyrządziły znaczne szkody. Ze źródeł powstańczych donoszą, że powstańcy zamknięci w Oviedo trzymają się doskonale.

W ślady Alkazaru

Paryż. (ATE) Bohaterska obrona Alkazaru nie jest w tej tragicznej wojnie domowej faktem odosobnionym. Jak donosi korespondent „Havasa" z Burgos, 150 żołnierzy gwardji cywilnej, do których przyłączyło się 100 ochotników faszystowskiej falangi hiszpańskiej, zamknęło się z rodzinami w klasztorze położonym w górach, 30 kilometrów od Andujar.

Od 79 dni powstańcy wytrzymują oblężenie wojsk rządowych. Samolot wojsk narodowych z Sewilli zrzucił przed trzema dniami nad „nowym Alkazarem" paczki z żywnością. Część z pośród osób zamkniętych w klasztorze została jeszcze przed wybuchem powstania z powodu swego stanowiska antyrządowego zesłana z prowincji Jaen i Cordoba do klasztoru, zamienionego na swego rodzaju obóz odosobnienia. Zesłani na wieść o wybuchu powstania przyłączyli się do akcji gen. Franco. Wobec przewagi wojsk czerwonych musieli cofnąć się i zamknąć w klasztorze.

CHORA WĄTROBA rujnuje organizm. Stosuje się w tych niedomaganiach SÓL MORSZYNSKĄ lub WODĘ GORZKĄ MORSZYŃSKĄ. Żądać w aptekach i składach aptecznych
ng 16 777

Organizacja władz narodowych

Paryż. (Tel. wł.). W uzupełnieniu podanych przez nas wczoraj wiadomości o organizacji rządu narodowego w Burgos, podajemy jeszcze następujące nowe szczegóły.

Szef rządu wyposażony jest w pełnię władzy. Rząd składa się z fachowców. Nowy rząd, który zastąpił dawną „Juntę" w Burgos, zorganizowany jest jak następuje: na czele stoi generał Franco, jako głowa państwa. Zależy od niego bezpośrednio 5 urzędów: 1) sekretarjat generalny głowy państwa, na którego czele znajduje się brat generała Mikołaj Franco, 2) sekretarjat spraw wojskowych z generałem Gil Yuste na czele, 3) sekretarjat spraw zagranicznych pod kierownictwem Francisco Serrat, 4) „junta fachowa" pod kierownictwem Fidel d'Avila, 5) gubernator generalny w osobie generała Francisco Fermoso.

Wreszcie utworzono sekretarjat do spraw prasy i propagandy, podległy sekretarjatowi głowy państwa i sekretarjatowi spraw zagranicznych.

Sekretarjat głowy państwa stanowi rodzaj rządu łącznikowego pomiędzy głową państwa a czterema pozostałemi wymienionymi powyżej organizmami. Między in. ma on opracowywać wnioski, które będą przedkładane „juncie fachowej", a także przedkładać głowie państwa wnioski tej ostatniej.

„Junta fachowa" składa się z 7-miu komisyj i będzie w pewnym sensie wykonywała pracę ustawodawczą, przyczem będzie mogła przedsiębrać samodzielne decyzje w sprawach drugorzędnej wagi.

Gubernator generalny wraz z gubernatorami odnośnych prowincyj będzie zajmował się sprawami administracyjnemi, przyczem będzie utrzymywał kontakt z reprezentacjami ludności poszczególnych prowincyj.

Reprezentacje prowincjonalne mają przybrać w przyszłości charakter zawodowy na wzór ustrojów korporacyjnych.

Powyższa organizacja stanowi rodzaj schematu przyszłego ustroju Hiszpanji i będzie mogła w przyszłości ulegać zmianom.

Plotki stołeczne

5 października

Mówi się na terenie stolicy o organizowaniu społeczeństwa. Dziwny paradoks leży w tem, że wszyscy o tem mówią, a tymczasem dokonywa się nieustanna parcelacja ugrupowań i zamiast konsolidacji mamy raczej do czynienia nieustannie z nowemi formacjami.

Mówi się tedy o potrzebie stworzenia nowego wielkiego obozu politycznego. „Od P. P. S. do Stronnictwa Narodowego powinni wszyscy w niem się zmieścić" — mówi na podstawie rozmowy z płk. Kocem poseł Wojciechowski na zjeździe legjonistów we Lwowie, potwierdzając pogłoski, że w obręb przyszłej organizacji, opracowywanej przez płk. Koca, miałyby wejść nie organizacje, lecz pojedyńczy ludzie.

No, dobrze: lecz czemże sobie wytłumaczyć tak drobiazgową parcelację wsi, jakiej się teraz dokonywa właśnie w imię przyszłego obozu politycznego, czem sobie tłumaczyć reaktywowanie rozmaitych ugrupowań, które absolutnie nic nie reprezentują i nie posiadają na wsi żadnego oparcia? Czem sobie tłumaczyć dążenia do formowania jakichś nowych ugrupowań politycznych w mieście i ujęcia w tem rozmaitych prądów ideowych?

Zapowiedzi o obozie słyszeliśmy już z początkiem czerwca. Idzie już piąty miesiąc, a wiemy tylko jedno: że trwają ciągle prace przygotowawcze. W jakim zakresie są zamierzone, w jakiem stadjum się znajdują, jakich problemów dotykają — o tem głucho.

*

Ale jak to pogodzić, co mówi pos. Wojciechowski, z istotnym stanem rzeczy? Życie wskazuje dowodnie, że idziemy nie w kierunku konsolidacji powszechnej, a właśnie rozczłonkowywania się, krystalizowania kierunków. Przecie Łódź stała się symbolem współczesności. Niema dzisiaj silniejszego wykładnika nastrojów, jak właśnie ona. Dwa kierunki, będące symbolami dwu wykluczających siebie światopoglądów. To jest właściwy podział społeczny.

Jak połączyć ogień z wodą?

*

Są tendencje centrowe. Właśnie grono intelektualistów poczęło wydawać tygodnik polityczny, którego treść wyraża się w jego programowym artykule, zatytułowanym: „Porozumienie". Lecz jakżeż realizować porozumienie przy sprzeczności elementarnych wskazań programowych?...

Czy tego rodzaju hasła dzisiaj nie wprowadzają jedynie zamętu? Na powodzenie szans nie posiadają. Exemplum: Łódź. Raczej jedynie zamącają umysły, zamazują obraz rzeczywistości.

A właśnie dzisiaj chodzi o jasny obraz.

Któż dzisiaj po wyborach w Łodzi będzie się upierał przy twierdzeniu, że P. P. S. jest partją samodzielną i niezależną od Żydów i — od żywiołów komunistycznych?...

Sen o szpadzie chyba wygasa...

WARSZAWIANIN

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 78 709,17 ZŁOTYCH

Składki na eskadrę „Chrobry"

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na eskadrę „Chrobry":

Personel firmy Fabryczne Składy Papieru „Pniowiec" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, oddział w Poznaniu, ul. Wszystkich Świętych 4: S. Meliński 30,—; Jan Kwiatkowski 5,—; Ludwik Szenkler 5,—; Teodor Simon 20,—; Mieczysław Neyman 5,—; Roman Lick 2,—; Stanisław Ryfa 1,—; Marjan Łukasiewicz 1,—; Henryk Rozański 1,50; J. L. —,50; Fl. Jarantowska 2,—; A. Wojciechowska 1,—; K. S. 1,—; M. Sz. —,50; W. W. 1,—; M. Morawska —,50; St. Staniszewska —,50; P. Nowak —,50; St. Wilczura —,50; Wł. Olejniczak —,50; Cz. Rybak —,50; razem 79,50

Łogacki	2,—
K. Tomsza	5,—
Dr. Żniniewicz	10,—
M. Ł.	1,—
Ks. prob. Wacław Szałkowski, Łobżenica, od siebie i domowników	20,—
Władysław Jezierski, Gostyń	30,—
Janek Voelkel, Leszno	3,—
Witold Voelkel, Leszno	3,—
Terenia Voelkel, Leszno	3,—
Razem z poprzednio kwitowanemi	**73,087,71**
Zadeklarowano i uchwalono wypłacić	5.621,46
Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić	**78.709,17**

ATRAMENT Waterman'a
TO SZCZYT DOSKONAŁOŚCI
Żądać wszędzie
Tg 1499

SPORT

Lekka atletyka

Poznańskie władze lekkoatletyczne będą musiały zająć się bardzo niemiłą sprawą w związku z mistrzostwami Polski w Wilnie. Okazało się bowiem, że w barwach poznańskiego A. Z. S. startowali dwaj zawodnicy, którzy nie są członkami A. Z. S. lecz innych organizacyj, Warty i Sokoła z Wapna. Do sprawy tej powrócimy później.

Piłka nożna

W niedzielę o godz. 14.30 odbędą się na boisku „Warty" przy ul. Rolnej, zawody o mistrzostwo ligi, pomiędzy „Wisłą" i „Wartą". (kom)

Dziewięć spotkań międzypaństwowych rozegrała nasza reprezentacja narodowa w roku bieżącym. Na wiosnę pokonaliśmy Belgję 2:0, na olimpjadzie Węgry 3:0 i Wielką Brytanję 5:4, ulegając Austrji 1:3 i Norwegji 2:3. W Białogrodzie przegraliśmy katastrofalnie 3:9, z Niemcami remisowaliśmy w Warszawie 1:1, przegrywając w ubiegłą niedzielę z Danją 1:2.

Ogółem reprezentacja Polski rozegrała 76 spotkań, z których wygrała 28, remisowała w 12 i przegrała 36. Stosunek bramek 163:166 na naszą niekorzyść. W barwach narodowych grało 165 piłkarzy. Rekord dzierży Martyna, który wystąpił w 32 spotkaniach, Kotlarczyk II grał 31 meczy. Rekord strzelonych bramek należy do Nawrota (17), Wodarz i Staliński strzelili po 10.

W ubiegłym sezonie w ośmiu spotkaniach wystąpili Wodarz, Dytko i God. Wodarz strzelił 7 bramek, God 6, Peterek 3, Piec 2, Szwarc, Matjas i Wostal po jednej.

W roku przyszłym nasi piłkarze mają rozegrać 5 spotkań. Ustalone są już mecze z Belgją, Niemcami i Szwecją.

Niemcy walczą w dniu 14 bm. ze Szkocją w Glasgow i 17 bm. z Irlandją w Dublinie w następującym składzie: Jakob, Muenzenberg, Munkert, Rodzyński, Goldbrunner, Kitzinger, Elbern, Gellesch, Siffling, Czepan i Urban. Jako rezerwowi wyjeżdżają: Sonnrein, Janes, Sold, Lehner, Hohmann i Kobierski.

ODZNAKI emaljowane metalowe
Fabryka Wyrobów Metalowych
Poznań, Ratajczaka 17, tel. 30-03
Ng 16 692

Pięściarstwo

W ramach zawodów o mistrzostwo klasy A między „Goplanją" a „Sokołem", które odbędą się w niedzielę o godz. 20 w cyrku Olimpja, ujrzymy po raz pierwszy po długiej przerwie siedmiokrotnego mistrza Polski Witolda Majchrzyckiego. Zapowiedź występu Majchrzyckiego wzbudziła duże zainteresowanie, gdyż każdy jest ciekaw formy naszej średniej. Obok popularnego „Majchra" przesuną się przez ring zawodnicy znani w światku sportowym: Janowczyk, Pela i Stroiński, który tak szczęśliwie zadebjutował z Sawojskim „Warta". Walki zapowiadają się ciekawie, gdyż „Goplanja" ostatnio została zasilona przez zawodników „Cuiavii". (kom)

Sfinalizowana została umowa, na mocy której reprezentacja bokserska Stuttgartu rozegra w dniach 6 grudnia mecz z Warszawą i 8 grudnia — z Łodzią.

SPRAWY P. W.

W ostatnich dniach odbyła się w Okręgowym Urzędzie W. F. i P. W. w Poznaniu odprawa komendantów obwodowych i powiatowych w. f. i p. w. jakoteż ich zastępców z terenu O. K. VII. Odprawie przewodniczył kierownik okręgowego urzędu ppułk. Sokołowski, a obecni na niej byli m. in. przedstawiciel d-cy O. K. ppułk. dypl. Małek, reprezentant PUWF i PW mjr. Marszałek, naczelnik wydz. wojsk. urzędu wojewódzkiego p. Błażewicz, i inni. Na odprawie omówiono wytyczne wyszkolenia w. f. i p. w. na nowy rok wyszkoleniowy, sprawy przysposobienia wojskowego kobiet, zaopatrzenia i działalności komitetów w. f. i p. w., przyczem przy omawianiu pracy na terenie pokreślono konieczność pracy raczej wgłąb aniżeli wszerz. Ma to na celu podniesienie poziomu przysposobienia ludności do obrony kraju. Odprawa wykazała zadowalający poziom przysposobienia wojskowego na terenie Wielkopolski.

W dniu 6 bm. odbyło się w sali konferencyjnej d-cy O. K. zebranie przedstawicieli organizacyj p. w., celem omówienia i uzgodnienia programów i wytycznych zagadnień związanych z p. w. W czasie konferencji omówiono wytyczne organizacji pracy wychowawczo - wojskowej w stowarzyszeniach i środki dla uwierzytelnienia całokształtu zagadnień

W dniu 8 bm. odbędzie się o godz. 18 w sali kasyna podoficerskiego pl. Działowy 2 zebranie organizacyjne przedstawicieli poznańskich okręgowych związków sportowych w celu omówienia wytycznych Państwowego Urzędu W. F. i P. W. dla prac związków sportowych.

Strzelanie

Doroczne strzelanie o nagrodę wędrowną Sokoła jeżyckiego odbędzie się w niedzielę, 11 b. m. o godz. 10 na strzelnicy małokalibrowej przy ul. Fr. Ratajczaka. Wpisowe należy uiszczać u skarbnika p. Kurka, ul. Dąbrowskiego 41a lub u kursora.

Tenis

Zarząd związku W. K. S. w Warszawie poruczył W. K. S. w Poznaniu przeprowadzenie mistrzostw tenisowych wojska.

W czasie od 9 do 11 bm. na kortach tenisowych WKS Poznań przy pl. Działowym 2, odbędą się zawody dla oficerów i podoficerów zawodowych w grze pojedyńczej i podwójnej.

Wioślarstwo

Jesienne regaty wioślarskie na Warcie, zorganizowane w ub. niedzielę zakończyły oficjalnie sezon poznańskich towarzystw wioślarskich. Regaty odbywały się po raz pierwszy na trasie od mostu Chwaliszewskiego (start) do ogrodu Bractwa Kurkowego w Szelągu, gdzie znajdowała się meta. Przy niesprzyjającej pogodzie odbyło się ogółem 11 biegów, w których udział wzięło 132 wioślarzy, reprezentujących 6 klubów, mianowicie: Klub Wiośl. 04, Tryton, Polonja, Pozn. Klub Wioślarek, Wojsk. Kl. Sportowy, Germania i Neptun. Nie stanęły na starcie załogi poznańskiego AZS. Start odbywał się sprawnie, biegi poszczególne puszczano w kilkuminutowych odstępach. Walka na trasie była bardzo zacięta. W poszczególnych biegach osiągnięto następujące wyniki:

Czwórki: 1. Wojsk. Kl. Sport., 2. Germania (o 2 długości); dwójki podwójne: 1. Germania, 2. Polonia; czwórki pań: 1. Germania. Osada Pozn. Kl. Wioślarek została zdyskwalifikowana za dwukrotne najechanie toru. Ósemki: po bardzo zaciętej i ciekawej walce zwyciężyła osada Trytona o 2 długości przed Neptunem; czwórki: 1. Polonia, 2. Germania; dwójki pań: 1. Wojskowy Kl. Sportowy, 2. Germania; dwójki na długie wiosła: 1. Neptun (osada pierwsza), 2. Neptun II; czwórki: 1. Tryton (osada pierwsza), 2. Tryton II; ósemki: 1. Polonia, 2. Germania.

Po zakończeniu regat, odbyło się na przystani tegorocznego gospodarza, T. W. Polonia na Ratajach oficjalne zamknięcie sezonu, opuszczenie flagi oraz rozdanie nagród. ((al)

FELJETON KULTURALNY

Kiedy zacznie się — przyszłość Warszawy?...

Napisał profesor politechniki warszawskiej dr. Lech Niemojewski

Mój powrót — Pokażemy w Paryżu plan Stanisława Augusta — Zaczęliśmy przed Paryżem... — Nałóg inicjatywy — Ten nam odebrali — Król Staś go miał — Kilimandżaro na pustyni — Spekulacja i żydostwo — Do góry nogami... w głowach — Dobre tablice — Ale kiedy się ziszczą? — Złowroga landara — Oto prawdziwy Czarny Ląd.

PISZĄC niedawno na tem miejscu o „Warszawie przyszłości i jej... przeszłości", zapowiedziałem, iż powrócę jeszcze do tego tematu. — Dzisiaj zamierzam dotrzymać obietnicy, chociaż muszę zaznaczyć, iż przedmiot jest tak obszerny, że raczej należałaby mu się gruba księga, niż szczupłe ramy feljetonu, zwłaszcza, gdy feljetonista jest takim jak ja gadułą, który zacząwszy o jednem, przeskoczy przez dziesięć tematów, aby następnie, nic nie powiedziawszy, zakończyć wszystko wątpliwym dowcipem.

Mam nadzieję wszakże, iż tym razem uda mi się utrzymać powagę do końca, chociażby dlatego, że temat specjalnie mi jest bliski.

*

Na przyszłorocznej wystawie „Sztuki i Techniki" w Paryżu, jako jeden z ciekawszych eksponatów działu polskiego, zobaczymy zrekonstruowany przez Zakład Architektury Polskiej Politechniki Warszawskiej najstarszy plan regulacyjny Stolicy, pochodzący jeszcze z czasów Stanisława Augusta.

Pokazanie tego planu ma dla nas szczególne znaczenie i to właśnie w Paryżu, a to dlatego, że pierwszym, który zaczął racjonalnie regulować Paryż, był Napoleon Wielki. Zaczął, ale zabrakło mu czasu. Konwent Rewolucyjny w roku 1795 podjął projekt przeprowadzenia w Paryżu nowych arteryj szerokich i prostych, poprzez bloki i zabudowania, ale Napoleon I zaczął realizować ten projekt i zdążył przebić kilkadziesiąt nowych ulic.

Nie będzie więc szczegółem pozbawionym znaczenia historycznego, świadczącym o żywotności ducha polskiego, jeśli właśnie w Paryżu pokażemy, że Warszawa o kilkanaście lat wcześniej rozpoczęła pracę modernizacyjną, której ślady zachowały się do dziś dnia, w postaci szeregu ulic, placów i historycznych budowli, jak chociażby sławne domki rogatkowe, o które nawet i ja nie tak dawno na łamach „Kurjera" toczyłem walkę, wołając: „Nie wyburzać! Zostawić!" Nie zburzono, zostawiono, a nawet dla uczczenia Wystawy Metalowej obozującej w sąsiedztwie ocalałych rogatek, pięknie je odnowiono.

*

Niewątpliwie jesteśmy zacofani. W rodzinie narodów zachodnio-europejskich idziemy na szarym końcu, Ale ten szary koniec nie przeraża beznadziejnością szarzyzny i od nas właściwie zależy, może nawet naszym jest obowiązkiem, skorzystać z przyszłorocznej „olimpjady" sztuki i techniki, ażeby właściwe światło rzucić na to zapóźnienie.

Piosenka o zaborcach straciła na aktualności. Nie można do skończenia świata zwalać wszystkich niedociągnięć na zaborców. W pierwszym mym artykule o „Warszawie Przyszłości", wspominałem coś niecoś na ten temat. Są grzechy zaborców, to prawda, ale nie brak także i naszych. Otóż niewątpliwie największym ciosem, jaki zadał nam zaborca, było to, że przez odsunięcie nas od wpływu na administrację i gospodarkę, odzwyczaił nas od nałogu inicjatywy. Tak jest: n a ł o g u. Inicjatywa musi wejść w nałóg. Żądza zmian, inowacyj jest taką samą namiętnością jak każda inna i bez niej niepodobna nic zrobić.

Taki nałóg inicjatywy w sprawach sztuki i architektury posiadał w wysokim i szlachetnym stopniu Stanisław August i to co zrobił wskutek tego nałogu dla Warszawy, stanowi dla nas skarb bezcenny. Ten skarb trzeba pokazać w Paryżu. Okaże się on jednym z dowodów, jakich postaramy się zgromadzić jak najwięcej, że aczkolwiek jesteśmy bardzo ubodzy i bardzo zapóźnieni gospodarczo, to jednak posiadamy rzecz bardzo cenną: skarb ducha. Intelektualnie stoimy bardzo wysoko, aczkolwiek sami tego niedoceniamy. Sami te wartości lekceważymy, nie dając im rozwijać się prawidłowo. Stanowimy dziwny splot krańcowości, to ma pewien posmaczek wschodu, polegający na tem, że owe szczyty intelektualne otacza — pustynia. Są one jak niebotyczna Kilimandżaro, zwieńczona śnieżnym szczytem, lecz osamotniona wśród pustkowi Czarnego Lądu.

*

Stanisław August pozostawił nam wielką spuściznę: Plan Regulacyjny, zapoczątkował rozbudowę miasta, wznosząc kilkadziesiąt gmachów, które po dziś dzień są ozdobą Stolicy. Podchwycona inicjatywa królewska dała w latach następnych mnóstwo budowli prywatnych, utrzymanych w tej samej skali i w tym samym charakterze. I tak się działo aż do połowy ubiegłego stulecia. Zmieniały się potrzeby, miasto rosło, zmieniały się style, upodobania, smak, ale proporcje i zarys budynków zmianie nie ulegały. Warszawa jak Paryż nawarstwiała epoki, tworząc z różnych stylów jedno oblicze, dzięki pewnej lojalności działania. Domy wyciągano równą linją, o tej samej ilości pięter, ani wyższe, ani niższe, gzemsy ciągnęły się spokojnie, przebiegając z domu na dom karnie i lojalnie.

A potem przyszła katastrofa. Najpierw fala spekulacji gruntowej i budowlanej, potem inwazja żydostwa, które zagarnęło najpiękniejsze dzielnice ówczesnej Warszawy, Powązki, Izabeli Czartoryskiej, Leszno, Długą, Plac Bankowy, plac Mirowski, zohydzając bezpowrotnie to, co stanowiło najlepszy i jak się mogło zdawać, najtrwalszy dorobek Warszawy.

Potem przyszła wojna, a po wojnie chaos, już w głowach architektów. Padł jakiś czad, który nakazywał przewracać wszystko do góry nogami, obalając to, co zostało jeszcze z dawnych czasów, a na opróżnione miejsce nie wznosząc wartości pozytywnych. Tragizm sytuacji polegał na tem, iż wszystko to czyniono w najlepszej wierze i z najszlachetniejszemi intencjami...

Otóż problemat ten podniosła także i słusznie wystawa „Warszawy Przyszłości" pokazując przykłady dobrego i złego zabudowania ulic. Na tablicach napisano: „T a k j e s t d z i ś, a t a k b ę d z i e w p r z y s z ł o ś c i".

*

I tutaj nasuwa się pytanie pod adresem władz miasta stołecznego Warszawy:

Od kiedy zacznie się owa przyszłość?

Bo rzeczywistość pokazuje cynicznie język idealistom z pod znaku syreny.

Wartość dobrej architektury miejskiej polega na wiekowej tradycji działania. Miasta jak drzewa, rosną wolno. I tak się złożyło, że wyrastająca bez żadnego planu ulica Marszałkowska posiada na swej trzykilometrowej długości najwięcej kamienic czteropiętrowych co, przy jej szerokości pozwala na jaki taki dopływ światła słonecznego. Wystarczyłoby teraz rzecz utrwalić, kilka domów obniżyć, kilkadziesiąt nadbudować i doprowadziłoby się ją do jakiego takiego wyglądu.

Aliści, w tym samym czasie, gdy w Muzeum Narodowem pouczano nas o pięknie Warszawy Przyszłości, sławetna Inspekcja Budowlana m. st. Warszawy, o której nieudolności krąży zapewne więcej anegdotek, niż o przysłowiowem skąpstwie Szkotów, zatwierdziła plany sześciopiętrowej landary, która odrazu, za jednym zamachem wszystko przekreśla.

To jest niestety owa czarna karta naszej mentalności.

Czarny Ląd tępoty urzędniczej, która paraliżuje wszelkie najlepsze intencje szczytów Kilimandżaro, tonących w chmurach i nie widzących tego, co się dzieje na ziemi.

Dr. Lech Niemojewski.

Warszawa.

Przy otyłości, artretyźmie i cukrzycy naturalna woda gorzka **Franciszka-Józefa** wzmacnia czynności żołądka i kiszek oraz ułatwia trawienie.

Tg 1701

Rugja przestała być wyspą

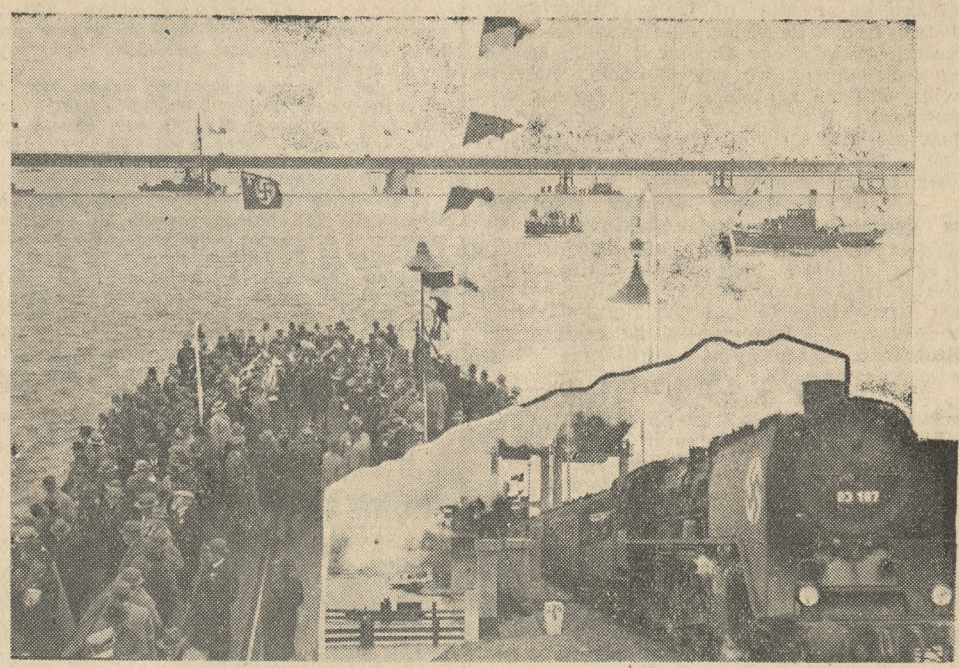

Tak wygląda połączenie lądu stałego z wyspą Rugją. Na fotografji u góry widzimy most między groblami na odcinku Dänholm — Rugja. Na prawo pierwszy pociąg, który po nowej grobli przejechał ze Stralsundu do Sośnicy.

W ubiegły poniedziałek dokonano w Stralsundzie otwarcia grobli i mostów, które połączyły niemiecki ląd

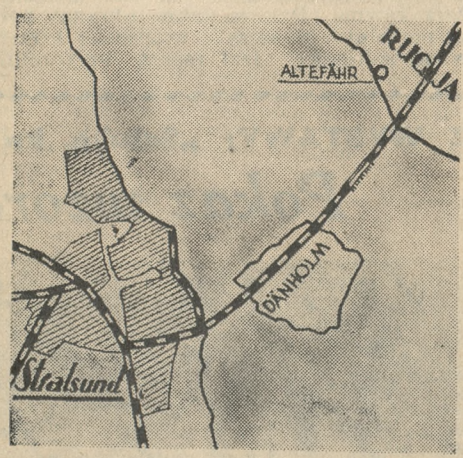

OBECNE POŁĄCZENIE LĄDU STAŁEGO Z RUGJĄ

stały ze starą, słowiańską wyspą Rugją.

Dotychczas — przez 39 lat — kto chciał z Niemiec jechać koleją do Szwecji, ten korzystał z trajektu kolejowego pomiędzy Stralsundem i miejscowością Altefähr na Rugji, oraz z trajektu pomiędzy Sośnicą (Sassnitz) i Trelleborgiem. Obecnie, dzięki grobli i mostom pomiędzy Stralsundem i Altefähr, podróżny jedzie koleją wprost do Sośnicy na północno-wschodnim brzegu Rugji.

Połączenie Rugji z lądem stałym wykonano w przeciągu trzech lat. Ląd stały połączono najpierw groblą z małą wysepką Dänholm. Drugą część nasypu, od wysepki Dänholm do Rugji, przerwano mostem długości 540 metrów. Most ten posiada 100 przęseł które umożliwiają odpływ wody w czasie burz i nie dopuszczają do zalewu Stralsundu przez fale. Całość pomiędzy wysepką Dänholm i wyspą Rugją mierzy 2.500 metrów.

Dzięki budowie grobli, czas przejazdu do Sośnicy zmniejszono o 45 minut. Ponieważ równocześnie zelektryfikowane zostały koleje szwedzkie od Trelleborga, więc w komunikacji międzynarodowej połączenie środkowej Europy ze stolicą Szwecji zostało przyśpieszone o dwie i ćwierć godziny.

Koszty połączenia niemieckiego lądu stałego ze starą, słowiańską wyspą Rugją wyniosły okrągło 26 miljonów marek.

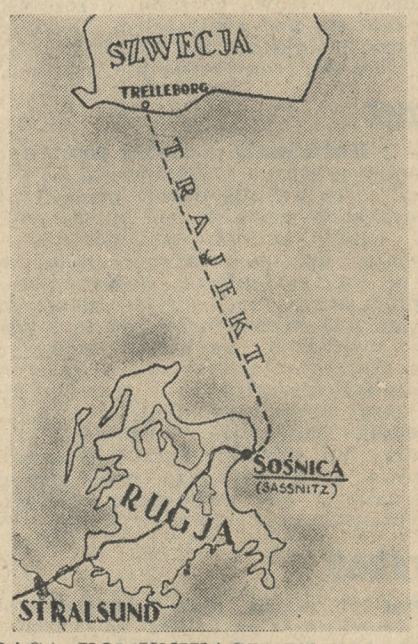

TRASA KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ POMIĘDZY NIEMCAMI I SZWECJĄ

L 83 oznacza ODOL bardziej jeszcze udoskonalony; jego działanie antyseptyczne zostało w wysokim stopniu spotęgowane. Badania bakteriologiczne i kliniczne wykazały przewagę ODOLU pod względem własności bakteriobójczych.

Tg 1702

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską"!

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO DĘBIEC

Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, 9 bm. w lokalu p. Figla, ul. Świerczewska 25. Początek o godz. 20.

KOŁO WILDA

Pierwsza lekcja kandydatów odbędzie się w piątek, 9 bm. w lokalu p. Zawadki, ul. Górna Wilda 75. Początek o godz. 20.

KOŁO ŁAZARZ

Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 12 bm. w sali p. Smoczyka ul. Marsz. Focha 70. Początek o godz. 20

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI Piątek
Brygidy wd. Djonizego m.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Wojsławy Domogosta

Słońca: wschód 6.05, zachód 17,13
Długość dnia 11 godz. 08 minut
Księżyca: wschód 23,28, zachód 14,21
Faza: 7 dzień przed nowiem

Październik **8** Czwartek

Ważne numery telefonów:
Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeż. 77-08 przy ul. Marsz. Focha (naroż. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świętokrzyski 49-80 przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wildecki 66-35, W Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-27. **Dokładny czas:** 55-66.

Stan wody: + 0,14 mtr.
Temp. wody: + 6,7 st. C.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41; Apt. św. Piotra, pl. Świętokrzyski; Apt. na Śródce, Rynek Śródecki 1. **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). **Łazarz:** Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1; Apt. Plucińskiego M Focha 72. **Górczyn:** Apt. Karpińskiego ul Marsz. Focha 158. **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3; Apt. Fortuna, G. Wilda 96. **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12 **Główna:** Apt. przy krzyżu, ul. Główna 19 **Starołęka:** Apt. miejscowa.

Na stacji Ławica rzucił się pod pociąg

Dziś, w środę o godz. 8,10 rano, na stacji kolejowej w Ławicy rzucił się pod pociąg osobowy, zdążający z Poznania do Drawskiego Młyna, młodzieniec lat około 25.

Nieszczęśliwy zginął na miejscu. Zawezwane pogotowie (66-66) przewiozło go do kostnicy szpitala miejskiego.

Samobójca, porządnie ubrany, nie miał przy sobie żadnych dokumentów i papierów, które umożliwiłyby stwierdzenie jego tożsamości. (ks)

Niezwykłe dzieje życia Ludwika Pasteura, jego klęski i zwycięstwa w walce z mikrobami, powodującymi wściekliznę i inne choroby, przedstawia nowy film amerykańskiej wytwórni Warner Bros. który doznał już serdecznego przyjęcia również na polskich ekranach. Oto wzruszająca scena: stary sterany w trudach i do połowy sparaliżowany bohater nauki doznaje ostatecznego zadośćuczynienia. Akademja paryska składa mu hołd. Wspaniały film „Pasteur" wyświetla od piątku codziennie kinoteatr „Słońce".

ng 18 008

KRONIKA TOWARZYSKA

Tradycyjną herbatkę urządza „Sokół" gniazdo żeńskie Poznań XII — Śródmieście w sobotę, w Ognisku sokolic Wały Zygm. Aug. 10 o godz. 19. Organizatorki zapraszają druchny i druhów. Smaczny i tani bufet we własnym zarządzie.
zg 545/6

Żywy Różaniec Panien parafi' Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu urządza w niedzielę, dni: 11 października 1936 r. na sali Romu Rzemieślniczego, ul. Fr. Ratajczaka 21 przedstawienie amatorskie pt. „Potęga Różańca Świętego" i „Stryj Agapit". Początek o godz. 19. Czysty zysk przeznaczony na cele dobroczynne.
zg 547/8

ZABAWA OGRODNIKÓW wśród kwiatów — 10 października w BELWEDERZE.
zg 14339

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 7 października 1926 r.

Zauważono stały przypływ Żydów do Poznania; w pierwszem półroczu przybyło do Poznania 142 Żydów, a wyprowadziło się tylko 84.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Stow. Inżynierów Mechaników Polskich — oddział w Poznaniu.** Zebranie odczytowo-dyskusyjne odbędzie się dn. 9 bm. o godz. 20 w sali Pałacu Działyńskich, Stary Rynek 78. I ptr. Odczyt wygłosi inż. Mieczysław Słomczyński p. t. „Co to są wysokojakościowe żeliwa".

— * **Zjazd prezesów wielkopolskich oddziałów T. C. L.** odbędzie się w poniedziałek, dnia 12 października r. b., o godzinie 10 w sali parafjalnej św. Marcina (ul. św. Marcina 7-8). Program zjazdu: 1. Zagajenie, 2. Referat p. t. „Polska woła o naszą pracę" — wygłosi p. em. insp. Kapałczyński. 3. Referat p. t. „Stan obecny pracy T. C. L. w Wielkopolsce i program jej na najbliższą przyszłość" — wygłosi ks. dr. Milik, dyrektor T. C. L. 4. Dyskusja nad referatami. 5. Wolne głosy.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Na Uniw. Ludowym w Dalkach** (pod Gnieznem) kurs dla młodzieży męskiej rozpocznie się 2 listopada. Dyrekcja wysyła prospekty za dołączeniem znaczka pocztowego.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Dzisiejszy koncert na wystawie „Sztuka, Kwiaty, Wnętrze".** Dziś w środę, dn. 7 bm. koncert solistów: Gertruda Konatkowska (fortepian), Zdzisław Jahnke (skrzypce), Władysław Raczkowski (akompanjament). Początek o godz. 17.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Dziś w dzień dobroci dla zwierząt.** W dniu 7 bm. odbędzie się w poznańskiem Tow. Opieki nad Zwierzętami tradycyjna uroczystość złożenia hołdu św. Franciszkowi z Asyżu, patronowi przyjaciół zwierząt. Uroczystość obejmie prócz zebrania miesięcznego uroczyste wręczenie dyplomów uznania trzem reprezentantom zasłużonej opieki nad zwierzętami, a mianowicie: jednemu woźnicy, jednemu hodowcy gołębi i jednej szkole. Uroczystość odbędzie się w pałacu Działyńskich o godz. 20. Wstęp bezpłatny. — Wpisy na członków przyjmuje codziennie Inspektorat w firmie „Maszynopis" ulica marsz. Piłsudskiego 4. (x)

— * **Cyrk i miasteczko Liliputów „Gnidley's Liliput" w Poznaniu.** Jeszcze nie przebrzmiały echa pobytu w naszem mieście Cyrku Staniewskich, a już na słupach ogłoszeniowych ukazały się różnobarwne plakaty i afisze, zapowiadające inaugurację niespotykanego dotąd u nas widowiska cyrkowego, wykonanego wyłącznie przez liliputów. Cyrk liliputów przybył do nas wraz z miasteczkiem, w postaci całkowicie odseparowanej twierdzy, za murami której żyją najmniejsi obywatele nieznanego nam państewka liliputów - krasnoludków.

Należy podkreślić, że Cyrk i miasteczko liliputów cieszyły się wszędzie, jak zagranicą, tak i u nas w kraju, wielkiem powodzeniem, a prasa całego świata jak najlepszą wydała opinję o całokształcie tej imprezy i o jej małych wykonawcach, którzy są najmniejszymi na świecie ludźmi, lecz największymi artystami. (x)

— * **Jubileusz staruszka z pozytywką.** Któż nie zna staruszka z pozytywką, tej charakterystycznej postaci Poznania? Od kilku lat widuje się go wieczorami na ulicy Ratajczaka przed kinem „Słońce", wygrywającego na pozytywce różne melodje. Czterdzieści lat temu rozpoczął swój zawód od katarynki. Katarynka, o której z rozrzewnieniem wspomina, zaprowadziła go w 1898 r. przed kratki sądowe, wygrywał bowiem na niej „Boże coś Polskę". Pierwsza instancja sądu pruskiego skazała go wówczas na 30 marek grzywny, druga uwolniła go od płacenia. Kiedy zaczęły ciążyć lata, trzeba było zamienić ciężką katarynkę na lżejszą pozytywkę. I tak nadeszło 40-lecie w zawodzie grajka ulicznego. Nie obchodził dotąd żadnego jubileuszu 25- czy 30-lecia, niechże więc 40-lecie zejdzie mu w lepszych warunkach. Gdy przechodzić będziemy obok staruszka, pomyślmy o jego jubileuszu. Niechaj 40-sta rocznica przysporzy staruszkowi trochę grosiwa. (sk)

— * **Zatwierdzenie umowy zbiorowej w cegielniach podpoznańskich.** Ostatni numer (232) „Monitora Polskiego" z dnia 6 bm. ogłasza zarządzenie min. opieki społecznej, zatwierdzające umowę zbiorową, uchwaloną 14 maja rb. pomiędzy pracodawcami i pracownikami cegielni w Rudniczu, Żabikowie, Junikowie, Kotowie, Świerczewie i Fabjanowie.

— * **Wielki Kiermasz,** organizowany przez Panie Wincentki parafji jeżyckiej, odbędzie się w sali Ogrodu Zoologicznego w czwartek 8 bm. o godz. 15. Liczne niespodzianki, tańce, śpiewy, popisy muzyczne, zabawy dla dzieci, smaczny, obfity i tani bufet. Dla dzieci wstęp w towarzystwie rodziców lub opiekunów. Dochód przeznacza się na najbiedniejszych parafji jeżyckiej.

— * **Aby wyleczyć konia... powieszono go za ogon.** Inspektorat Tow. Opieki nad Zwierzętami otrzymał doniesienie o niezwykłym sposobie „leczenia" konia, polegającym na... powieszeniu zwierzęcia za ogon.

Marja Jagła, zamieszkała przy ul. Dębieckiej 10, wypożyczyła konia sąsiadowi do przewożenia drzewa. Trzeba nieszczęścia, że wóz wywrócił się i przygniótł zwierzę. Wobec tego, że koń nie odniósł widocznych obrażeń, użyto go następnego dnia do wożenia żwiru. Wówczas to zwierzę upadło i nie mogło powstać. Przywołany lekarz weterynarji stwierdził złamanie stosu pacierzowego i polecił oddać konia niezwłocznie na ubój. Zarządzenia tego nie wykonano, tylko, idąc za radą jakiegoś znachora, powieszono cierpiące zwierzę za ogon w stajni. Miało to spowodować... zrośnięcie się kręgosłupa. Zawiadomiony o barbarzyńskim sposobie „leczenia" Inspektorat, skomunikował się z posterunkiem P. P. na Dębcu, który wydelegował niezwłocznie na miejsce posterunkowego. Policjant stwierdził że koń nie wisiał już w stajni, lecz leżał na ziemi. Zwierzę oddane zostało na ubój, przeciwko zaś Marji Jagle skierowana będzie sprawa do sądu o rozmyślne znęcanie się nad zwierzęciem. Nazwiska znahora, podającego tak barbrzyński sposób „leczenia", dotyhczas nie ustalono.

RÓŻNE

— * **Kwitowanie przesyłek pocztowych.** Przepisy pocztowe postanawiają, że jeżeli za adresata kwituje odbiór przesyłki inna osoba, to osoba ta pod swoim podpisem winna określić swój stosunek do adresata, np.: pełnomocnik, żona, syn i t. p. Jak stwierdzono, przepis ten w licznych przypadkach nie jest jednak stosowany. W szczególności ma to miejsce przy wypłatach przekazów czekowych. Stan taki wywołuje reklamacje ze strony nadawców przesyłek, co w konsekwencji zwiększa pracę urzędników p. t. jak i Dyrekcji. Zmierzając do usunięcia tych niedomagań, Dyrekcje Poczt i Telegrafów polecają pilnowanie tego przez personel doręczający, aby kwitowanie przesyłek odbywało się w sposób prawidłowy.

Z TARGU

Dnia 7 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono (w złotych za pół kg wzgl. za sztukę):

Nabiał: masło wiejskie 1.30—1.40 masło mlecz. 1.40—1,50, twaróg 0,20—0,25, śmietana (litr) 1,00—1,20, mleko (litr) 0,17—0,20, jaja mendel 1,30—1,40.

Mięso: wieprzowina 0,70—1,00, wołowina 0.60—1.00, cielęcina 0,70—1.20 skopowina 0.80—1,20 słonina 0,80—0.85, smalec. 1.00—1,10, mózg cielęcy 0.60—0,70.

Drób i dziczyzna: kura 1,60—2,30, kaczka 1.60—2 50 gęś 2.50—3.50 gołębie (para) 0,80—0,90, para kurcząt 2,00—3,20, para kuropatew 1,80—2,00.

Ryby: szczupak 1.20—1 30, węgorz 1,40—1,50, lin 1,10—1 20, leszcz 0.50—0.80, białe ryby 0.20—0,40, sandacz 1,40—1,50, sum (dziel.) 1,50—1.60, karp 1,00, karaś 0.60—1,00, ryby śnięte 20—30 gr mniej

Raki mendel: 0.80—2.50.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3—4, szpinak 10—15, buraki pęczek 10, pietruszka (pęczek) 10, seler (sztuka) 5—10, zielona sałata 3—5 rzodkiewki (pęczek) 5, marchew (pęczek) 5 kalafior 5—20, cebula 5, pomidory 8—10, fasola żółta 25—40, zielona 15—25, kapusta biała (główka) 5—10, włoska 10—15, modra 10—15.

Grzyby: Kurki (lisice) 25—35, grzyby mieszane 10—20, borowiki 0,80—1,20, zielone grzyby 15—20, podpieńki 15

Owoce: jabłka 10—30 gruszki 15—30, owoce suszone 0.80—1.00 brzoskwinie 25—50, śliwki 20—30, winogrona 0 30—1,10. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pożar altanki ogródkowej.** W ogródkach na Bielnikach zapaliła się altana. Do ognia wezwano miejską straż pożarną. Ogień stłumiono, spalił się jednak dach altanki. Przyczyna powstania pożaru niestwierdzona. (kl)

— * **Zatruciu pokarmem,** prawdopodobnie mięsem, uległ 8-letni Stefan Woźniak (Droga Urbanowska 13). Chłopcu udzieliło pierwszej pomocy pogotowie ratunkowe i przewiozło go w stanie ciężkim do szpitala miejskiego. (kl)

— * **Zaginięcie dziecka.** W tych dniach oddaliła się z pod opieki matki w kościele OO. Franciszkanów 4-letnia Stefanja Jerzakówna. Dziewczynka ubrana była w popielaty płaszczyk, czapeczkę i czerwoną sukienkę. Jest rzeczą szczególnie znamienną, że dziecka dotychczas nie odnaleziono. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Włamanie w restauracji na dworcu autobusowym.** Ubiegłej nocy nieznani złoczyńcy zakradli się do restauracji dworca autobusowego przy placu Drwęskiego. Włamywacze wybili szyby w kuchni i wtargnęli w ten sposób do wnętrza. Łupem złodziei padło tysiąc sztuk papierosów „Płaskie", 500 sztuk „Lot", 400 sztuk „Silesia", po kilkaset papierosów „Egipskie", „Dames", „Hel", „Ergo" i „Aromatica" oraz 100 cygar, tytonie różnego gatunku i czekolady. Wreszcie skradziono dwa tuziny noży stołowych, widelcy i łyżek alpakowych oraz szereg drobniejszych przedmiotów. Właściciel restauracji p. Leon Łopiński (Król. Jadwigi 3) ocenia powstałe straty na 1500 zł. Dochodzenia w tej sprawie prowadzi komisarjat III. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Tragiczny epilog historji z kozłem, który niszczył truskawki.** Na wokandzie sądu apelacyjnego w Poznaniu znalazła się sprawa Feliksa Ignaczyńskiego, skazanego przez sąd okręgowy w Grudziądzu na karę 5 lat więzienia za pobicie z wynikiem śmiertelnym. Ignaczyński był współwłaścicielem 20-morgowego gospodarstwa, znajdującego się w Pastwiskach pow. grudziądzkiego. Między nim, a Aleksandrą Durzakową wynikały częste spory na tle używania narzędzi rolniczych. W maju rb. błahy naogół szczegół stał się powodem do tragicznych następstw. Durzakowa wpuściła do ogródka Ignaczyńskiego kozła, który zniszczył truskawki. Ignaczyński, chcąc zapobiec na przyszłość podobnym wybrykom ze strony Durzakowej, postanowił ogrodzić swój ogródek. W dniu 30 maja rb., gdy był zajęty pracą w ogródku, przybył do niego Aleksander Chojnowski, ojciec Durzakowej, z którym wywiązała się ostra wymiana zdań. W kłótni tej uczestniczyła również Durzakowa. Podrażniony Ignaczyński uderzył młotkiem Durzakową w głowę, co widząc Chojnowski, począł uciekać. Ignaczyński puścił się za nim w pościg i dogoniwszy, uderzył go kilkakroć młotkiem w głowę. W wyniku otrzymanych obrażeń, Chojnowski wkrótce zmarł. Ignaczyński po dokonaniu swo-

Z WYSTAWY: „Sztuka, kwiaty, wnętrze"

Pokaz wzorowych wnętrz

Jadalnia Sroczyńskiego z masywnego jesionu.

jego czynu zgłosił się do policji. Sąd apelacyjny, do którego odwołał się Ignaczyński, wyrok sądu okręgowego w Grudziądzu zatwierdził. (k)

— * **Niemiłe skutki libacji.** Przed wydziałem odwoławczym sądu okręgowego w Poznaniu, odpowiadała Kazimiera Motylewska, oskarżona o kradzież pieniędzy. W dniu 20 maja rb. Kazimierz Tomczyk po całonocnej libacji spotkał w godzinach rannych Motylewską, z którą udał się do jej mieszkania. U Motylewskiej wypito jeszcze znaczną ilość alkoholu. Gdy Tomczyk opuszczał mieszkanie Motylewskiej, spostrzegł brak kwoty 70 zł. Motylewska nie chciała się przyznać do kradzieży tej, wobec czego wypadkiem tym zajęła się policja. W wyniku rozprawy przed sądem grodzkim w Poznaniu Motylewska została skazana na trzy miesiące aresztu. Wydział odwoławczy sądu okręgowego wyrok ten zatwierdził, zawieszając Motylewskiej wykonanie kary na przeciąg lat 3. (k)

Żyd oszukiwał poszukujących pracę

Sąd apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał sprawę Benjamina Keniga, Żyda z Gdyni, oskarżonego o popełnienie szeregu oszustw na szkodę szukających pracy bezrobotnych.

Kenig przebywał w porcie gdyńskim od szeregu lat. Był on już kilkakrotnie karany za oszustwa i fałszerstwa. W roku 1932 wypuszczony z więzienia w Łodzi, wrócił do Gdyni, gdzie zaczął uprawiać oszukańcze manipulacje wśród bezrobotnych, poszukujących pracy.

Założył wielkie biuro pod szumną nazwą: „Nadbałtyckie biuro pośrednictwa pracy". Przy pomocy sprytnej reklamy począł do siebie zwabiać klientów i pod pozorem udzielania posad wyłudzał od nich kaucje. Żądał bardzo dużych sum, lecz brał od swych ofiar to, co miały. Obiecywał posady po bankach, na statkach i t. p. Następnie założył fikcyjny związek pod nazwą „Związek pomocników wagowych" i przy pomocy podrobionych dokumentów pobrał od szeregu firm różne towary, między innemi maszynę do pisania.

Poszkodował on cały szereg osób na sumę paru tysięcy złotych. Sąd okręgowy w Gdyni skazał go za to na 4 lata więzienia. Sąd apelacyjny obniżył mu karę do lat 2 i zasądził od niego grzywnę w wysokości 200 zł. (k)

Zjazd Włościanek w Gnieźnie

Gniezno. (br) Pod przewodnictwem p. Niegolewskiej z Niegolewa odbył się powiatowy zjazd Związku Włościanek pow. gnieźnieńskiego, na który m. in. przybyli J. E. ks. ks. biskup Laubitz i ks. infułat Krzeszkiewicz. Ciekawe referaty wygłosiły p. Niegolewska p. t. „Kultura wsi polskiej" i p. Hinzowa p. t. „Miłosierdzie wszystkich dla wszystkich". Przemawiał również ks. biskup Laubitz, który zwrócił się do włościanek z gorącym apelem, aby strzegły młode pokolenie wiejskie przed trucizną komunizmu, który pragnie zdeprawować młodzież. Zwrócił m. in. uwagę na literaturę komunistyczną, np. „Wici" i „Błyski", zionące nienawiścią do Kościoła katolickiego i duchowieństwa.

Podniosłe przemówienie dostojnego pasterza wywołało głębokie wrażenie wśród licznych słuchaczek.

Cmentarzysko przedhistoryczne

Śrem. (sn) W Krzyżanowie pod Manieczkami chłopcy wiejscy, zabawiając się w lesie na małej wyniosłości, odkopali na półmetrowej wysokości cmentarzysko przedhistoryczne. Znaleziono dużą urnę, wysokości 25 do 30 cm, a w pobliżu niej kilka kamieni. Przy nieostrożnem odkopywaniu naczynie uległo zniszczeniu. Zawartość popielnicy nie dała się z całą pewnością stwierdzić, skorupy bowiem porozbijano w drobne kawałki i porozrzucano na dużej przestrzeni. W pobliżu leżały jedynie szczątki kości palonych, pochodzących prawdopodobnie z urny. Ornament popielnicy, podobny do meandrowego, pozwala oznaczyć czas cmentarza na 2 względnie 3 wiek po Chrystusie.

Należy się spodziewać, że podczas poszukiwań odkryje się cały szereg grobów, gdyż na to wskazuje położe- wykopaliska, jak i często wyorywane w tej okolicy czerepy glinianych naczyń. Szczątki znalezionego zabytku zabezpieczył kierownik szkoły, p. Czorek.

Z WIELKOPOLSKI

— * **BNIN.** We wtorek o godz. 8 rano jadący samochód PZ 43 047 załadowany bydłem, zdążający od strony Śremu do Poznania, wpadł na stojący na ulicy wóz mleczarski, własność p. Henryka Steckiego z Kórnika. Wskutek uderzenia przez samochód, który jechał nieprzepisowo, wypadły od wozu mleczarskiego drzwi i konwje z mlekiem przeznaczone do rozsprzedaży.

— Tutejsze Kółko Rolnicze zwołuje na niedzielę, 11 bm., nadzwyczajne walne zebranie z obszernym programem do sali p. Wojciecha Nowaka o godz. 12 w południe. (bł.)

— * **BUK.** W ub. niedzielę odbyło się ciągnienie loterji fantowej urządzonej przez Tow. Pań św. Winc. a Paulo w Buku. Ciągnieniu przewodniczył p. burm. Holland. I wygrana padła na nr. 173, którą był rower męski. Los ten wygrał niej. Ciszyk z Łagiew. Dotychczas nie odebrano 96 wygranych, które można odebrać u p. Gorczakowej Wykaz wygranych wywieszony jest w oknie wystawowem p. Błaszczaka.

— * **BYDGOSZCZ.** W mieszkaniu p. Stanisławy Olszewskiej przy ul. Długiej 45, wydarzył się wypadek, który mógł był pociągnąć za sobą bardzo przykre skutki. P. Olszewska, paląc rano w piecu, nie zauważyła, że zajęła się na niej suknia. Dopiero gdy ogień buchnął płomieniem, przerażona kobieta zaczęła biegać po mieszkaniu i wzywać pomocy sąsiadów. Jeden z nich, w obawie przed rozszerzeniem się ognia, zawezwał telefonicznie straż pożarną, inni jednak, nie czekając na przybycie strażaków, zarzucili w porę nieszczęśliwą pościelą i ogień stłumili. P. Olszewska odniosła lekkie oparzenia zewnętrzne, które po zbadaniu okazały się niegroźne.

— Nocy wtorkowej straż pożarna zawezwana została na przedmieście Jachcice, gdzie wybuchł pożar w jednym ze składów kolonjalnych przy ul. Średniej. Pożar udało się po kilkunastu minutach zlokalizować i uratować prawie całkowicie urządzenie składu oraz zgromadzone w nim towary. Natomiast strażacy stwierdzili, że w kilku miejscach w samym składzie, a także przy wejściu do niego, rozlana była większa ilość nafty. W przypuszczeniu, że zaszedł tu wypadek umyślnego podpalenia, komenda straży przekazała zbadanie sprawy władzom policyjnym. Właściciel składu był podobno w ostatnich czasach poważnie zachwiany finansowo, skład zaś ubezpieczył dość wysoko. Czy podejrzenia istotnie mają jakie realne podstawy, niewątpliwie wykaże wszczęte natychmiast dochodzenie. (f)

— * **CZEMPIŃ.** Z nakazu władz miejskich rozpoczęto pracę nad tynkowaniem fasad niektórych budynków.

— Za noszenie mieczyka odsiadywał karę trzydniowego aresztu w Kościanie, narodowiec p. Ignacy Kaźmierski z Czempinia. (cl.)

— * **GNIEZNO.** Jan Śliperski z Modliszewa, pow. Gniezno, który nie miał widocznie zaufania do lokowania pieniędzy w banku, wolał swoje oszczędności chować w sienniku. Pewnego dnia stwierdził z przerażeniem brak pieniędzy. Nie wyśledzeni dotąd sprawcy skradli mu 8,15 zł.

— W areszcie osadzono za przejazd koleją z Poznania do Gniezna bez biletu Józefa Fryderyka i Antoniego Hadryana. (br)

— * **JAROCIN.** W dniu 4 b. m. drużyny ratownicze P. C. K. w Jarocinie obchodziły 5-lecie swego istnienia. Dla upamiętnienia tej chwili zorganizowały drużyny uroczysty wieczorek, na który zaproszono zarząd miejscowego oddziału P. C. K., przedstawicieli duchowieństwa, wojska i władz cywilnych. Zebranie zagaiła prezeska oddziału P. C. K. p. Hagerowa, poczem drużyny odśpiewały hymn Czerwonego Krzyża. Obszerne sprawozdanie z 5-letniej działalności drużyn zdał instruktor Szamborski. Wiersz p. t. „Przy łożu konającego żołnierza" wypowiedziała p. Gruszczyńska. Zkolei odczytano nadesłane życzenia z okręgu Wklp. P. C. K. oraz podziękowanie dla instruktora p. Szamborskiego za ofiarną pracę, za którą przyznano mu odznaczenie. Imieniem wojska składał życzenia por Puzyrewicz, a władz cywilnych burmistrz Rogalski i dr. Szajewski. Po części oficjalnej uroczystości odbyła się herbatka, na której bawiono się ochoczo. Cała uroczystość przyczyniła się do jeszcze większej popularyzacji tej pożytecznej organizacji. (jp)

Grupa założycieli I. drużyny ratowniczej P. C. K. w Jarocinie z instruktorem p. Szamborskim w pośrodku.

— * **KŁECKO.** Główna komisja wyborcza podaje do wiadomości, iż miasto Kłecko zostało podzielone na 1 okręg wyborczy i 1 obwód głosowania. Skład główny komisji wyborczej jest następujący: Przewodniczący wiceburmistrz miasta Misiek A. zastępca Jóźwiak S. członkowie: Dobroczyński Ig., Rogalski Cz., Leśniewicz L., Łukowiak Ign Zastępcy: Zamiar J., Bielawski Tad., Galantowicz Sz., Śmierzchalski W. Lokal komisji mieści się przy ul. Gnieźnieńskiej 72 (szkoła blok nr II) Godziny urzędowania codziennie od godz 15—20. Ostatnim dniem zgłaszania list kandydatów jest dzień 15 bm. Wybory do rady miejskiej odbędą się w niedzielę 25 bm. Okręg m. Kłecka posiada 12 mandatów. Liczba wyborców uprawnionych do zgłoszenia listy kandydatów conajmniej 1/50 część wszystkich wyborców wpisanych do spisu wyborców miasta. Głosować mogą osoby urodzone do dnia 25 września 1912 r. a mieszkające conajmniej od roku w gminie. Wyjątek stanowią urzędnicy państwowi, samorządowi, duchowieństwo jak i zawodowi wojskowi i członkowie ich rodzin. W czasie wyłożenia spisu wyborców. t. j. od 11—17 bm. w godzinach od 15—20 (lokal głównej komisji wyborczej), każdy mieszkaniec miasta winien przejrzeć spis wyborców oraz zgłosić ewentl. reklamacje, poparte odpowiedniemi dowodami.

— * **KROTOSZYN.** U roln. Wolniaka Michała w Pogorzałkach pow. krotoszyński wybuchł z niewiadomych przyczyn pożar, przyczem spaliły się chlew, stodoła, sieczkarnia, młócarnia i zboże. Poszkodowany oblicza straty na około 2.500 zł.

— Dr. Alfredowi Bulsiewiczowi w Dobrzycy pow. krotoszyński, skradziono 2 płaszcze, wartości około 220 zł. Policja przytrzymała pod Sośnicą żebraczkę Marję Marchlewską, pochodzącą z Dolska, pow. Śrem która skradzione płaszcze miała przy sobie. Po odebraniu złodziejce płaszczy, oddano je poszkodowanemu, a żebraczkę zatrzymano w areszcie.

— Na posterunku P. P. w Krotoszynie zgłosił Kutrzyński Ludwik, zam. przy ul. Ogrodowej, że syn jego Stanisław przy pomocy podrobionych kwitów pobrał w Urzędzie Pocztowym w Krotoszynie 40 zł, a następnie zabrał z domu rower, wartości 100 zł i ulotnił się. Ojciec stwierdził, że syn jego jest niepoprawny i niechce przygotować się do żadnego zawodu. Wyrodny syn uciekł prawdopodobnie do Rawicza, do swej kochanki. (sh)

— * **NAKŁO.** Wybuchł tu wielki pożar w Sadkach pod Nakłem u gosp. Abrahama. Pastwą płomieni padły zabudowania, stodoła wraz z plonem i maszynami rolniczemi. Straty są wielkie. W akcji ratunkowej brały udział straż pożarna z Samostrzela, Sadek i z Nakła. Przyczyny pożaru narazie nieustalono.

— W ub. wtorek przejeżdżał przez Nakło Prezydent Rzeczypospolitej Ign. Mościcki do Runowa Kraińskiego. (nc)

— * **OBORNIKI.** W tych dniach opuścił parafję chludowską serdecznie żegnany przez parafjan, długoletni duszpasterz ks. prob. Teodor Zimoch, powołany przez władze duchowne na równorzędne stanowisko do Opalenicy. Proboszczem Chludowa zamianowały władze duchowne ks. prob. Jana Paczkowskiego, dotychczasowego zarządcę parafji w Markowie pod Lesznem. Uroczystość wprowadzenia do kościoła nowego duszpasterza miała charakter niezwykle uroczysty. W progach świątyni przyjmowano ks. prob. chlebem i solą, a radca p. Zbierski powitał nowego duszpasterza przemówieniem.

— * **OSTRÓW.** Strażnikiem łowieckim na obwód wspólny Rąbczyn, pow. ostrowski, został zatwierdzony p. Maksymiljan Nawrocki z Rąbczyna.

— Zebranie Stronnictwa Narodowego odbędzie się w środę 7 bm o godz. 20,15 w Hotelu „Polonia". Przemawiać będzie delegat z Poznania.

— Przesiedlono z tutejszej parowozowni P. K. P. 57 ślusarzy i maszynistów do Warszawy. Z tut. głównych warsztatów wagonowych przeniesiono również do Warszawy około 60 pracowników warsztatowych.

— Koło Rodzicielskie przy gimnazjum żeńskiem wybrało nowy zarząd, w skład którego wchodzą pp. Jan Sandach — prezes, Brazinkiewiczowa — zatsępca prezesa, Sławek — sekr. i Gniatczyński — skarbnik Ustępujących długoletnich członków zarządu b. prezesa p. mec. Jankowskiego i b. skarbnika p. Brucha zamianowano członkami honorowymi Koła i wręczono im arystyczne dyplomy. Uchwalono zapoczątkować fundusz stypendjalny im. El. Bojdzińskiej, pierwszą przełożoną zakładu. Do komisji rew. wybrano pp. Fr. Nowakowskiego, I. Matyśkiewicza, Formanowicza, Woschkową i P. Cuskiego.

— W niedzielnych popisach zręczności, urządzonych przez tutejszy Auto-Klub pierwszą nagrodę zdobył p. Henryk Kamiński z Krotoszyna, drugą p. Wacław Kamiński, również z Krotoszyna, trzecią p. Nowacki z Ostrowa. Dalsze nagrody otrzymali pp. Br. Serwa, Kobzda, Szczuwaszek, Strzelczyk, Ertel, Urbański i Binkowski.

— Teatr Miejski wystawił tu, trzecią zkolei premjerę komedji Fijałkowskiego „Pan poseł". Wykonanie sztuki stało na wysokim poziomie. Powtórka nastąpi 15 bm.

— Cyrk Staniewskich dał tu wczoraj i dziś przedstawienia przy wypełnionej widowni. Ostatnie przedstawienie odbędzie się w środę. (os)

— * **ŚMIGIEL.** W dniu 30 ub. m. witała serdecznie parafja Wilkowo Polskie, w dekanacie śmigielskim, swego nowego duszpasterza, ks. St. Cichego. Po przybyciu ks. Cichego do Wilkowa w towarzystwie bandery konnej i rowerowej, powitał nowego proboszcza sołtys gminy p. Preis, a w im. patrona p. Chrzanowski. Zebrana dziatwa szkolna organizacje i młodzież, oraz parafjanie owacyjnie powitali nowego włodarza parafji. W kościele od ołtarza przemówił ks. prob. Cichy do powierzonych mu parafjan oraz odprawił krótkie nabożeństwo. Przed plebanją wygłoszono szereg powitalnych przemówień i deklamacyj. — Życzymy ks. prob. Cichemu na nowej placówce zbożnej pracy dla chwały Bożej i dobra tamt. parafji.

— * **WRZEŚNIA.** Z mieszkania komendanta pow. W. F. i P. W. p. kpt. Kowalskiego Łukasza skradziono pistolet automatyczny. Dochodzenia policyjne wykazały, że kradzieży tej dopuścił się zatrudniony u niego niej. Jackiewicz, który pistolet sprzedał za 1.50 zł uczniowi rzeźnickiemu Tadeuszowi Koczorowskiemu z Wrześni. W ciągu kilku zaledwie dni broń ta powędrowała aż do Kcyni, gdzie została odebrana i zwrócona właścicielowi.

— W związku z zuchwałem włamaniem do mieszkania kier. szkoły p. Zakrzewskiego w Obłaczkowie dochodzenia policyjne wykazały, że kradzieży tej dopuścili się Józef Dresz, zam. w Obłaczkowie oraz Stanisław Olędrowicz z Psar Polskich. Skradzione przedmioty częściowo przewieziono taksówką do Wrześni, gdzie policja odnalazła je w mieszkaniu p. Chojnackiego zapakowane i przygotowane do wysłania na Śląsk. Żyto sprzedał niej. Burdasz u młynarza Izydorka we Wrześni. Sprawców osadzono w areszcie sądu grodzkiego. (rw)

Z POMORZA

— * **BRODNICA.** Rada miejska swego czasu uchwaliła przenieść jarmarki kramne i bydlęce na soboty, który to dzień uznano za najdogodniejszy dla lokalnego ruchu handlowego. Uchwałę tę ku zadowoleniu kupiectwa i rzemiosła polskiego zatwierdził obecnie p. wojewoda pomorski. Żydzi, ma się rozumieć, przyjęli powyższą decyzję z wielkiem niezadowoleniem. (gn.)

— * **LIDZBARK.** Za sprzeniewierzenie 9347 złotych sąd okręg. w Grudziądzu na sesji wyjazdowej w Lidzbarku skazał adw. Wojciechowskiego na 2 lata więzienia, koszta sądowe i utratę praw obywatelskich przez 3 lata. Kwotę ową przywłaszczył sobie oskarżony jako zarządca masy upadłościowej kupca Kalisza w Lidzbarku. Przed tym samym sądem znalazła swój epilog głośna swego czasu sprawa postrzelenia leśniczego Jana Konicza z Wlewska, przez robotnika Gustawa Spaldinga ze Słupa. Wśród zawezwanych świadków zeznawał Konicz, który wskutek nieszczęsnego postrzału odniósł nieuleczalne kalectwo lewej nogi. Spalding skazany został na 2 lata więzienia i koszta sądowe. (gn.)

— * **TCZEW.** W ub. niedzielę na szlaku kolejowym Górki—Malinowo w pobliżu Rokitek pod Tczewem o godz. 15.50 z będącego w pełnym biegu pociągu towarowego zdążającego do Zajaczkowa Tczewskiego wyskoczył na tor kolejowy odbywający z Laskowic do Tczewa podróż bez biletu 32-letni bezrobotny Roman Linda, zamieszkały w Tczewie. „Ślepy pasażer" Linda upadając na tor kolejowy, doznał dwukrotnego złamania prawej ręki i prawego uda, oraz ciężkiego okaleczenia tylnej części czaszki. Po zatrzymaniu pociągu, pogotowie sanitarne przewiozło ofiarę tragicznego wypadku w stanie b. ciężkim do tut. szpitala św. Wincentego.

— Nieznani sprawcy włamali się do kancelarji szkoły powsz. nr. 4 w Tczewie. Włamywacze porozbijali szuflady biurek, szukając pieniędzy. Łupem złodziei padło zaledwie 10 groszy.

— Nieznani sprawcy włamali się do kiosku Ignacego Nowaczyka, mieszczącego się u zbiegu ulic Dworcowej i Sambora. Łupem włamywaczy padły znaczki stemplowe, pocztowe, oraz gotówka, ogólnej wartości 225 zł. (at.)

— * **TORUŃ.** Najbliższą piątkową premjerą Teatru Ziemi Pomorskiej będzie komedja Bus-Fekety'ego p. t. „Trafika pani generałowej".

— Pod przewodnictwem star. kraj. Łackiego odbył się zjazd prezesów obwodów P. Z. Z., na którym przemawiali dr. Szulczewski z Warszawy i mgr. Wojnowski z Torunia. Zjazd powziął cały szereg rezolucyj przeciw germanizacji mniejszości polskiej w Trzeciej Rzeszy. W końcu obrad zgromadzeni omawiali sprawy polsko-gdańskie, domagając się od rządu zajęcia stanowczego stanowiska wobec w. miasta.

— Sąd przemysłowy ukarał dwóch Żydów, Rubinsteina i Geldbarta z Włocławka za uprawianie nielegalnego handlu grzywną w wys. 200 zł i na 20 zł kosztów.

JARMARKI

— * **OSTRÓW.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się tu 8 bm. Towarów kramnych wystawiać nie wolno.

— * **BARCIN.** Jarmark ogólny odbędzie się dn. 8. b. m. Spęd koni i bydła rogatego dozwolony.

— * **KOŚCIAN** Jarmark na konie, bydło, kozy i owce bez towarów kramnych odbędzie dn. 8 bm. Ze względu na panującą w okolicy zarazę spęd nierogacizny jest wzbroniony.

— * **KOŹMIN.** Dn. 8 października odbędzie się jarmark na konie i bydło.

— * **KÓRNIK.** Jarmark na inwentarz żywy odbędzie się w czwartek 8 bm.

Z UNIWERSYTETU POZNAŃSKIEGO

— * **Tytuł i dyplom magistra praw** uzyskali: Seweryn Osiński ze Strzyżewa Kośc. ,pow. Mogilno), Rafał Szczuka z Latyczowa (Rosja sowiecka) i Tadeusz Wolnicki z Wańkowic (Rosja sow.).

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. P. z podziękowaniem za doznane łaski i dobrodziejstwa, prosząc gorąco o dalszą pomoc, 2,—, M. P. z podziękowaniem za otrzymane łaski, z prośbą o dalsze błogosławieństwo dla siebie i rodziny, 5,—, W. G. 5,—, razem z poprzednio pokwitowanemi 30 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 6 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Handlow. Bronisław Piteuszek i Janina Nowakówna; mur. Czesław Szparag i Irena Hoffmannówna; owdow. woźny Władysław Knop i służ. Katarzyna Jagodzikówna; tok. w metalu Roman Werda i fryzj. Marja Sronówna; rzeźn. Jan Laszczewski i Helena Skarupska w Zielonejgórze, pow. szamotul.; urzędn. skarb. Józef Bieniasz i naucz. Marja Filipczakówna w Jarocinie; kow. Wilhelm Wojciechowski i Anna Konieczna w Tuczępach, pow. międzych.; mont. Władysław Szymański i Marjanna Kłosowska w Drawsku, pow. czarnk.; rzeźn. Mateusz Grześ w Zegrzu, pow. pozn., i ekspedj. Zofja Genslerówna; szof. Wit. Marciniak i ekspedj. Wiktorja Chyża; kinooperat. Kazimierz Woźniak i ekspedj. Helena Stankiewiczówna; fryzj. Józef Kaniewski i st. asyst. poczt. Jadwiga Slaba.

Zgony:

Dnia 6. bm. nie zanotowano żadnych zgonów.

STAN POGODY W POZNANIU

7 października 1936

Temperatura 7 godz. 0,2 niska

Ciśnienie
7 godz. 755,1 mm.
tendencja barom.; ciśnienie umiarkowane

Zachmurzenie
7 godz. mgła

Wiatr
7 godz. kierunek zach., szybk. 2 m/sek.

Opad
w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 3,1 mm., rodzaj opadu: deszcz, grad

Temperatura w dniu 6 października br. była:
najwyższa + 7,8 o godz. 12
najniższa + 1,4 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Po rannych mgłach pogodnie i w dzień dość ciepło.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

PIĘKNE FALSYFIKATY - ZA GOTÓWKĘ I NA RATY

Jesteśmy na początku nowego sezonu. W halach Targów Poznańskich otwarto wystawę sztuki, kwiatów i wnętrz. W niedzielę otwiera podwoje „Salon 35" — Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych uczyniło to już poprzednio. W nadchodzącym sezonie ujrzymy jakieś 18 do 20 wystaw, a na nich moc obrazów i rzeźb tak, jak w latach ubiegłych. Ale gdy znów chcę kilka słów napisać „u progu" nowego sezonu, to dla powodów innych, niż poprzedniemi laty. Do tej pory, pisząc sprawozdania o naszych wystawach, starałem się wyszukać kontakt między publicznością a wystawcą, kontakt, że tak powiem, artystyczny. Teraz pragnąłbym, by udało mi się odnaleźć kontakt między... kieszenią artysty a kieszenią poznańskiego amatora sztuki.

Tak, chodzi tu o te dwie kieszenie. Chodzi o to, aby obie były — pełne... Obywatel niechby ją miał przysposobioną na zakupno wartościowych dzieł sztuki, a malarz, by od czasu do czasu napełniał ją garstką złotych za sprzedane obrazy.

*

Artysta w pierwszym rzędzie ma na celu swój rozwój, postęp i pracę dla sztuki — to wiadomo. Jednakże — postawmy tę sprawę jak należy, t. j. realnie i bez sentymentów — aby pracować, musi żyć i musi mieć środki na materjał malarski czy rzeźbiarski. Bez tego mowy być nie może o rzetelnej pracy nad sobą a tem samem dla drugich. Nadto artysta musi mieć to przekonanie, że jego twórczość jest społeczeństwu potrzebna. A jeśli z wystaw stale wracają wszystkie prawie obrazy i co roku rośnie ich sterta pod ścianami pracowni, to nie trudno zrozumieć, że po okresie cierpliwego i bezskutecznego wyczekiwania na nabywcę, nawet najwytrwalsza jednostka zniechęca się i załamuje. Artysta przychodzi do smutnego i przygnębiającego przekonania, że jest niepotrzebnym, że społeczeństwo go nie potrzebuje. Jak to wpływa na rozwój i postępy artysty, nietrudno się domyśleć.

Są pewne powody, że tak u nas zaczyna się dziać. O jednym z głównych chcę dziś wspomnieć. Oto rozpanoszył się we wszystkich miastach Polski a może najwięcej w Poznaniu, handel lichemi i fałszywemi obrazami. Fałszywemi w tem znaczeniu, że autorstwo wielu takich prac jest niepewne. Specjalni przedsiębiorcy urządzają okrężne wystawy, wypożyczają na przynętę z prywatnych zbiorów kilka prac wartościowych o nazwiskach znanych, a przy nich gromadzą całą moc t. zw. kiczów, od tamtych znacznie tańszych, i te właśnie publiczności sprytnie na sprzedaż podają. Co gorsza, między temi „eksponatami" znajduje się z reguły kilka fałszywych. Sam na jednej z takich wystaw w Poznaniu odnalazłem trzy fałszywe Fałaty, a również znanym mi jest fakt, że jedna z Wielkopolanek, bawiąc na kuracji w Krynicy, nabyła tam, na wystawie „Salonu Malarzy Polskich" — tak się szumnie te przedsiębiorstwa nazywają! — fałszywego Fałata, płacąc za niego 900 zł (dziewięćset!!). W roku ubiegłym spotkałem w Poznaniu na ulicy domokrążnych handlarzy, którzy mi „ofiarowali" za 100 zł akwarelę Wierusza - Kowalskiego. Wierusz - Kowalski malował świetne obrazy olejne, które dzisiaj są w wysokiej cenie, więc nazwisko robi swoje i „Wierusz - Kowalski" rozchodzi się w mnóstwie egzemplarzy. Handlarze ci oferują swój towar na raty, chodzą po biurach, po domach i w ten sposób robią nieuczciwą konkurencję artystom miejscowym, amatorowi zaś, który tę lichotę nabywa, wyrządzają niepowetowaną szkodę. Wyciągają mu z kieszeni pieniądze, rzucone jak w błoto. Bowiem wartość tych obrazów jest żadna. Wartość mają tylko ramy, szkło i papier, względnie płótno.

*

Kiedy na ten temat dyskutowałem z miejscowymi amatorami, powiedziano mi: „To wasza wina! nie umiecie się zorganizować, róbcie to samo, chodźcie po domach i biurach, lub dajcie komuś obrazy w komis".

Takie stanowisko jest mylne. Wiadomo, że malarz francuski Chardin, twórca martwych natur, woził podobno na wózku swoje obrazy na jarmarki i tam je sprzedawał... Może robili to i jego koledzy, a dzisiaj wiszą obrazy Chardina w Louwrze i przedstawiają wartość setek tysięcy franków. Lecz to było z początkiem XVIII w. Trudno wymagać tego dzisiaj od nas...

Wiek XX ma już inne sposoby handlu obrazami. Są wystawy dzieł sztuki w specjalnych lokalach. Urządzane przedewszystkiem dla zapoznania publiczności z twórczością artystów, lecz i zarazem w celu ewentualnej sprzedaży. Tak, artysta chce swą pracę sprzedać, jest to całkiem jasne i zrozumiałe. I dlatego tam właśnie powinna nasza publiczność zaopatrywać się w obrazy — to jest miejsce najwłaściwsze. Nabywca ma tę pewność, że kupuje rzecz autentyczną a zarazem wartościową, każda bowiem wystawiona praca podlega ocenie „jury", które jej wartość artystyczną na wystawę kwalifikuje. Ale pozostaje również sam artysta, który napewno z radością przyjmie w swem atelier sympatycznego gościa, chcącego coś kupić... A trzeba powiedzieć i to, rozumiejąc bardzo dobrze i czując wydatnie na swej skórze ciężką sytuację ekonomiczną, obniżają artyści ceny do minimum, również sprzedają na raty... wogóle robi się wszystko, by wytrzymać ciemną „konkurencję", o której wyżej była mowa, i by obrazy wędrowały z pracowni na ściany miłośników sztuki.

Artykuł ten musiał być napisany właśnie teraz, kiedy zaczyna się sezon, kiedy nadciąga cały szereg interesujących wystaw. Jeśli więc ktoś zdecyduje się na kupno obrazu czy rzeźby, niechajże kupuje we właściwem miejscu. Wtedy będzie miał pewność, że kupi, to co kupić zamierzał — nie to, z czem na niego się zasadzili dzielni kombinatorzy...

Poznań. Jan Mroziński.

Kwiaty w saskiej porcelanie

Drezno, 3 października.

Z całą premedytacją zostały przeniesione saskie „dożynki", obchodzone w Niemczech co roku jako „Erntedanktag", na teren wielkiego miasta, do Drezna, a połączone z wystawą ogrodniczą. Morał tego przeniesienia wskazują ciekawe wykresy statystyczne, zatytułowane „Das Bauernblut in jedem Fach" (krew chłopska w każdym zawodzie), wskazujące na to, że potęga Niemiec niby z korzenia wyrosła z pracy chłopa na roli i z udziału rdzennego włościaństwa w tworzeniu kultury, równie jak cywilizacji. „Frontem do wsi" — oto jedno z haseł hitleryzmu.

*

Wiadomo, że Niemcy współczesne zrzuciły z siebie wpływy kultury żydowskiej, tak przemożne w długich dziesiątkach lat na polu umysłowem i artystycznem. Wystawa już dawno umieli Niemcy dobrze urządzać, lecz obecnie sztukę tę wydoskonalili i zaprawili rdzenną niemieckością, odsuwając się od sposobu i kształtów międzynarodowych. Tak i wystawa drezdeńska podkreśla ustawicznie regjonalność i niemieckość. Kwiaty i rośliny to flora rodzima. Wzorowe domki z ogródkami, to jakby cegiełki, z których buduje się pejzaż rdzennie niemiecki. Spadziste duże dachy t. zw. pruski mur, to cechy ustawicznie podkreślane, a wystawa znajduje się w dodatku częściowo w ogrodzie botanicznym, mieszczącym stare, typowe dla Drezna pawilony barokowe.

*

Jest to wystawa o charakterze fachowym, ale nie nudzi i nie męczy ludzi niefachowych. Przeciwnie, przykuwa oko i nastraja radośnie. Jest to sekret jej barwności przedewszystkiem.

Olbrzymia masa zieloności o mnóstwie odcieni, została artystycznie opanowana. Rozplanowano na tych przestrzeniach różne barwy, od żółtej, przez szereg czerwonych, do niebieskich i liljowych. Osobną sztuką magiczną było ulokowanie na jednym z gmachów dwóch olbrzymich fresków, które symbolizują pracę w ogrodzie i w domu. Niełatwo to zestawić dzieło malarskie z bezpośredniem życiem przyrody. A przecież się udało. Bronzowo-zielone freski nie przepadły, ale żyją własnem życiem. Tak samo kilkadziesiąt dekoracyjnych rzeźb z kamienia i metalu oraz ceramika miśnieńska konkurują szlachetnie z kwietnikami o przepysznych barwach.

*

Nie dość na tem. Na zakończenie wystawy, który zamknie się 11. bm., zorganizowano osobną wystawę kwiatów i owoców. Znów triumf artystycznej reżyserji. W jasnych salach o ciepło-szarym tonie rozstawiono wspaniałe chryzantemy, dalje i róże, w wazonach z saskiej porcelany. Na środku sali prześliczny dywan, ale nie z wełny. Tworzą go, w tonach cytrynowych aż do krwisto-czerwonego, jabłka, gruszki i śliwki! Obserwowałem patrzących na to widzów. Stawali pełni zachwytu, pociągnięci barwą kwiatów, dyskretnym połyskiem porcelanowych waz, i... smakowitym zapachem owoców, który cieszył powonienie taksamo, jak ich barwa — oczy.

*

Przeniesienie „podzięki za żniwa" do wielkiego miasta było dobrym pomysłem, jeżeli idzie o duchowe związanie wsi z miastem i naodwrót. A saski regjonalizm również dobrze na tem wyszedł.

Marjan Ziółkowski.

Książki nadesłane

S. Szober, C. Niewiadomska, C. Bogucka: „Nauka pisowni we wzorach i ćwiczeniach". Część IV. Warszawa 1936. Nakł. Gebethnera i Wolffa.

S. Szober, C. Niewiadomska, C. Bogucka: „Nauka pisowni we wzorach i ćwiczeniach". Część V. Warszawa 1936 Nakł. Gebethnera i Wolffa.

Cz. Lorkiewicz i Z. Sagałło, naucz. Publ. Szkoły Dokształcającej Zawodowej: „Podręcznik do badań materjałów używanych w piekarstwie". Poznań 1936. Skł. gł. w Księgarni św. Wojciecha.

ŻYCIE KULTURALNE

FURTKA Z PRZED PÓŁTRZECIA TYSIĄCA LAT...

Z Biskupina donoszą nam:

Sezon prac wykopaliskowych już zamknięty, dalsze zaczną się dopiero z nastaniem cieplejszej pory. Ale w przedostatnim dniu natrafiono na zdobycz niebyle jaką.

Oto w przedsionku domu nr 37 znaleziono drewnianą furtkę. Ma ona 127 cm. wysokości i 110 szerokości a jest zachowana dobrze i tylko nieznacznie uszkodzona. Tworzą ją cienkie drążki, plecione na ramie drewnianej, złożonej z trzech mniejszych drążków. Jest to znalezisko nader cenne. W roku ubiegłym znaleziono wprawdzie większą ramę w rodzaju kraty, lecz nie była ona wyplataną. A liczy sobie ta furtka najmniej dwa tysiące pięćset lat...

W ostatnich też dniach dokonano badań, które mają umożliwić racjonalne zakonserwowanie osady. Do Biskupina przybył docent dr. J. Wiertelak, aby zebrać próbki drewna. Próbki te będą poddane analizie chemicznej. Idzie o to, aby na tej drodze ustalić sposób, w jaki dałoby się jak najpomyślniej utrwalić bezcenne wykopaliska, których rozgłos idzie po całym świecie coraz szerszemi kręgami.

O poniedziałkowej uroczystości w Tow. Przyjaciół Nauk donosiliśmy obszernie na innem miejscu naszego pisma, lecz jeden szczegół należy jeszcze uzupełnić. Prezes Towarzystwa, prof. Bronisław Dembiński, kreśląc w przemówieniu do Prezydenta Rzplitej historję Towarzystwa, przedstawił wyczerpująco dzieje inicjatywy obywatelskiej, której zawdzięczało ono swoje początki i fundament bytu. Podkreślił w szczególności prof. Dembiński rolę, jaką w tem odegrało poczucie kulturalne rodu Mielżyńskich, z których nazwiskiem wiąże się na zawsze historja Towarzystwa. Słusznie też wdzięczni współobywatele uwiecznili to w nazwie ulicy, przy której gmach Towarzystwa się wznosi, a która nosi imię Seweryna Mielżyńskiego.

MUZYKA

Koncerty popularne w Łodzi. Piszą nam z Łodzi (wp): Wydział Oświaty i Kultury wespół z rozgłośnią łódzkiego radja organizuje cykl bezpłatnych koncertów dla młodzieży szkół powszechnych. Pierwszy koncert p. t. „Motywy jesienne w muzyce i pieśni" odbył się w teatrze „Rozmaitości".

TEATR

Nowe sztuki niemieckie. Z Berlina donoszą nam (bt): Na paru scenach niemieckich ukazały się oryginalne premjery, których wystawianie forsuje, jak wiadomo, narodowy socjalizm, aby stworzyć teatrom rdzennie niemieckie podstawy repertoaru. Tak wystawiono w Bremie „Dziewięciu oficerów", dramat z buntu hord Czerwonego Kułaka w Pekinie w r. 1900, zaś w Duesseldorfie dramat historyczny Kurta Langenbecka „Henryk VI" oraz komedję Jochena Hutha „Ultimo"

Sztuka o poecie. Hans Joost wystawił sztukę „Samotny" („Der Einsame") Treści jej jest życie Christiana Dietricha Grabbego, dramaturga niemieckiego, którego stulecie obchodzą teraz wszystkie teatry niemieckie.

„Kaligula" w Białymstoku. Objazdowy teatr wojewódzki z Grodna wystawił w Białymstoku dramat K. H. Rostworowskiego „Caius Caesar Caligula".

Jutro:
NIE CYGANIĆ Z CYGANAMI!
przez
prof. dr. Edwarda Klicha

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

„Salon 35" otwiera sezon. W najbliższą niedzielę, 11 października o 12 w południe będzie w „Salonie 35" (pl. Wolności 4) otwartą pierwsza wystawa malarska, którą urządza Zawodowy Związek Polskich Artystów Plastyków w Poznaniu. Wystawią swe prace następujący artyści: Wanda Chełmońska, Leon Dołżycki, Józef Krzyżański, Zofja Małachowska, Jan Mroziński, Tadeusz Potworowski, Jan Spychalski, Janusz Strzałecki, Anna Studzińska, Wacław Taranczewski, oraz zaproszeni goście, członkowie Zaw. Związku P. A. P. w Warszawie Tytus Czyżewski, Hipolit Polański, Władysław Roguski i Kazimierz Tomorowicz.

NAUKA

„Romans życia nieskłamany w niczem". Pod takim tytułem omawia. prof. dr. Stanisław Pigoń, — na łamach naszego pisma w Feljetonie kulturalnym — pierwszy tom wspomnień Teodora Tomasza Jeża pt. „Od kolebki przez życie". Obecnie ukazał się drugi tom tego ciekawego pamiętnika, przygotowany do druku przez dr. Adama Lewaka, wydany nakładem Polskiej Akademji Umiejętności. Gdy tom pierwszy obejmował wspomnienia T. T. Jeża (Z. Miłkowskiego) od urodzenia aż po rok 1851, tom drugi — zajmuje się okresem od r. 1852 do 1863 i przynosi dużo ciekawego materjału nader interesująco podanego. Do omówienia tego tomu Dział Kultury i Sztuki jeszcze powróci. (tk)

Hinduski fizyk we Lwowie. Jest nim dr. Galebeil Dasannacharys, profesor fizyki na Uniw. w Benares. Uczestniczył on w zjeździe fizyków polskich, liczącym ogółem 800 uczestników.

„Jurysprudencja pozbawiona praw". W narodosocjalistycznem czasopiśmie „Wille und Macht" przesiębierze H. K. Leistritz kampanję przeciw jurysprudencji, którą, jak pisze, trzeba „pozbawić praw" („entrechten"). Jurysprudencja, jak powiada, jest „najniebezpieczniejszem dzieckiem okresu liberalnego" jako oderwany od życia sposób myślenia, który rzeczowością swoją zabijał żywe siły narodu. Narodowy socjalizm musi z nią skończyć, jako z elementem rozkładu, aby człowieka - jednostkę umieścić na właściwem jego miejscu w historycznej, naturalnej budowie świata.

LITERATURA

Nowe poezje. Znana poznańska powieściopisarka i badaczka literatury, dr. Wanda Brzeska pisuje też wiersze. Niedawno ukazał się drukiem tomek jej poezyj p. t. „U strądu". Wiersze w tomiku zawarte powstały z przeżyć i nastrojów wakacyjnych nad polskiem morzem. Dzieli je autorka na kilka grup: „Dzień w zatoce", „Drzewa nad morzem", „Na wybrzeżu", „ W przystani", „Pory roku", „Z pamiętnika", „Hymny". Poetka używa obficie w swych wierszach zwrotów i wyrazów gwarowych oraz rybackiego słownictwa. Ujmują one uczuciowym stosunkiem do polskiego morza, są szczere w wyrazie i silnie przeżyte. Na skład główny przyjęła tomik księgarnia „Gebethnera i Wolffa". (lp)

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły". Nr. 15. Treść: O pracy nauczyciela. — Przemówienie p. ministra w. r. i o. p. prof. dr. W. Świętosławskiego, wygłoszone przez radjo dnia 4 września 1936 r. — J. Szelejewski: „Rozmowy z dziećmi o sztuce". — S. Racinowski: „Z czem wychowanie i nauczanie w szkole I stopnia liczyć się powinno". — J. Czarnecki: „Jak wyzyskać środowisko w materjale nauczania". — A. Stankiewicz: „Urlopy do wybierania ziemniaków". — St. Stabrawa: „Pomoc do martwej przyrody". — St. Czarnecka: „Opowiadanie na tle obrazów". — Uwagi dyskusyjne. — Nowe książki. — Nasze Echa. — Przegląd czasopism polskich i niemieckich. — Różne wiadomości. = Adr. Red. Poznań, Wielka nr. 18.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Żydzi stosują nowoczesną pańszczyznę

Walka z zalewem żydowskim musi być prowadzona przez społeczeństwo. Byłoby rzeczą pożądaną, aby państwo polskie przyszło społeczeństwu polskiemu z pomocą, niemniej jednak walka ekonomiczna z żywiołem żydowskim musi toczyć się bez względu na istnienie wzgl. nieistnienie pomocy ze strony rządu. O tem, że społeczeństwo polskie, mimo „neutralności" czynników urzędowych, potrafi sobie dać radę z Żydami, o tem świadczą chlubnie liczne przykłady skuteczności bojkotu przeciwżydowskiego np. w miasteczkach b. Królestwa.

Dzisiaj chcemy przytoczyć przykład trudności, na jakie natrafiają czynniki urzędowe, gdy — w wyjątkowych wypadkach — same podejmują się walki z Żydami. Przykład ten czerpiemy ze smutnego życia garncarzy chrześcijan w Horodnie na Polesiu.

Cała niemal ludność gromady Horodno trudni się wyrobem garnków glinianych. (Mamy w Polsce kilka takich osad wyspecjalizowanych w zakresie jednego rzemiosła, podobnie jak np. Swarzędz w zakresie stolarstwa.). W Horodnie trudni się wyrobem garnków ok. 4.000 wyrobników.

Garnki horodeńskie skupowane są przez miejscowych pośredników, oczywiście Żydów, po śmiesznie niskich cenach. Pośrednicy we własnym zarządzie dokonują polewania garnków, poczem sprzedają je hurtownikom. O rozpiętości cen świadczy porównanie ceny 6-ciu groszy, płaconej przez pośrednika chałupnikowi — z ceną 25 groszy, jaką pośrednik otrzymuje od hurtownika.

Chłopi horodeńscy są za ubodzy na zakup materjałów, potrzebnych do robienia polewy, poza tem zaś są oni zbyt mało uświadomieni, by stworzyć spółdzielnię zakupu i sprzedaży. To też dają się wyzyskiwać przez pośredników żydowskich i żyją nędznie w tej swoistej pańszczyźnie żydowskiej. Warto zanotować, że podczas gdy chałupników jest 4.000, pośredników żydowskich jest raptem... 18-tu!

Widząc wyzysk, którego ofiarą padają chłopi w Horodnie, władze ujęły się za nimi. Starostwo zakupiło materjały do robienia polewy, zorganizowało spółdzielnię, wybudowało specjalny dom dla spółdzielni, jednem słowem — przyznać trzeba — zrobiło niemal wszystko, czego było potrzeba.

Wszelako nie liczono się z potęgą żydostwa. Zapomniano bowiem, że również hurtownicy są Żydami, że przeto ze względu na solidarność rasową — ujmą się za „pokrzywdzonymi" pośrednikami żydowskimi z Horodna. Solidarność ta objawiła się przy najpierwszej sposobności:

Hurtownicy oświadczyli, że od spółdzielni nie będą kupować garnków, że natomiast kupować będą tylko od „swoich" pośredników. I cała szlachetna inicjatywa starościńska wzięła w łeb, bo zbyt garnków nie mógł się rozwinąć.

Oto jaskrawy przykład, w jakiej niemocy znajduje się element polski w wielu okolicach Rzeczypospolitej. Oto przykład, jak Żydzi sobie kpią nawet z władz państwowych. Oto wreszcie przykład trudności, na jakie państwo natrafia w walce z żydostwem, gdy wyjątkowo społeczeństwo mu nie pomaga.

Oswobodzenie Polski z niewoli ekonomicznej jest zadaniem nietylko z interesu narodowego się wywodzącym, ale i z poczucia dumy narodowej.

PODATKI I OPŁATY

(p) **O reformę świadectw przemysłowych.** Organizacje samorządu gospodarczego nie ustają w zabiegach o reformę świadectw przemysłowych. Szczególnie energicznie zabiegają o nią izby rzemieślnicze, podnosząc, że zwłaszcza rzemiosło jest zainteresowane w reformie. W r. 1935 na ogólną ilość 221 503 świadectw przemysłowych na przedsiębiorstwa rzemieślnicze przypadło 159 319 świadectw. Stanowiło to 72 proc. ogólnej ilości świadectw. Niezależnie od świadectw przemysłowych kategorji przemysłowej, poważna ilość warsztatów rzemieślniczych nabywa świadectwa kategorji handlowej. Świadectwa przemysłowe, oparte na nieprzystosowanej do życia taryfie opłat, stały się w swej dzisiejszej strukturze szczególnie uciążliwe dla rzemiosła, która też z tych względów coraz kategoryczniej występuje za ich reformą. (az.)

(p) **Podatek dochodowy od procentów.** W myśl wyroku N. T. A. procenty stanowią dochód z kapitałów pieniężnych i podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym zarówno wówczas, gdy zostały zapłacone, jak również wtedy, gdy doliczono je do kapitału za zgodą stron, czyli przeniesiono procenty na kapitał. Skapitalizowanie procentów jest przytem równoznaczne z ich zapłatą. (az.)

Na proszku do pieczywa

„Suba"

dlatego taka wyśmienita

Pg 7419/20-41,22/3

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Osłabienie funta.** Najbardziej interesującym zjawiskiem na wczorajszych giełdach walutowych były fluktuacje funta szterlinga, który wykazał tendencję słabą w stosunku do wszystkich innych walut. Dotychczas funt szterling odznaczał się zdecydowanie słabszą tendencją w stosunku do dolara, natomiast wobec innych walut zmiany w notowaniach nie były jednolite. Zdaniem City londyńskiej, obecne osłabienie funta szterlinga jest spowodowane ożywieniem na Wall Street i atrakcyjnością jego dla lokaty kapitałów angielskich. Ponadto przyczynia się do tego niewątpliwie w pewnym stopniu repatrjacja kapitałów francuskich z rynku londyńskiego do Paryża, gdzie zanotowano ostatnio ruch zwyżkowy szeregu papierów, co oczywiście skłania kapitalistów francuskich do wycofywania swych funduszów, ulokowanych na niskiem oprocentowaniu, i wzięciu udziału w zyskownych operacjach na giełdach francuskich. Według niektórych znawców problemów giełdowych, obecna tendencja mocna dla szeregu walut obcych w Londynie ma cechy krótkotrwałe i prawdopodobnie po pewnym czasie nastąpi zwrot w przeciwnym kierunku.

(k) **Transakcja słodem polskim do Brazylji.** Największe browary brazylijskie Cia Autarctica Paulista w San Paulo zakupiły od firmy A. Z. Jarzykowski w Warszawie 750 tonn słodu. Transakcja została dziś w nocy dokonana po porozumieniu się telefonicznem. Jest to pierwsza transakcja z temi największemi browarami brazylijskiemi. Jak nas przedstawiciel tych browarów na Polskę informuje, dalsze transakcje są w toku. Firma Jarzykowski jest czysto polska.

(k) **Zamknięcie targów meblowych w Swarzędzu.** W ub. niedzielę zostały zamknięte II targi meblowe. Brak dotychczas oficjalnych wyników. Dowiadujemy się, że całkowitego obrotu sprzedaży dokonano w wartości ok. 200 tys. złotych. Zwiedzających było 800 osób. Ogólny wynik targów jest zatem dodatni. Stolarze są zadowoleni z zawartych transakcyj. Równocześnie z zamknięciem dokonano otwarcia stałej wystawy meblarskiej przez cały rok, aż do III targów jesiennych w roku 1937. (s. a.)

(k) **Termin ostateczny zawierania układów konwersyjnych.** Termin prekluzyjny zawierania układów konwersyjnych na Bank Akceptacyjny ustalony został na dzień 31 października r. b. Jest to termin ostateczny i nie będzie już przedłużany. Dłużnicy-rolnicy, posiadający krótkoterminowe zobowiązania, zaciągnięte przed 1 lipca 1932 r. w instytucjach kredytu zorganizowanego (w bankach, spółdzielniach kredytowych, komunalnych kasach oszczędności i t. p.), winni wykorzystać pozostały jeszcze czas i załatwić wszelkie formalności, związane z zawarciem układów konwersyjnych na Bank Akceptacyjny, gdyż po 1 października rb. układów tych już zawierać nie będzie można.

Z ZAGRANICY

(z) **Włoskie umowy clearingowe będą wykonywane po nowym kursie lira.** Jak na innem miejscu donosimy, kompensacje prywatne, dopuszczone poza ramami clearingu, zostały we Włoszech skasowane. Te natomiast umowy clearingowe, które zawarte zostały z pewnemi krajami zagranicznemi, i były tymczasowo zawieszone od przeszło tygodnia, wchodzą obecnie na nowo w życie na podstawie nowych notowań lira. Równocześnie zawieszona została wypłata premij kompensacyjnych, stosowana w handlu z krajami, które podpisały umowy clearingowe z Włochami po 15 lipca br. Jak wiadomo, eksporterzy włoscy otrzymywali za wywiezione towary pewną kompensatę. Obecnie, po dewaluacji lira, rząd włoski uznał za niepotrzebne utrzymywanie tych wypłat na rzecz eksporterów.

(z) **Unieważnienie umów kompensacyjnych we Włoszech.** Faszystowski instytut handlu zagranicznego postanowił unieważnić ze skutkiem natychmiastowym wszystkie pozwolenia już wydane na przywóz i wywóz towarów w drodze kompensacji prywatnej. Wyjątek od tego stanowią transakcje dwustronne, zawierane z krajami, które podpisały z Włochami umowy clearingowe, przewidujące wspomniany system wymiany. Poza tem zarządzenie to nie dotknie wymiany z temi krajami, których położenie albo zarządzenia handlowe są tego rodzaju, że handel z niemi może się odbywać tylko pod postacią kompensat prywatnych. Do tej grupy krajów należą: Angola, Boliwja, Chili, Costarica, Ekwador, Persja, Nikaragua i Paragwaj.

(z) **Konsekwencje dewaluacji lira dla Węgier.** Havas donosi z Budapesztu, że dewaluacja waluty włoskiej przedstawia dla Węgier sprawę ogromnej wagi, gdyż grozi zerwaniem clearingu węgiersko - włoskiego. Obawiają się, że decyzja monetarna rządu włoskiego może utrudnić wykonanie postanowień ekonomicznych umowy rzymskiej. Jeżeli w stosunkach ekonomicznych pomiędzy Węgrami i Włochami wyłoniłyby się trudności, to Węgry prawdopodobnie zmuszone byłyby do skierowania się w większej mierze na rynek niemiecki.

(z) **Wzrost zapasu złota w Szwajcarskim Banku Narodowym.** Bilans Szwajcarskiego Banku Narodowego z dnia 30 września w porównaniu z poprzedniem sprawozdaniem tygodniowem wykazuje wzrost zapasu złota o 21 miljonów do 1.553,7 milj. fr. Obieg banknotów wzrósł o 102 do 1,369,3 milj. fr. W ogłoszonym bilansie nie został jeszcze przeliczony zapas złota po nowym parytecie franka. Według przewidywanego przeliczenia dotychczasowego zapasu złota wynoszącego 1.537,4 milj. fr. po nowym parytecie, powstanie rezerwa w wysokości 538,6 milj. fr. W okresie od 30 września, według ostatnio napływających wiadomości, nie ma odpływu złota z szwajcarskiej instytucji emisyjnej, lecz przeciwnie zapasy te ciągle wzrastają.

(z) **Prezes Banku Niederlandzkiego o nowej sytuacji.** Prezes Banku Niederlandzkiego Trip, wyraził przekonanie, że po decyzji rządowej z dnia 26 września daje się zauważyć powrót kapitałów do Holandji. Co się tyczy działalności wyrównawczego funduszu walutego, to zadaniem jego będzie przeciwdziałać międzynarodowej spekulacji i silnym fluktacjom, lecz za jego pomocą nie jest zamierzone usztywnienie kursu florena na długą metę. Kiedy będzie wprowadzony nowy parytet florena — zależy od okoliczności. Obecnie nie jest rzeczą konieczną ustalenie ścisłe i ustawowe nowej wartości florena, gdyż przedtem musi się ujawnić kształtowanie się kursu waluty holenderskiej na rynkach zagranicznych. Dlatego też nie pomyślano o tem, aby florena związać z inną walutą, np. z funtem. Z tych względów zapas złota w holenderskiej instytucji emisyjnej nie będzie przewartościowany.

(z) **Walka ze zwyżką cen w Holandji.** Obecnie już dają się zauważyć na rynku zjawiska zwyżkowej tendencji na ceny w Holandji w wyniku zmiany polityki walutowej. Konwencja olejów jadalnych zapowiedziała podwyżkę cen o 4 floreny na 100 kg. Równocześnie rzeźnicy oświadczyli, iż wobec wzrostu cen bydła od kilku tygodni — nie mogą ponieść na swój rachunek podrożenia surowca i dlatego proszą rząd holenderski o zawieszenie podatku kryzysowego, obciążającego mięso. Kupcy zbożowi zawiadomili o podwyżce cen pszenicy o około 1,25 florena, żyta — 1,20 florena, jęczmienia — 1 flor. na 100 kg. W związku z wzrostem cen masła rząd holenderski postanowił obniżyć podatek od masła. Według oświadczeń oficjalnych wynika, że rząd holenderski dążyć będzie do utrzymania cen sprzedaży towarów na niezmienionym poziomie.

(z) **Rekordowo wysoki poziom zapasu złota w Stanach Zjednoczonych.** Według komunikatu Federal Reserve Board, zapasy złota w amerykańskiej instytucji emisyjnej wyniosły na dzień 30 września 18.840 miljonów dolarów. Jest to najwyższy poziom kiedykolwiek zanotowany. Zapasy złota monetarnego w St. Zjednoczonych od szeregu lat wykazują nieprzerwany wzrost. Najwyraźniejszy jednak nieprzerwany ruch zwyżkowy datuje się od początku 1934 r. W końcu r. zapasy kruszcu monetarnego w St. Zjednoczonych wynosiły 4,0 miljardów dolarów, w końcu 1934 r. — 4,9 miljardów, w końcu 1935 r. — 6,0 miljardów dolarów złotych starego parytetu.

ENTUZJAZM I ZACHWYT całego świata ZDOBYWA słynna operetka filmowa

ROSE MARIE

reżyserji genjalnego W. S. VAN DYKE z najznakomitszą parą śpiewaków: czarującą i piękną JEANETTE MAC DONALD oraz urodziwym i ujmującym NELSONEM EDDY'm. „ROSE MARIE" na ekranie wystawiona jest w sposób imponujący. Niebywałe zdjęcia... przepiękne tańce.... prześliczne melodje... błyskawiczne tempo... składa się na jaknajbardziej wymarzone widowisko filmowe. „ROSE MARIE" to **więcej niż zwycięstwo sztuki filmowej... to natchniony poemat miłosny o bezprzykładnem pięknie i uroku...** to film który **zobaczyć muszą bez wyjątku WSZYSCY! Wielka atrakcyjna premjera „ROSE MARIE"** ZAPOWIADAMY NA POJUTRZE, PIĄTEK 9-go października br. w ...ach APOLLO i METROPOLIS.

ng 17 981

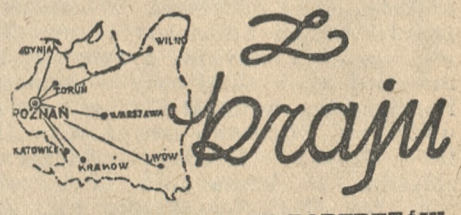

Z kraju

PROCES O ZDJĘCIE PORTRETÓW

Sąd Apelacyjny w Warszawie rozpatrywał sprawę Antoniego Przybysza i Eugenjusza Waszyńskiego, oskarżonych o to, że 24 maja b. r. w Mławie w wynajętej przez Stronnictwo Narodowe na zebranie zamknięte sali, należącej do Zw. Rzemieślników Chrześcijan, zdjęli portrety Prezydenta Mościckiego i marszałka Piłsudskiego i złożyli je na stole w przyległym pokoju, dekorując salę mieczami Chrobrego i godłem Orła Białego, oraz zawieszając w miejsce zdjętych portretów portrety Romana Dmowskiego i gen. Hallera.

Sąd Okręgowy w Mławie skazał oskarżonych każdego na 6 miesięcy więzienia z art. 125 k. k. (czynna napaść na osobę Prezydenta Rzeczypospolitej), stwierdzając w motywach, że samo zdjęcie portretu Prezydenta uwłacza jego czci, zaś zdjęcie portretu marszałka Piłsudskiego uwłacza powadze Prezydenta, który stoi na czele Komitetu uczczenia pamięci marsz. Piłsudskiego i który w swem orędziu uznał marszałka za największego człowieka w dziejach.

Oskarżeni bronili się tem, że w czynie ich brak znamion przestępstwa, gdyż nie mieli oni intencji obrażania kogokolwiek, a samo zdjęcie portretu nie może stanowić obrazy Prezydenta R. P.

Sąd Apelacyjny wyrok zatwierdził. Obrona zapowiedziała kasację. S.

DZIESIĘCIOLECIE KS. BISKUPA ŁUKOMSKIEGO

Przypada obecnie dziesiąta rocznica objęcia diecezji łomżyńskiej przez ks. biskupa Łukomskiego. Z polecenia Ojca św. kardynał sekretarz stanu Pacelli przesłał ks. biskupowi Łukomskiemu pismo, którem z tej okazji i w uznaniu owocnej pracy w diecezji udziela Jubilatowi oraz wiernym diecezji błogosławieństwo apostolskie.

BUDOWA KLASZTORU I KOŚCIOŁA W KATOWICACH

Na peryferjach Katowic oo. Oblaci przystępują do budowy nowego kościoła i klasztoru. Kościół i klasztor staną na wzgórzu, które nosi nazwę „Góry Kawowej". W związku z tem istnieje projekt nazwania wzgórza „Górą Świętą, a alei, która prowadzi ze wzgórza na plac Wolności w Katowicach, „Aleją Świętogórską".

ILE MĄKI KONSUMUJE GÓRNY ŚLĄSK?

Według źródłowych danych dzienne zapotrzebowanie mąki na Górnym Śląsku wynosi średnio 150 wagonów. (ATE).

ODZNACZENIA W DIECEZJI TARNOWSKIEJ

Ojciec św. mianował prałatami: ks. dr. Andrzeja Cierniaka prof. gimn. w Nowym Sączu, ks. dr. Jana Bochenka, prof. Semin. Duchownego w Tarnowie, ks. proboszcza Aleksandra Rogóża w Ropczycach.

Szambelanami papieskimi zostali mianowani baron Antoni Götz - Okocimski i p. Ksawery Bogusz, prezes Diec. Akcji Kat. (KAP)

ZJAZD LEKARZY W KRYNICY

W dniach od 9 do 11 stycznia 1937 roku odbędzie się w Krynicy VI zjazd lekarzy, organizowany z inicjatywy Stowarzyszenia Lekarzy Krynickich. Zjazdy takie odbywają się co dwa lata i poświęcone są omówieniu na szerszem forum zawodowem nowych zdobyczy naukowych, związanych z lecznictwem zdrojowiskowem.

Na VI zjeździe omawiane będą zasadniczo dwa tematy, a mianowicie: choroby przemiany materji i ich leczenie ze specjalnem uwzględnieniem lecznictwa zdrojowiskowego. Zapowiedziany już został szereg referatów wybitnych przedstawicieli świata naukowo - lekarskiego.

Z okazji zjazdu otwarta będzie wystawa farmaceutyczna, oraz odbędzie się szereg imprez towarzyskich i sportowych.

BUDOWA MOSTU W WILNIE

Na wiosnę roku przyszłego ma być rozpoczęta budowa żelazo - betonowego mostu dla pieszych przez Wilejkę u wylotu ulicy Arsenalskiej. Połączy on śródmieście z dzielnicą Snipiszki

Narodziny nowego polskiego kontrtorpedowca

Na terenach znanej starej angielskiej stoczni J. Samuel White and Co w Cowes minął znów jeden dzień pod znakiem Polski. Odbyła się tam uroczystość spuszczenia na wodę O. R. P. „Błyskawica", narodziny polskiego okrętu wojennego, nowej jednostki, zasilającej młodą naszą flotę.

Na uroczystość wodowania kadłuba kontrtorpedowca zgromadzili się zaproszeni goście angielscy i polscy, przybył również ambasador Rzplitej p. Raczyński z małżonką w otoczeniu przedstawicieli ambasady i konsulatu polskiego w Londynie. Przybył też komendant angielskiej bazy wojennej w Portsmouth, admirał Fischer wraz z wyższymi oficerami marynarki. Jest też Polska Komisja Nadzorcza, złożona z komandora Rymszewicza, por. Uniechowskiego, inż. Morze, oraz chorążego Wojtkowiaka, która czuwała cały czas nad budową polskich okrętów. Są również przedstawiciele stoczni oraz robotnicy, którzy pracowali przy budowie.

Na przeciwległym nabrzeżu rzeczki Medina stoi spuszczony już przedtem na wodę konttorpedowiec „Grom", noszący 1800 numer kolejny produkcji stoczni, czerwony od świeżej minji. Na „Gromie" buduje się obecnie wewnętrzne urządzenia, montaż kotłów, turbino-zespołów itp. W maju przyszłego roku okręt będzie dopiero gotowy.

„Błyskawica" zaś, siostrzany okręt „Gromu", spoczywa dopiero na pochylni, w gali flagowej, w oczekiwaniu na swe narodziny.

Z chwilą przypływu wód następuje uroczystość. Do okrętu podchodzi matka chrzestna, ambasadorowa Raczyńska, która rozbija symboliczną butelkę szampana o dziób okrętu. Ostatnie zapory zostają usunięte. Okręt powoli, później coraz szybciej spuszcza się, po tłuszczem wysmarowanej pochylni. Już dotyka wody, wzbijając burzę piany i fale. Powoli osiada na wodzie. Łańcuchy jednak nie pozwalają mu daleko odpłynąć.

Orkiestra gra hymn narodowy polski i angielski. Zebrani okrzykami witają narodziny nowego okrętu.

WODOWANIE KRĄŻOWNIKA „SCHARNHORST" W WILHELMSHAVEN

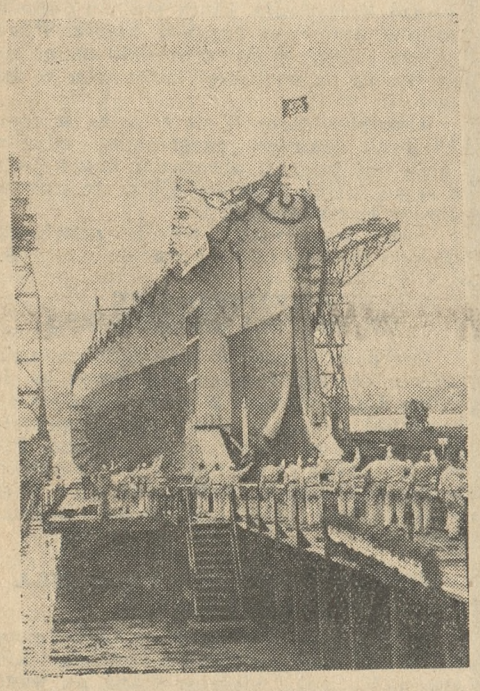

Na stoczni wojennej odbyło się przedwczoraj, w obecności kanclerza Hitlera, spuszczenie na wodę najnowocześniejszego krążownika (26.000 tonn) niemieckiej floty wojennej. „Scharnhorst" należy do klasy „kieszonkowych" krążowników, których budowę rozpoczęła Rzesza już za czasów republiki wejmarowskiej. Dzięki specjalnej konstrukcji krążowniki te posiadają uzbrojenie, jakiem dawniej wyposażano tylko dreadnoughty. Niemcy nie ukrywają, że przez budowę nowoczesnych jednostek bojowych chcą odzyskać swą pozycję przedwojenną, narzucając swe panowanie Bałtykowi i oceanom. Tu jednak, jeśli chodzi o Bałtyk, interesy i dążenia niemieckie godzą najwyraźniej w stanowisko Polski.

Chcąc wedle nakazu Bożego głodnych nakarmić, pamiętajmy o tanich Kuchniach im. ks. Dalbora. Żywią one ubogich i bezrobotnych oraz reemigrantów. Dożywiają też młodzież pozaszkolną, ubogich i bezrobotnych rodzin na Kursie dokształcającym. Dopomóżmy naszą ofiarą ratować młode dusze przed zgubnym wpływem ulicy.

Wateline
w różnych gatunkach i kolorach, **dodatki do ubrań, guziki**, poleca
Mikołajczak, Jezuicka 12
(obecnie Świętosławska)
zg 14 424

W szponach białej śmierci

Tragedje, rozgrywające się wśród lodów arktycznych

Straszliwa katastrofa, której ofiarą padła ekspedycja naukowa profesora Charcot'a, stanowi nowy rozdział w księdze ponurych tragedyj, rozgrywających się już od prawie czterystu lat w krainie lodów polarnych. A jednak śmierć owych trzydziestu ludzi, pochłoniętych przez lodowate odmęty, uchodzić może za względnie lekką, w porównaniu z mękami znoszonemi przez innych badaczy arktycznych, których powolne konanie, nieraz trwało tygodnie, miesiące, a nawet całe lata!

Pierwszą wyprawą, która przezimowała w wiecznych lodach podbiegunowych, była ekspedycja holenderska Heemskerka. Wyruszyła ona na północ wiosną 1596 roku. Duszą tej wyprawy był sternik Willem Barrents, to też znaną jest ona także pod nazwą „ekspedycji Barrentsa". W dniu 26 sierpnia okręt Holendrów zamarzł u północnych brzegów wyspy Nowaja Zemlja. Za sprawą Barrentsa, ze znalezionych, naniesionych przez wodę kloców, zbudowano blokhauz, w którym osiemnastu ludzi przez dziewięć miesięcy zażywało schronienia. „Mróz był tak silny, że pomimo stale utrzymywanego ognia, odzież i buty przymarzały do ciała, a łoża nasze pokryte były grubą warstwą lodu" — pisze jeden z pozostałych przy życiu uczestników wyprawy. W czerwcu 1597 roku zdecydowano się wreszcie porzucić okręt i w sporządzonych własnym przemysłem dwóch łodziach udano się w drogę w kierunku południowym. Była to straszna podróż! W 25 dni przebyto nie więcej jak 110 kilometrów. Barrents i pięciu majtków zmarło w drodze z wycieńczenia; reszta uratowana została przez rybaków.

Jeszcze okropniejszy był los, jaki przypadł w udziale w r. 1611 badaczowi Henry Hudson'owi. Zmuszony był on okres zimowy 1610/11 spędzić wśród lodów, a ponieważ zapasy prowiantu były niedostateczne, więc ludzie jego poczęli coraz głośniej wyrażać swoje niezadowolenie. Ale dopiero latem, w drodze powrotnej, kiedy Hudson mniemał, że ratunek jest już bliski, wybuchnął otwarty rokosz. Hudsona, wraz z jego 10-letnim synem oraz dziewięciu wiernymi majtkami, zbuntowani marynarze wepchnęli do łodzi, niezaopatrzonej w żywność, wodę i przyrządy, i puścili na morze. O losie tych nieszczęsnych ludzi nic już nigdy nie słyszano.

Wszystkie dawniejsze ekspedycje polarne miały na celu odkrycie drogi morskiej dookoła północnego cypla Ameryki, wiodącej do — Chin. W 19. wieku problemem tym szczególnie energicznie zajęła się Anglja. W pierwszej połowie tego stulecia, najokropniejsze tragedje, jakie kiedykolwiek rozegrały się wśród lodów arktycznych, związane były z nazwiskiem Johna Franklina. Podczas długiej pieszej wędrówki, w r. 1821, poprzez pustynie północnej Alaski, porosty mchów i skóra obuwia stanowiły jedyne pożywienie Franklina i jego towarzyszów. Tylko jeden członek wyprawy, Michel, który często przepadał na dni kilka bez wieści, nie skarżył się na głód, trzymał się dzielnie i miał stale doskonały wygląd. Któregoś dnia, Michel przyniósł ze sobą połać mięsa, pochodzącego rzekomo od upolowanego wilka. Podczas, gdy raczono się tym rzadkim smakołykiem, Franklinowi nasunęły się nagle pewne ponure przypuszczenia. Odtąd począł on śledzić Michela i wkrótce udało mu się stwierdzić straszną prawdę: Michel był poprostu — ludożercą. Jak się okazało, dobijał on wlokących się ostatkami sił i pozostających daleko w tyle za karawaną ludzi i pożerał ich zwłoki. Po ujawnieniu tego faktu, potwór został z rozkazu Franklina zastrzelony. Z wyprawy tej powróciło tylko kilku niedobitków, ocalonych przez Indjan.

Niezrażony tem niepowodzeniem, Franklin w r. 1845 ponownie wyruszył na północ, stając na czele ekspedycji, liczącej 138 osób. Z wyprawy tej żywa dusza nie powróciła; sam Franklin zginął czasu trzeciego zimowania wśród lodów.

A ilu odważnych badaczów zginęło w późniejszych latach? Choćby wspomnieć: De Longa, poszukującego uwięzłego gdzieś w lodach w pobliżu bieguna, Nordenskjölda; dalej Andrégo z towarzyszami, usiłujących w r. 1897 dotrzeć w balonie do bieguna północnego; wreszcie Amundsena, postradawszego życie przy poszukiwaniu ekspedycji Nobile'go. A ilu ich będzie jeszcze w przyszłości?

Kr.

Papier ze sztucznego jedwabiu

W Czechosłowacji dokonywane są próby z wynalazkiem, któremu drukarnie i wydawcy przypisują duże znaczenie. Chodzi mianowicie o pewien sposób przygotowania sztucznego jedwabiu, który w nowej swej postaci może zastąpić papier, a jest przytem i trwalszy i tańszy. Różnica w cenie między papierem drukarskim zwykłym a tym ze sztucznego jedwabiu wynosi podobno 50 proc. na korzyść ostatniego. Po przeprowadzeniu ostatecznych prób wynalazca z pomocą konsorcjum finansowego ma przystąpić do budowy fabryki nowego papieru w północnych Czechach.

Od kiedy ludzkość zna piwo

Do najciekawszych osobliwości miasta Wrocławia, które kiedyś pozostawało w bardzo ożywionych stosunkach handlowych z Polską jako punkt transytowy między wschodem a zachodem Europy, należy starożytny ratusz z 14 wieku ze swemi podziemiami — znaną piwnicą świdnicką. Dzięki dokonanemu tam niedawno odkryciu, piwnica świdnicka zainteresowała szerszą opinję publiczną.

Przy przebijaniu jednej ze ścian w podziemiach robotnicy niespodziewanie napotkali nieznaną dotąd piwnicę, w której znaleziono dwie, dziwnych kształtów butle z zielonego szkła, napełnione do połowy ciemnym płynem. Znajdująca się na ziemi cegła z liczbą roku 1726 czyniła odkrycie to jeszcze więcej intrygującem. Chemiczne zbadanie zawartości butli wykazało, że płynem tym było... piwo. Po oczyszczeniu butli z kurzu znaleziono na nich oryginalny napis: brunatny jeż. Jak wynika z dawnych kronik, naczyń takich używano do piwa, którem nieraz zapewne rozkoszowali się zgromadzeni w piwnicy rajcowie miejscy.

Dwieściedziesięć lat jest zapewne poważnym wiekiem dla piwa, lecz jest to ostatecznie tylko chwilka w stosunku do ogólnego okresu czasu, na jaki spoglądać może wstecz szlachetny ten napój. U starożytnych Egipcjan piwo spełniało jeszcze specjalną rolę lekarstwa, podawanego pacjentom z domieszkami innych leków. Według posiadanych zapisków Asyryjczycy znali piwo już 5000 lat przed nar. Chr. Na uwagę zasługuje fakt, że przepisy warzenia piwa, o ile zachowane zostały na tabliczkach glinianych i zwojach papirusowych, zasadniczo odpowiadają dzisiejszym i że już przed 7 tys. lat rozróżniano ciemne i jasne piwo i zawartość alkoholu uznawano za cechę zasadniczą. Grecki historyk Herodot i wielki tragik Sofokles znali już także ulubiony wywar jęczmienny. Jeżeli więc Gambrynusa, legendarnego króla brabanckiego, który nazywał się właściwie Jan Primus, przedstawia się jako wynalazcę piwa, dzieje się to z krzywdą dla sławy tego napoju.

W. i P.

Najcenniejsza korona

W Nowym Jorku syndykat jubilerów niedawno temu nabył najcenniejszą zapewne koronę świata. Korona ta, która nigdy nie zdobiła głowy monarchy, była własnością południowo - amerykańskiej republiki Kolumbja.

Cenny ten klejnot ma niezmiernie ciekawą przeszłość. Przed 300 laty, za czasów największego rozkwitu panowania hiszpańskiego w Ameryce Południowej, wybuchła w Bogota, stolicy Kolumbji, straszliwa epidemja dżumy. — Przez wdzięczność za rychłe wygaśnięcie epidemji, ludność miasta postanowiła ufundować dla obrazu Matki Boskiej dla jednego z tamtejszych kościołów, wspaniałą koronę. Złotnikom miasta polecono wykonać koronę, któraby wspaniałością wykonania i kosztownością materjału górowała nad wszystkiemi koronami królewskiemi. Ponieważ posiadłości południowo - amerykańskie Hiszpanji były podówczas najbogatszemi w złoto i kamienie szlachetne krajami świata, zrozumiałem jest, że do wyrobu tej korony użyto wyłącznie najszlachetniejszego materjału. Wartość korony, przyozdobionej poza licznemi innemi kamieniami także 453 wielkiemi szmaragdami, znawcy oceniają na 8 milj. dolarów. Ponieważ ten bezcenny klejnot jako całość nie znalazłby dzisiaj nabywcy, konsorcjum jubilerów nowojorskich, na własność którego przeszła obecnie korona, postanowiło rozebrać ją i kamienie sprzedać pojedyńczo.

„Osservatore Romano" w 40-lecie „Quo Vadis"

W związku z 40-leciem napisania „Quo Vadis", ukazał się w „Osservatore Romano" dłuższy artykuł Leonarda Kociemskiego o tej tak popularnej w całym świecie powieści. Autor zwraca m. in. uwagę na fakt, że Ojciec św. cytował ją w ostatniem swem przemówieniu do dziennikarzy katolickich. (KAP)

Otwarcie sezonu wystawowego w „Salonie 35"

W niedzielę 11 października o godzinie 12 w południe nastąpi w „Salonie 35" (pl. Wolności 4) otwarcie pierwszej wystawy malarskiej, którą urządza Zawodowy Związek Polskich Artystów Plastyków w Poznaniu. Wystawią swe prace następujący artyści: Wanda Chełmońska, Leon Dołżycki, Józef Krzyżański, Zofja Małachowska, Jan Mroziński, Tadeusz Potworowski, Jan Spychalski, Janusz Strzałecki, Anna Studzińska, Wacław Taranczewski, oraz zaproszeni goście, członkowie Zaw. Związku P. A. P. w Warszawie Tytus Czyżewski, Hipolit Polański, Władysław Roguski i Kazimierz Tomorowicz.

Konkurs oszczędnościowy

„Orlęta", ilustrowany miesięcznik polskiej młodzieży szkolnej ogłosił w ostatnim numerze (nr. 2 — październik) razem z K. K. O. Miasta Poznania Konkurs Oszczędnościowy o nagrody gotówkowe. Szczegóły konkursu zawierają „Orlęta", które można nabyć w księgarni św. Wojciecha i w administracji „Orląt", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22.

Poza tem ostatni numer „Orląt" przynosi wspaniale ilustrowany reportaż p. t. „Pod niebem słonecznej zwycięskiej Italji", omawiający życie włoskiej młodzieży. Liczne fotografje Kasprowicza i artykuł poświęcony jego twórczości z okazji 10-lecia zgonu, są też godne uwagi.

W ogólności stwierdzić można, że „Orlęta" z nowym rokiem szkolnym wydźwignęły się na znacznie wyższy poziom, a w szczególności zyskała strona ilustracyjna numerów. Liczne ilustracje, zarówno aktualne jak i z zakresu sztuki (tak b. mało znanej dzisiejszej młodzieży) wpływają dodatnio na stronę graficzną pisma. Z działów stałych mamy „Obserwacje", „Z dni i miesięcy", kronikę kulturalną i gospodarczą oraz nowy dział „Ze świata filmu". Dla fotoamatorów wprowadzono „Nasz kącik fotograficzny".

Pismo to powinno się znaleźć w rękach każdego gimnazjasty, jest bowiem nietylko godne poparcia, lecz przedewszystkiem przeczytania. Żądajcie numerów okazowych, które administracja wysyła bezpłatnie. Roczny abonament 2,70 zł.

Adres: „Orlęta", Aleje Marcinkowskiego 22. Konto P. K. O. 212 884.

Miejscem spotkania elity Poznania to **„Café George"**
Pg 7417-39,135

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś po raz drugi „Goplana" Wł. Żeleńskiego, w doskonałej premjerowej obsadzie, pod wytrawnem kierownictwem muzycznem dr. Z. Latoszewskiego. Sukces, jaki ta piękna opera romantyczna zdobyła na premjerze, wróży jej dalsze powodzenie.

W czwartek czeka melomanów niebywała uczta artystyczna na „Halce" St. Moniuszki. Wśród wykonawców ujrzymy cenionych i znanych z zeszłego sezonu artystów. Halkę śpiewa znakomita odtwórczyni tej roli, świetna śpiewaczka dr. Stani Zawadzka, Jontka — St. Drabik, Janusza — Eug. Maj, Stolnika — Roman Wraga.

Z Teatru Polskiego

Głośna sztuka „Tessa", grana będzie codziennie do czwartku włącznie. Premjera doskonałej komedji „Był sobie więzień", z gościnnym występem znakomitego artysty komedjowego Marjusza Maszyńskiego odbędzie się w piątek 9 bm..

Z Teatru Nowego

Dziś „Szklanka wody", znakomita komedja Scribe'a. Pełna zawsze widownia entuzjastycznie przyjmuje świetny zespół wykonawców z niezrównaną p. Jadwigą Zaklicką na czele, oraz z pp. Relewicz-Ziembińską i Koronkiewiczówną, Balickim i Wasilewskim.

Najbliższą premjerą będzie kapitalna komedjo-farsa Berra i Verneuil'a pod tyt. „Piękna Izabella".

Jedyny występ
Berlińskiego Chóru

Znany nam dobrze z zeszłorocznego występu „Chór Berliński" (Berliner Solisten Vereinigung) składający się z 28 pań i panów, przyjeżdża ponownie do Polski i wystąpi jedyny raz w Poznaniu **w sobotę, dnia 10 października wieczorem o godz. 8 w sali Domu Ewangelickiego** (ul. Wjazdowa 8).

Pod kierownictwem dyrygenta p. Waldo Favre chór wykona szereg madrygałów oraz pieśni starych mistrzów.

Chór Berliński pod względem brzmienia oraz wyszkolenia głosowego zalicza się do najlepszych tego rodzaju zespołów, to też zainteresowanie jego występem w Poznaniu wśród melomanów artystycznego śpiewu jest wielkie.

Sprzedaż biletów w cenie 1—4 zł odbywa się w firmie A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20.

zg 14 430

We wtorek, dnia 6 października 1936 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich, bardzo ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, ukochany i najtroskliwszy ojciec, brat, wuj i szwagier, ś. p.

Kazimierz Żymalski

przeżywszy lat 48. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 9. bm., o godz. 15,30 z kaplicy szpitala wojskowego przy Wałach Jana III na cmentarz farny przy ul. Bukowskiej. Msza św. za duszę Drogiego Zmarłego odprawi się w kościele farnym nazajutrz o godzinie 8.

W głębokim i nieutulonym smutku pogrążeni

żona. córki i synowie

Poznań, Gniezno, Gdynia, Pińsk, Berlin, Chicago, Detroit - Michigan.

Z okazji Tygodnia Miłosierdzia uprasza się zamiast składania wieńców o datki na najbiedniejszych.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się. zg 14 435

---

†

We wtorek, 6 października 1936 r., o godz. 10, zasnął w Bogu, po ciężkich cierpieniach, ś. p.

Józef Kaczmarek

długoletni członek i sekretarz Rady Nadzorczej naszej Spółdzielni.

W Zmarłym Spółdzielnia nasza straciła szczerze oddanego i zasłużonego współpracownika, którego pamięć zachowamy na zawsze w sercach naszych.

Rada Nadzorcza i Zarząd „Rolnika" w Buku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 10. bm. o godz. 10-tej w Buku. zg 14 434

---

ng 17 708

Dnia 5 października 1936 r., zasnęła w Bogu, kilkakrotnie opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza ukochana, najlepsza matka, siostra, ciocia, synowa i kuzynka, ś. p.

z Chylińskich Marja Błaszczykowa

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 8. 10. o godz. 15 po poł.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż, dzieci i rodzina.

dg 3245

Ostrów (Wlkp.), ul. Kościuszki 40.

Kolonjalkę

zaprowadzona, mieszkanie, magiel, nowo powstałym osiedlu — egzystencja zapewniona, zaraz sprzedam (choroba). Winiary — Leona Przyłuskiego.

zd 21 638

Osiedliłem się

w Poznaniu, ul. Jasna 9, m. 6 (dom ogrodowy)

Dr. Witold Kotliński

choroby nerwowe i umysłowe Pg 7435/6-41,38/9

godz. przyjęć od 5 — 6, **telefon 72-58.**

Dr. Karol Wróblewski

lekarz specjalista chorób uszu, nosa, gardła

przeprowadził się i przyjmuje obecnie św. Marcin 22

telefon 12-95 godziny przyjęć 10-12 1/2, 4-6.

Pg 7543-40,75

---

†

Dnia 6 października 1936 r., zmarł, po krótkich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Kazimierz Żymalski

wiceprezes Zrzeszenia Pracowników Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego i Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

Wzorowy współpracownik i szczery Przyjaciel opuścił nas, pozostawiając wszystkich w głębokim żalu. Pamięć o Nim zachowamy w niezatartej pamięci. dg 3251

Zarząd Zrzeszenia Pracowników Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego i Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

---

ng 17 500

„WARTA"

Poznańska Pralnia Chemiczna i Farbiarnia

dawniej A. SIEBURG

POZNAŃ - STAROŁĘKA. Telefon 55-09

najkorzystniej, sumiennie i terminowo czyści i farbuje

Filie i agentury we wszystkich dzielnicach m. Poznania

Pg 7422-41,11

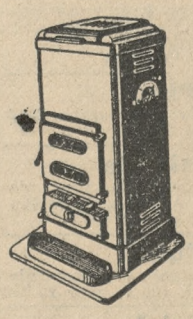

Piece stałopalne

system ameryk.

Wyrób krajowy, bardzo ekonomiczne, wykonanie solidne, ceny przystępne

stale na składzie nr 17766

JAN DEIERLING, Poznań

HURT skład żelaza DETAL

SZKOLNA 3

telef. 35-18 **telef. 35-43**

A. DENIZOT

Luboń — (Poznań)

poleca Pg 7342-57,228

drzewa i krzewy owocowe, parkowe i ozdobne róże, konifery, rośliny na żywopłoty.

Cennik na żądanie! Cennik na żądanie!

Najsłynniejszy Jasnowidz Womouth

daje jasne odpowiedzi we wszelkich zawikłanych kwestjach życiowych. Daje możność zdobycia miłości pożądanej osoby. Przepowiada przyszłość i przeszłość opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne na podstawie daty urodzenia i próby pisma. Zestawia szczęśliwe numera losów. Nie zwlekaj pisz jeszcze dziś, podając dokładny swój adres, datę urodzenia, stan, imię i nazwisko. Na koszty porta i kancelaryjne załączyć 1.— zł znaczki pocztowe. Adres **Kraków, Lubicz 22 m. 2a.** Osobiste przyjęcia codziennie. ng 17 537

Największa Hurtownia i Fabryka najnowszych modeli

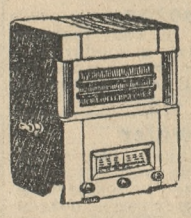

Radjoodbiorników

na prąd i baterję od zł **97,—**

Radjoświat

Poznań, Fr. Ratajczaka 10

Katowice, Mielęckiego 8 ng 17505/6

Katalogi bezpłatnie

B. C. G.

to szczepionka przeciwgruźlicza Prof. Calmette, którą od szeregu lat szczepi się cielęta w Jankowicach. Dzięki temu butelkowane, **surowe,** pełne i pełnowartościowe **mleko B. C. G. z Jankowic** jest

wolne od laseczników gruźlicy

i jest niezastąpione jako mleko do picia i do karmienia niemowląt. Dla wrażliwych niemowląt dostarcza się mleko stale od tej samej krowy.

Pod kontrolą sanit. Dr. med. wet. Zeńczaka z W. I. R.

Do nabycia: ul. 27 Grudnia 16 w podwórzu

zg 14 332

Skład kolonialno - delikatesowy

oraz win i wódek przy prycypalnej ulicy w Poznaniu **do sprzedania.** Zgłoszenia Kurjer Poznański zg **14 433.**

POSZUKIWANA

MASZYNA TOREBKARSKA

(MATADOR)

do wyrobu torebek harmonijkowych

dg 3246 Oferty Kurjer Poznański pod **dg 3246**

Przetarg ofertowy

na dostawę odzieży, bielizny itd.

Starostwo Krajowe w Poznaniu odda na podstawie przetargu ofertowego dostawę odzieży, bielizny itd. dla Zakładów Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego.

Oferty należy składać najpóźniej do dnia 17 października 1936 r. godz. 12-tej w południe.

Warunki przetargu i dokładne zestawienie potrzebnej odzieży wydaje Oddział Gospodarczy Starostwa Krajowego, Aleje Marcinkowskiego 29 pokój 69.

Poznański Starosta Krajowy

ng 18696 (—) Begale

---

ng 21/2

KAFLE Stasierskiego ceny fabryczne wielki wybór, jakość gwarantowana dg 8249

Składnica fabryczna w Poznaniu przy ul. Przemysłowej 21
telef. 70-33, 71-89

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. KAMIENICE

Parcele
Bukowska, Szpitalna, Piekna, — Radosna, Wiosenna, Rocha, — Bnińska, Winogrady, Dąbrowskiego tanio sprzeda „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdg 21 375

Połowę kamienicy
śródmieściu, mieszkania trzypokojowe, komfort, dochód 4.400,— sprzedam 39.000, wpłaty 20.000 — reszta amortyzacja. Gruszczyński Pocztowa 30. zdg 21 191

Dom
19 km od Poznania, 1 morga ogrodu, dom gospodarczy sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 743

Willa
nowa, 2×4 wpłaty 3 000,— Szwajcarska 14 — 4, 3—5. zdg 21 763

Kupię
kamienice komfortową, za 130 do 160 000,— wpłacę zaraz 120 000 gotówką. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 21 812

Kamienicę
Focha 87 sprzedam. zdg 22 028

Kamienica
placem budowlanym powodu starości wprost od właściciela tanio. Poznań, Krzyżowa 18. zdg 21 916

Dom
czynszowy kupię. Oferty właściciel Kurjer Pozn. zdg 21 965

Kamienicę
komfortową kupię, wpłacę 40 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 964

Kamienica
dochód 5 000 sprzeda 32 000. Jaśkiewicz, Poznań, Plac Nowomiejski 5 a. zdg 21 952

Parceli
1 200—2 500 poszukuję pod budowę willi. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 951

Dwie
morgi Rataje tanio sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 071

Dom
z ogrodem 5-lokatorów, gospodarza Łazarz. Informacje Emilji Sczanieckiej 3. zdg 22 046

Fabrykę
przetworów żywnościowych — pierwszej potrzeby Poznaniu, dostawy wojskowe tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 935

2. PIENIĄDZ

8 000,—
szukam na I hipotekę. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 680

Pożyczki
1.500—2.000 poszukuję do dobrze prosperującego interesu na procent i prowizję. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 678

Kilka tysięcy
włoże, współpraca, zabezpieczenie kapitału. Solidne propozycje Kurjer Poznański zdg 22 024

10 000
do dyspozycji. Proszę propozycje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 966

Hipotekę
20.000 zł złocie za 12.000 sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 804

Pani
prosi szlachetną osobę o 150 zł. pożyczki, gwarancja. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 932

4. OSOBISTE

Ostrzeżenie
Za długi żony mej Praksedy Woźnickiej nie odpowiadam. Paweł Woźnicki. zdg 21 627

Używajmy
Gaja
przyprawę do zup ng 16 967

100
zł komu powiem nieprawdę chiromantka „Lu-ne". Małeckiego 19 — 1, 1—9 wieczór. zdg 21 973

Wychodząc z Apollo
zobacz moje
okno
wystawowe
„Ines",
Piekary 22/23.
Przeróbki
1,50. zdg 21 901

Losy szczęśliwe kolektura Kędziora,
Poznań, Sieroca 5/6, przy Nowej. zdg 21 928

6. OŻENKI

Która
pani pomoże skończyć studja. — Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 897

Kawaler
lat 27, zapozna miłą, subtelną panienkę. Cel matrymonjalny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 704

Porucznik
rezerwy, 35 lat, kawaler, poślubi panią do lat 45, za udzielenie pomocy materjalnej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 913

Urzędniczka
39, inteligentna, uczciwa, poślubi urzędnika — emeryta. „Lu-ne", Małeckiego 19 — 1. zdg 21 974

Znajomości matrymonjalne
w zamożnych sferach, szybko, solidnie, dyskretnie ułatwia Echo, dysponując olbrzymim doborem. Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. zdg 21 905

Zapozna
solidnego pana w celu matrym. panna, 47-letnia, gospodarna — skromna, dobrze sytuowana. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 21 888

Kawaler
brunet, 35, kupiec, oficer rez., uczciwa, 24, dla wspólnego dobra, materjalnie zabezpieczona. Pośrednictwo krewnych pożądane. Fotografja. Dyskrecja zapewniona. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 785

7. SPRZEDAŻE

„Meble W. Paetz"
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 16 662

Komisowa
sprzedaż wszelkich
Mebli
nowych — używanych, oraz
Kryształów
i różnych innych sprzętów użytku domowego, najkorzystniej
Jezuicka 10
obecnie Świętosławska. ng 16 975

Nowoczesny
Stół
okrągły do jadalni rozsuwany — 6 krzeseł nowych tylko 105.— cena reklamowa Jezuicka 10 (Świętosławska) — Dom Okazyjnego Kupna. Pg 7459-41,57

Chcesz korzystnie nabyć
Meble
nowe — używane to z całym zaufaniem tylko na
Woźną 16
Centralny Dom Komisowy. ng 16 974

15 000 sztuk
drzewek czereśniowych, wysokopienne, w najlepszych odmianach, silne, zdrowe i dobrze ukorzenione poleca 80 zł za 100 sztuk. St. Dulat, ogrodnictwo Wolsztyn. dg 3145

Kolonjalka
delikatesy, pokój kuchnia, centrum tanio wyjazd. Adres Kurjer Poznański zdg 20 975

Jadalnia
tanio na sprzedaż. Głębocki, Górna Wilda 37. zdg 21 584

Huculskie
kilimy, samodziały, leżniki, inne wyroby, duży wybór, tanio, skład, Rzeczypospolitej 4. zdg 99 150

Większa partja
Krzeseł
wiedeńskich gietych oraz różnych innych mebli okazyjnie Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 7460-41,58

Samochód
nowoczesny, kryty 4 osobowy — oszczędny sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 3211

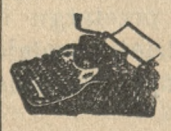

Maszyny do pisania
małe i duże nowe i używane dostarcza najkorzystniej z gwarancją. Kochanowicz i S-ka, pl. Wolności 13. ng 17 409

Skład
z urządzeniem przyległem mieszkaniem, centrum korzystnie odstąpią. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 664

Młóckarnia
z motorem, młóci 18—20 ctr. na godzinę w dobrym stanie na sprzedaż. Cena 2 200.— Oferty Kurjer Poznański ng 18 616

Z rozbiórki
cegłę, szalówkę, kantówkę, okna, drzwi, płyty chodnikowe. Zgłoszenia ul. Jarochowskiego. zdg 21 066

Maszyny do pisania
i liczenia nowe, używane (z gwarancją) walizkowe „Rheinmetall" na dogodnych warunkach spłaty do nabycia w firmie Antoni Rose, plac Wolności 2 i Nowa 8. ng 18 522

Konie
2 śronki wałachy, wysokie, reprezentacyjne 6-letnie, tanio sprzeda Jan Pawłowski, Poznań, Tama Garbarska 25. zdg 20 916

Meble kuchenne
nowoczesne wprost wytwórni najkorzystniej. Piaskowa 3, Koniecki zdg 99 470

Kuchnie
używane od 35,— nowe od 75,— oraz różne inne meble najtaniej tylko Jezuicka 10 obecnie Świętosławska „Dom Okazyjnego Kupna". Pg 7461-41,59

Tapczany
fotele, leżanki, kluby, gwarantowanej jakości najkorzystniej tylko u fachowca. Wrocławska 14. dg 2975

Bielskie Materjały
na ubrania, płaszcze

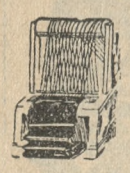

najtaniej
poleca
Nowootwarty
skład sukna
Wojciechowski
Poznań, Stary Rynek 90
I piętro
Hurt. Detal. Pg 7121-39,129

Nowoczesny
Gabinet
męski orzech kaukaski, dobra wykonanie Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 7462-41,60

Fortepiany - Pianina
Fabryki Bettinga korzystnie. — Informacje Fr. Ratajczaka 20, I piętro, m. 4, od 16—18. ng 17 792

Sprzedaż — Naprawa

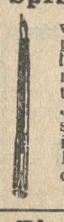

wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast w firmie Józef Czosnowski specj. skład papieru i montowania piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 3201

Pianina — fortepiany
używane po cenach od zł. 300,— na dogodnych warunkach. — B. Sommerfeld, 27 Grudnia 15. n 18 524

Motocykl
marki Harley Davidson przyczepką, dobrym stanie gotowy do jazdy zamienię na samochód wzgl sprzedam. Warunki do omówienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 18 547.

Skład
delikatesów dobrze prosperujący śródmieście. Adres Kurjer Poznański zdg 21 733

Maszynę do plisowania
materjałów mało używaną sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 740

Parasole
Torebki
damskie. Czysz. Poznań, Szkolna 11. Pg 7 423/4-41,34/5

Kolonjalkę
maglem mieszkanie, najruchliwsza ulica. Adres Kurjer Poznański zdg 21 376/7

Sypialnia
dębowa, białe marmury jak nowa tylko 350.— Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 7465-41,63

1 000 samochodów
rozebranych używane części, podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autoskład, Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon 46-74. dg 2 884/5

Płaszcz
czarny, męski, ciepły okazyjnie. Kręta 22 — 10. zdg 21 745

Wielkopańska
Sypialnia
solidne wykonanie okazyjnie Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 7463-41,61

Interes
handlowo - przemysłowy z powodu wyjazdu natychmiast do sprzedania. Gotówka zł 3 500. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 727

Meble
w wielkim wyborze poleca najtaniej
K. Bakoś, Stary Rynek 51
zdg 21 735

Pianino
pierwszorzędne zagraniczne. — Marcina 15 — 5. zdg 21 772

Sypialnia
brzoza polerowana solidne wykonanie niebywała okazja dla nowożeńców 575.— Jezuicka 10 — (Świętosławska). Pg 7464-41,62

Stół
oraz inne sprzęty, 3 Maja 3 — 17 zdg 21 773

Szewska
maszyna słupkowa — Mansfeld 65.—, dobra. Woźna 18, Tomsza. zdg 21 675-6

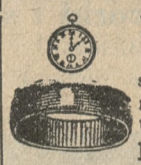

Benenowski
Reprezentacyjny skład obrączek. Zegarki, budziki najtaniej. d 2964/5
Półwiejska 3

Największy wybór
Poznaniu
Sypialniach, Jadalniach, Gabinetach
zdg 21 999

Najniższe ceny
Kuchni
pojedyńczych mebli.
Tapczanów
Leżanek — garniturów klubowych
nowych używanych
okazyjnie koncertowe
Półskrzydło
zdg 21 997

Znajdziesz tylko
Komisowej Hali Mebli Wrocławska 38
40 kompletnych pokoi stale na składzie. zdg 21 998

Okazyjnie
piękny salon.
Pianino
Ratajczaka 14 — 23. zdg 21 860

Konie
parę dobrych karych do pracy i wyjazdu. Kucyk pod wierzch i półszorek. Paluch, Piatkowo, Poznań. zdg 21 870

Skład
papieru i galanterji zaprowadzony sprzedam zaraz, powód natychmiastowy wyjazd, cena bardzo niska. Adres Kurjer Poznański zdg 21 977

Pianino
sprzedam. Stroma 24, Gerlach. zdg 21 829

Jadalnia
nadająca się dla dworu bufet 3,80 m. pierwszorzędne wykonanie okazyjnie Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 7466-41,64

Restaurację
Poznań, śródmieście mieszkaniem Zgłoszenia tel. 44-32. dg 3250

Kolonjalka
dobrze zaprowadzona. — Górna Wilda 63. zdg 22 036

Rower
męski mało używany sprzeda — Antoni Poddany, Szamarzewskiego 34. zdg 22 025

Wózek
dwukołowy, Działyńskich 3, podwórze, prawo zdg 22 013

Fryzjerski
zakład mieszkaniem w śródmieściu sprzedam tanio. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 21 914

Bechstein
okazyjnie
Pianino
pierwszorzędne
Gabinet
luksusowy
Obrazy
Batowski, Wygrzywalski, Dominikańska 1. zdg 20 753

Gabinet
męski luksusowe wykonanie, elegancki fason korzystnie Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 7467-41,65

Piec
westfalski biały, Szyperska 3—3. zdg 21 957

Sypialnię
dębową, kuchnię białą, inne meble sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 22 007

Futro
karakułowe jak nowe korzystnie. Wierzbięcice 55, m. 7. zdg 22 070

Wyżeł
z gwarancją tanio sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 066

Krawieckie dodatki
podszewki, watolina, kołnierze, aksamitne, guziki, klamry, wielki wybór.
Andrzejewski,
Szkolna 13. dg 3 247

Magiel
domowa marki „Aleksanderwerk" jak nowa okazyjnie Jezuicka 10. „Dom Okazyjnego Kupna". Pg 7468-41,66

Sprzedam
skład kolonjalny, bardzo dobrze zaprowadzony spiesznie, wyjazd. Adres Kurjer Pozn. zdg 21 746

Piekarnię
Cukiernię zaprowadzoną. Żórawia 19. zdg 21 695

Stół
lustro, łóżko, nocnym stolikiem, szafę do książek kuchenną sprzedam. Rzepeckiego 19, m. 9, naprzeciw kościoła Łazarskiego. zdg 21 882

Piec
żelazny szamotowy, duży sprzedam. Focha 43, m. 4. zdg 21 757

Powóz
pohrabiowski, kryty marki Jos. Neuss, Berlin mało używany na sprzedaż w Gnieźnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 723

Nowoczesna
Jadalnia
dobre czyste wykonanie tylko — 475.— Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 7469-41,67

2 pointery
(psy) czystej rasy, 6 miesięcy, odda Majętność Strzeszki, p. Środa. ng 18 221

Najwykwintniejsze

zarazem najtańsze
płaszcze i futra
Poranniki, Swetry, i płaszcze szkolne w nowym magazynie
A. Dzikowski,
Stary Rynek 49
Asygnaty „Kredyt"
Pg 6 800-37, 74

Lekarska
szafa, lampa kwarcowa na prąd zmienny, wiertarka nożna, instrumenty dentystyczne, okazyjnie Prusa 6, m. 7. zdg 21 827

Płaszcz
panienki szkolny 16-letniej dobrym stanie. Niegolewskich 7 — m. 8. zdg 22 054

Parcela
Słoneczna. Informacje 1—3 Wawrzyniaka 37, m. 25. zdg 22 053

Płaszcze
i ubranie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 043

Pianino
czarne, krzyżowe, tanio. Strzelecka 26 — 3. zdg 21 791

Pianina

znanej fabryki „Arnold Fibiger" oraz instrumenty okazyjne w każdej cenie poleca Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11. Zamiana instrumentów używanych. Ng 16 668

Restaurację
centrum korzystnie sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 21 790

Paniom
polecić mogę magazyn artykułów damskich, pończoch i bielizny za 7.000.— Oferty Kurjer Pozn. ng 17 903

Skrzypce
mistrzowskie 2 pary 250,— 125,— wyjątkowo sprzedam. Aleja Hetmańska 27, m. 5. zdg 21 848

Rower
bagażowy, trzykołowy, maszyna Singera, rower damski. Górna Wilda 19, Cyklon. zdg 21 926

Kawiarnię
bardzo dobrze prosperującą przy najruchliwszej ulicy w Bydgoszczy sprzedam spowodu choroby. Zgłoszenia pod „Kawiarnia-Cukiernia" do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. n 18 621

Chcesz tanio kupić
Meble
nowe używane, to tylko firmie
„Okazja", Szewska 20.
zdg 22 042

Meble
najtaniej
fabryczny skład mebli
Wrocławska 19. dg 3241

Fortepiany fishamronje
okazyjnie. Marcina 22, podwórze zdg 21 879

Rocznego bernardyna
„okazowy"
Smolna 9. zdg 21 922

Sypialnię
wykwintną. Stary Rynek 43 — 3 zdg 22 041

10. MAJĄTKI

Majątek
600 mórg przy mieście powiatowem, zabudowaniem, inwentarzem, cena 80 000.— wpłaty 45 000 względnie zamiana na dom
„Rekomendacja"
Poznań, Podgórna 6, telef. 49-76. zdg 21 850

11. KUPNA

Kupię
używany Jazz (komplet). Sax. B. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 21 287

Fotele
klubowe, dywan około 2,5×3,0 kupię okazyjnie. Oferty z ceną do „Par" 57.254. Pg 7 407-57,254

Śrutownik
gniotkę stan dobry kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 734

Posiadam
zapotrzebowanie na motorki spalinowe 3, 4, 5 i 6 H. P. nowe i używane. Zgłoszenia z podaniem typu, stanu, używalności i ceny do redakcji. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 865-6

Tarcze
pasy transmisyjne, szerokie, łożyska kulkowe kupię. Wroniecka 17, m. 4. zdg 21 909-10

Lorki i szyny
luźne lub na szwelach w dobrym stanie kupię natychmiast za gotówkę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 674

Książki
zegar grający, antyczny, dywan perski kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 779

Kupię
okazyjnie dubeltówkę ejektorkę. Cal. 12 Merkla. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 864

Dubeltówkę
używana, dobrze utrzymana Cal. 16 lub 12 kupię za gotówkę. — Oferty z dokładnym opisem broni i podaniem ostatecznej ceny skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 22 049

Westfalską
kuchenkę kupię, podać cenę. Oferty Kurjer Poznański p. 3 908

Poszukuję
większego interesu przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 963

Poszukuję
dobrej maszyny do pisania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 062

Bańki kupuję
oleju pokostu. Olejarnia Międzychód. ng 18 634

Pryzmat
mierniczy kupię. Spieszne oferty Kurjer Poznański zdg 21 784

Kupię
kombinowaną piłę taśmową. — Oferty Kurjer Poznański zdg 21 806

Kupię
używaną ławę stolarską, kozły do fornierowania, ewtl. prasę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 805

Śrutownik
o kamieniach pionowych. Maszynę do
konserw kawowych
kupię. Edm. Staniszewski, Krotoszyn. dg 3240

Pianino
kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 21 881

12. DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
trzypokojowe, łazienka. Aleja Hetmańska 2 a. zdg 21 553

8 pokojowe mieszkanie
komfortowe słoneczne z obszernemi przynależnościami, nadające się na biura i mieszkanie wolne zaraz. Zgłoszenia Loga, Słowackiego 18, telefon 66-89. Pg 6565-18,89

Dwupokojowe
z łazienką. Słoneczna 14. zdg 21 738

Sołacz 4 pokoje
komfort, ogrodem, garażem, willi, przystanek tramwajowy, 1 pokój, czynsz zgóry, gospodarz. — Mazowiecka 6. zdg 21 751

Dwupokojowe
kuchnią. Grodziska 39 — 4. zdg 21 711

Trzypokojowe
Dąbrowskiego 151. zdg 21 714

Trzypokojowe
na skład wynajmę. Informacje Kurjer Poznański zdg 21 765

Trzypokojowe
komfortowe blisko Wilsona. — Graniczna 12 — 7, stróż. zdg 21 774

Siedmiopokojowe
komfort, słoneczne wolne zaraz, sześciopokojowe od 1 listopada. Ogrodowa 13. Zgłoszenia administrator, Kwiatowa 2, m. 5. zdg 21 681

Pięciopokojowe
Grunwaldzka 5. zdg 21 981

5
pokojowe ewentualnie 7 albo 6 komfortowe, słoneczne. I piętro kompletnie odnowione, nowe piece przy Parku Wilsona, wynajmie gospodarz. — Informacje telefon 28-63. zdg 21 867

Sześciopokojowe
Grunwaldzka 20 a. zdg 21 982

Czteropokojowe
komfortowe, blisko parku Wilsona. Właściciel: Plac Działowy 6, mieszkanie 5. zdg 21 835

Pokój
kuchnie willa Generała Chłapowskiego 7, do wynajęcia, gospodarz. Zgłoszenia godz. 16 Słowackiego 36, m. 4. zdg 22 033

Mieszkanie
3-pokojowe altana, szopa, blisko rzeźni, częściowy odkup mebli. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 962

Przecznica
6 pokoi komfortowych, I. ptr., centralne ogrzewanie, piętrowe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 060

Pięciopokojowe
I. piętro, Ratajczaka 13, właściciel. zdg 21 911

Mieszkanie
sześciopokojowe, biuro — mieszkanie, Młyńska 9, plac Nowomiejski, parter. Pg 7954-57,268

Trzypokojowe
suche, słoneczne I piętro, centralne ogrzewanie, Małopolska 9 zdg 22 052

Wielkopańskie
trzypokojowe, blisko Opery rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 044

2
pokoje kuchnia. Zgłoszenia przy Parku Wilsona. Nowy Bazar — skład. zdg 21 939

3 i 2
pokojowe, frontowe — wygodami od gospodarza. Focha 128, portjer zdg 21 934

Dwupokojowe
Podgórna
Czteropokojowe
Ratajczaka
„Jur",
Piekary 26. zdg 21 931

Trzypokojowe
60,— komfort, Fabryczna. Administracja, Piekary 26 — 2. zdg 21 930

13. SZUKA MIESZK.

4 pokojowego
poszukuje urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 722

Urzędnik
poważnej instytucji poszukuje trzy, czteropokojowego, wygodami, centrum, do drugiego piętra. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 756

Lekarz
6, 7 pokoi, śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 729

Mieszkanie
2 pokojowe komfortowe. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 778

Czteropokojowego
komfortowego I. czystego, pobliżu centrum 1, 11, lekarz. — Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 874

Jeden
duży pokój z kuchnią i łazienką lub dwa. Pewny płatnik. Zgłoszenia z podaniem warunków. — Agenci wykluczeni. Kurjer Poznański zdg 22 010

15. POKOJE UMEBL.

Przyjezdnym
najtaniej. Kolegjacki 5 — 3 (Nowy Rynek), nocny dzwonek. dg 2 898

Szamarzewskiego
32 — 8. zdg 21 361

Dwóch
Łąkowa 14 — 7. zdg 21 750

Jedno-
dwuosobowy. Matejki 5, m. 9. zdg 21 698

Dwuosobowy
Zielona 7 — 7. zdg 21 755

Dwuosobowy
fortepianem, obiadami. Ratajczaka 9 — 10. zdg 21 352

Elegancki
elektryczność, łazienka, ewtl. utrzymaniem — Grobla 30 — 20, narożnik Garbar. zdg 21 719

Elektryczność
frontowy Łazarz, Kossaka 21 — 4, narożnik Wyspiańskiego. zdg 21 823

Próżny
pani wynajme. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 21 863

Klatki
schodowej. Plac Bernardyński 1 — 5. zdg 21 861

Mały
elektryczność. Fabryczna 1 — 5. zdg 21 849

Przyjezdnym
tanio. Wodna 13 — 9. zdg 21 876

Dwuosobowy
utrzymaniem (obiady). Marcina 74, II. front. zdg 21 903

Studentce
urzędniczce niekrępujący tanio. — Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 21 895

Pokój
utrzymaniem. Rynek Wildecki, Górna Wilda 65 — 4 zdg 21 896

Pokój
jedno- dwuosobowy utrzymaniem. Mickiewicza, Bukowska 5. zdg 21 988

Dwuosobowy
utrzymaniem — bez. Dąbrowskiego 36 — 7. zdg 21 985

Żupańskiego
18 — 7, niekrępujący. zdg 21 978

Panom
Półwiejska 29, m. 7. zdg 21 844

Studentka
na wspólny utrzymaniem. Działyńskich 7 — 9. zdg 21 832

Skarbowa
2 — 9, dwuosobowy. zdg 21 830

Pokój
Rzeczypospolitej 5, m. 3. zdg 21 826

Pokój
frontowy, elektryczność. Plac Karmelicki 1 — 20. zdg 21 825

Pokój
Jeżycka 35 — 8. zdg 21 824

Dwuosobowy
niekrępujący. Dąbrowskiego 69, mieszkanie 7. zdg 22 012

Pokój
1—2 osobowy. Szamarzewskiego 34 — 7. zdg 22 037

Wspólny
panienkom. Św. Marcin 45a — m. 5. zdg 22 030

Słoneczny
frontowy elektrycznoć, osobne wejście panu. Kosińskiego 10 — m. 2. Zgłosz. 5—7 zdg 22 027

Focha
49 — 8. zdg 21 961

Dwuosobowy
Jeżycka 45, m. 8. zdg 21 960

Centralne
Wrocławska 30 — 10. zdg 21 975

Studentom
Kraszewskiego 13 — 4. zdg 21 990

Spokojna
25 — 5. zdg 22 006

Grottgera
14 — 5. zdg 22 001

Komfortowy
Ratajczaka 26 — 6. zdg 22 000

Jeżycka
45 — 3. zdg 22 059

Śródmieście
2 łączne pokoje z utrzymaniem — bez. Aleje Marcinkowskiego 2—1. zdg 22 058

Grunwaldzka
17 — 4. zdg 22 079

Dwuosobowy
z klatki schodowej. Śniadeckich 4, m. 6. zdg 22 103

Małżeństwu
elektryczność telefon, używaniem kuchni. Stary Rynek 91, m. 2. zdg 21 943

Pokój
centralne. Chełmońskiego 21 — m. 2 zdg 21 131

Jedno-
dwuosobowy, dobrym utrzymaniem, Ratajczaka 15, m. 3. zdg 21 787

Działyńskich
9 — 6. zdg 21 810

Słoneczny
jedno- dwuosobowy. Poznańska 27, m. 6. II. zdg 21 807

Słowackiego
29 — 9. zdg 21 801

Działyńskich
2—7, jednoosobowy, jasny, ciepły, utrzymanie, kulturalnym. zdg 21 933

Frontowy
niekrępujący. Poplińskich 8a, m. 3, I p. zdg 21 798

Grottgera
14 — 8. zdg 21 796

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2 — 6 zdg 21 892

Pokój
Pocztowa 28 I p. od 2 do 4 i od 7 do 9 wieczorem. zdg 21 891

Pokój
Bukowska 9 — 4. zdg 21 878

Umeblowany
Dąbrowskiego 90 — 8. zdg 21 947

16. SZUKA POKOJU

Skromnego
niekrępującego pokoju poszukuje student. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 21 753

Pani
pokoju, czystego, ładnego, ciepłego do 25,— śródmieście. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 691

Urzędnik państwowy
odpowiedniego śródmieście od zaraz. Podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 21 767

Nieumeblowanego
większego pokoju kulturalnym domu z obiadami poszukuje od 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 008

Pokój
słoneczny z utrzymaniem Wilda lub pl. Świętokrzyski. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 768

Pokoiku
taniego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 877

15,—
skromny pokoik poszukuje panienka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 871

2
pokoje 3 osobowy utrzymaniem 250 zł, niedaleko prosektorjum. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. p. 3 905

Student
szuka pokoju centralnem ogrzewaniem, cena 30,—, bliżej centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 057

Próżnego
pokoju duży poszukuje kawaler. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 056

Pokoju
jednoosobowego niekrępującego. Cena 25,— Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 940

Studentka
poszukuje pokoju centrum okolica Chemicum centralne ogrzewanie, ewentl. telefon. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 045

Próżnego
lub umeblowanego, urzędniczki. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 809

Skromnego
samotnej pani, uczciwej rodzinie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 808

17. LOKALE

Lokal Handlowy
Stary Rynek 44, II piętro ca 200 m² zaraz do wynajęcia. Informacje stróż. zdg 99 643

Lokal handlowy
obszernemi piwnicami, nadający się na sklep kolonjalny i delikatesów, ul. Półwiejska 1, Strzelecka 33 (narożnik) od 1 lipca do wynajęcia. Zgłoszenia J. Loga, Słowackiego 18, telefon 66-89. Pg 6563-25,92

Do
150 m² ubikacje na przemysł poszukiwane. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 712

Poszukuję
piwnicy, garażu do jabłek okolicy St. Rynku. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 726

Skład
z mieszkaniem 2 pokojowem, nadający się na kolonjalkę do wydzierżawienia. Dzierżawa 45 zł. Byt zapewniony. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 21 762

Obszerny
6 pokojowy lokal wygodami na biura zaraz. Św. Marcin 46, m. 4. zdg 21 854

Ubikacji
na warsztat. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 833

Składu
przy Szkolnej, Str. Rynek poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 989

Apteka
potrzebna nowa zabudowana część Poznania, mam odpowiedni lokal komfortowem mieszkaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 048

18. DZIERŻAWY

Poszukuję
dzierżawy młyna 10—25 tonn. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 99 734

Resztówki siedemset-mórg pszennej,
objęcie 14 000,—
czterystamórg
śremskiem 9 000,— wydzierżawię
Nowak,
Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 21 822

Rzeźnictwo
składem 3 pokoje, willa wydzierżawię. Objęcie 2.500. Sowiński, Garncarska 2. zdg 21 898

Majątek siedemset mórg buraczanej
żniwami, żywym, martwym inwentarzem, garniturem, zabudowanie welbowane, dworek dwanaście pokoi, elektryczność ogrodzie właściciela Poznańskiem — objęcie 14,000— spiesznie wydzierżawię, wiele innych polecam
Nowak,
Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 81 281

Skład
kolonjalny dwa pokoje koło Wielkich Garbar wydzierżawię, objęcie 1.400,— Sowiński, Garncarska 2, telefon 18-21. zdg 21 899

Kawiarnię
centrum Poznania, właściciela — wydzierżawię. Objęcie 7 500,— Sowiński, Garncarska 2. zdg 21 900

Dzierżawy
200—400 mórg, ile możności bez inwentarza poszukuję. Okolica obojętna. Oferty piśmienne „Par", Poznań pod 57.269. Pg 7453-57,269

Piekarnia
Chwaliszewo 3/4, m. 10. zdg 21 949

22. ZGUBY

Dowód
osobisty kolejowy zgubiono. Piotr Manicki, Kiekrz. zdg 21 670

23. ROZMAITE

Chiromantka
Francji wróży. Wielka 17 — 10 zdg 20 241

Przeprowadzkę do Warszawy
wozem meblowym, przy wykorzystanym frachcie, bardzo korzystnie załatwi. Dom Ekspedycyjny „Express" wł. Fr. Wilczyński — Poznań, Małe Garbary 5. dg 3239

Akuszerka
Kowalewska, Łąkowa 14, paniom zainteresowanym udziela wszelkich porad, pomocy. zdg 99 964

Pręży firany

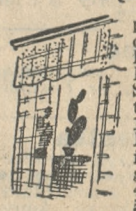

plisuje, mereżkuje, ceruje „Warta" — Pralnia Chemiczna, Farbiarnia, dawniej Sieburg, Filje, agentury: plac Wolności 14 a, telefon 39-50, Marszałka Focha 58 i 170, Kraszewskiego 5, Górna Wilda 45, Stary Rynek 53/54, Wielkie Garbary 34, Chwaliszewo 67, Dębiec, Wspólna 10. Tanio! Terminowo! Sumiennie! P 6906-38,78

Fryzjerzy baczność
żelazka oryginalne Deuss, para od 12 zł nie imitacja Duis Foeny maszynki elektryczne, brzytwy, nożyczki. Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. Ng 16 688

W ciągu 24 godzin

reparuje, czyści, prasuje garderobę męską, damską — „Warta". Pralnia Chemiczna, Farbiarnia — dawniej Sieburg, Filje, agentury: plac Wolności 14 a, telefon 39-50, Marszałka Focha 58 i 170, Kraszewskiego 5, Górna Wilda 45, Stary Rynek 53/54, Wielkie Garbary 34, Chwaliszewo 67, Dębiec — Wspólna 10. Tanio! Terminowo! Sumiennie! P 6601-38,73

Księgowy
przeprowadza księgowość, sprawy podatkowe — sądowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 777

„Światłokopja"
0,15 format. Nowa 11. zdg 21 813

Płaszcze
kostjumy, futra wszelkiego rodzaju wykonuje solidnie tanio — Willman. Plac Wolności 7. zdg 21 873

Wróżka
dobrze przepowiada za złotego. Ratajczaka 9 — 7. zdg 21 893

Polecamy dla małżonków oryginalne, czterotarczowe, automatyczne kalendarzyki okresowe
„Ilico"
do stosowania metody regualcji urodzin, według odkrycia Ogino. Żądajcie światowej marki
„Ilico"
z broszurką w księgarniach, aptekach, drogerjach lub wprost „Ilico", Poznań, Ratajczaka 38. Cena łącznie porta 1,40 zł. zdg 21 795

Krawcowa
przyjmuje w dom, poza dom lub do składów. Słoneczna 21. zdg 21 793

Dziecko
wychowanie przyjme. Adres Kurjer Poznański zdg 21 996

Ekspresdruk
Grudnia 5, drukuje najtaniej, — najśpieszniej. dr 2883

Krawieczczyznę
damską wykwintne fasony wykonuje tanio. Słowackiego 39 — 9. zdg 21 986

Bydło na opas
w ilości 100 sztuk na przybrany centnar jeszcze przyjmiemy. Zgł. do Zarządu Dóbr, p. Jeziorki, k. Poznania. Pg 7418-57,267

24. NAUKA

Kursy stenografji
pisania maszyną, Kantaka 1. zdg 99 796

Kursy Handlowe Sawickiego
Dypl. W. S. H. Kantaka 7, telefon 49-68, wpisy codziennie. — Również kursy wieczorne. d 3194

Prof. Wiechowiczowa rytmika — plastyka
Zgłoszenia 4 — 5. Ratajczaak 14 — 23, dom ogrodowy, parter. zdg 21 700

Niemieckiego
korespondencji handlowej, lekcji, konwersacji udzielam. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 682

Student
na drugim roku prawa szuka korepetycji. Poważne referencje Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 679

Profesorka
udziela angielskiego, niemieckiego. Rudnicka, Jarochowskiego 26. zdg 21 671

Szkoła tańców Szorskiego
9 kurs dla początkujących. Pierackiego 12, tel. 38-08 zdg 21 875

Studentka
udzieli korepetycji za pokój. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 841

Książkowość
nauka bilansowania, stenografia, pisanie maszyną. Ogrodowa 16, II zdg 22 067

25. MUZYKA

Wielkopolska Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, Filja Focha 47. Frekwencja 460 uczniów. Prospekty bezpłatnie. zdg 96 386

Irena Wekerówna
dyplom państwowy, lekcje gry fortepianowej, teorja, solfeż. — Telefon 74-94. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 707

Kto
udzieli lekcyj acordeonu. Pirscher, Przecznica 7. zd 21 760

Szkoła Muzyczna
im. M. Karłowicza. Chełmońskiego 21, tel. 61-18. Kancelarja przyjmuje od 9—13 15—18. zdg 20 470/1

Trio
męskie, damskie, pierwszorzędne, potrzebne. Podać warunki, fotografje „Wielkopolanka", Pleszew ng 18 629

Gry fortepianowej
udziela dyplom. profesorka konserwatorjum w Lipsku. Gniatczyńska
Łazarz
Klonowicza 5, od 5—7, tel. 62-34, poprzeczna Spokojnej. dg 3244

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Dziewczyna
samodzielna, dobrem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 742

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 694

Dziewczyna
uczciwa i pracowita, dobrze polecona poszukuje posady do wszelkich prac od 15. lub 1. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 724

Młoda
chętna uczciwa pracowita dziewczyna z prowincji poszukuje posady od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 769

Posługi
dobrem gotowaniem lub bez poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 776

Kuchmistrzyni
poszukuje posady w hotelach, restauracjach, lecznicach. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 912

Dziewczyna
uczciwa szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 858

Panna
lat 26, zamiłowaniem pielęgnacji chorej osoby szuka posady 15. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 854

Praczka
uczciwa, szybka, czysto pierze, ul. Żupańskiego 19, m. 2. zdg 21 846

Młodsza
dziewczyna z prowincji szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 834

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego najchętniej do restauracji lub obsługi gości. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 828

Pielęgniarka
szuka posady do niemowlęcia. — Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 011

Uczciwa
praczka szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 009

Krawcowa
pierwszorzędna na płaszcze i suknie poza dom. 2 złote dziennie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 026

Szukam
posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 019

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady do 2—3 osób z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 967

Praczka
szuka prania 2,50 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 995

Uczciwa
dziewczyna szuka posady do wszystkiego z gotowaniem od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 005

Dziewczyna
do wszelkiej pracy domowej szuka posady, ostatnie świadectwo 5 lat. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 063

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 8 października.

6.30 audycja poranna: **8.00** audycja dla szkół: **11.30** poranek dla szkół gimnazjalnych z filharmonji warszawskiej. Wykonawcy: Orkiestra pod dyr. Józefa Ozimińskiego. Jan Dworakowski (skrzypce) i Jan Chwedczuk (organy). Program omówi Tadeusz Mayzner: **11.57** sygnał czasu i hejnał z Krakowa: **12.03** poznański zespół salonowy (z Poznania): — **12.40** programy lokalne: — **12.50** dziennik południowy: **15.00** wiadomości gospodarcze: **15.15** programy lokalne: — **16.20** „Hokus-pokus Dominikus": „Wkładam ręce w ogień" — audycja dla starszych dzieci w oprac. Jerzego Gerżabka (z Poznania): **16.35** koncert w wykonaniu małej orkiestry P. R. z udziałem Toli Mankiewiczówny (piosenki) Ludwika Lawińskiego (monologi) (z Wystawy Radjowej): **17.00** „Sytuacja kobiety pracującej" — odczyt wygł. Jadwiga Krawczyńska: — **17.15** dalszy ciąg koncertu (z Wystawy Radjowej). (Poznań nadaje aud. lok.): **17.50** „Książka i wiedza": **18.00** pogadanka aktualna: **18.10** wiadomości sportowe: **18.20** programy lokalne: **18.50** pogadanka aktualna: **19.00** Powszechny Teatr Wyobraźni: premjera słuchowiska p. t. „Dzwon z Lamartin", napisał Janusz Meissner: — **19.30** recital śpiewaczy Edwarda Bendera: **19.50** „Melodje Vedi'ego" — w wykonaniu orkiestry orkiestry pod dyr. Adama Hermana (z Krakowa): **20.30** „Troki" — pogadanka wygł. Krystyna Kobyłecka: — **20.45** dziennik wieczorny: **22.55** przemówienie gen. Kołłątaj-Srzednickiego z okazji „Tygodnia Budowy Szkół Powszechnych": **21.00** I audycja z cyklu „Sylwetki kompozytorów polskich" — „Aleksander Tansman". Wykonawcy: Orkiestra symfoniczna P. R. pod dyr. kompozytora i Mieczysława Mierzejewskiego. Utwory fortepianowe w wykonaniu kompozytora. — Słowo wstępne wygłosi prof. Karol Stromenger: **21.45** muzyka lekka w wykonaniu małej orkiestry P. R. z udziałem solistów: **22.20** „Płyty dla znawców".

WARSZAWA

Czwartek, 8 października.

Warszawa — 12.40 „Z czego i jak przygotować kiszonki" — pogadanka — wygł. inż. Wojciech Chmielecki: **15.15** płyty: **16.00** „Skrzynka ogólna" — dr. Marjan Stepowski: **16.15** „Życie kulturalne stolicy": **18.20** koncert reklamowy: **18.45** program na jutro: **23.00—23.30** muzyka taneczna (płyty).

POZNAŃ

Czwartek, 8 października.

Poznań — 12.40 skrzynka rolnicza — omówi inż. Dominik Starzeński: **13.00** „Odgłosy przyrody" płyty: **13.55** przegląd giełdowy: — **15.15** koncert reklamowy: **16.35** życie kulturalne i społeczne Poznania: **15.40** „Turniej śpiewaczy" płyty: **17.15** koncert z terenu Wystawy Sztuki w Poznaniu: **18.20** Koncert życzeń z płyt: **22.20** — płyty dla znawców (z Warszawy)

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek:

17.00 Bukareszt. Muzyka salonowa. **Budapeszt.** Recital skrzypcowy. **17,15 Praga.** Recital śpiewaczy. **17.25 Wiedeń.** Arje operowe.

18.00 Monachjum. „Podróż muzyczna po Dunaju". **Koenigswust.** Pieśni Schuberta. **Królewiec.** — Koncert orkiestrowy. **18.10 Budapeszt.** Koncert chóru. **18.15 — Anglja. (Nat. Progr.). Muzyka** taneczna.

19.00 Sztutgart. Koncert solistów. **Paris P. T. T.** Recital organowy. **19.20 Wiedeń.** „Radość i smutki automobilisty: — aud. muzyczna Hruby'ego. **Ryga.** — Wieczór muzyki operowej. **19.25 Praga.** Nowości w muzyce tanecznej. **19.40 Anglja.** (Reg. Progr.). „Piosenki o zmierzchu" — w wyk. zesp. wokalnego.

20.00 Kopenhaga. Koncert symfoniczny. **20.10 Frankfurt.** „Trzeba mieć szczęście" muzyka lekka i operetkowa. **Hamburg.** — „A wieczorem tańczymy". **Kolonja.** „Do tańca i do słuchu" — gra ork. Bunda. **Koenigswust.** Symfonja Pastoralna Beethovena. **Królewiec.** Wieczór tańca. — **Lipsk.** „Dziś tańczymy". **Monachjum.** Muzyka lekka. **Bukareszt.** Koncert orkiestrowy. **20.45 Rzym.** „La Fiamma" — opera Respighiego. **20.50 Poste Parisien.** — Album Wiener-Douceta. **Praga.** Koncert radjoork.

21.00 Radjo Paris. Koncert sol. z udz. Aleksandra Kagana (fort.) **Sztokholm.** Recital skrzypcowy Bustabo. **Anglja.** (Nat. Progr.). Melodje dawne i nowe. **21.20 — Wiedeń.** Recital śpiewaczy: **21.30 Budapeszt.** Muzyka cygańska. — **Anglja** (Reg. Progr.). „Kawalkada" — aud. muzyczna. **21.45 — Radio Paris.** Koncert orkiestrowy **Bukareszt.** Muzyka lekka.

22.00 Sztokholm. Koncert orkiestrowy. **22.10 Medjolan.** Koncert chóru. **22.15 Praga.** Muzyka lekka. **22.20 Budapeszt.** Koncert tria. **22.30 Koenigswust.** „Nocna muzyczka". **Berlin.** Muzyka taneczna. **22.40 Medjolan.** Muzyka taneczna. **22.45 Monachjum.** — „Z dawnych czasów" — koncert.

23.00 Wrocław. Koncert kameralny. **23.30 Budapeszt.** Muzyka taneczna. **23.25 Anglja.** — (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. **23.45 Wiedeń.** Muzyka tan. **Radio Paris.** Muzyka taneczna.

24.00 Sztutgart. Koncert orkiestrowy. **0.15 Radio Paris.** Muzyka lekka.

Dom czerwony naprzeciw odwachu obok Apteki pod Lwem.

Pg 6608-38,139

Dziewczyna
przyjmie posadę do wszelkiej pracy domowej, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 064

Samodzielna
czysta, uczciwa, akuratna z gotowaniem do wszystkiego szuka posady lub posługi całodziennej. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 946

Dziewczyna
szuka posady jako praczka do hotelu od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 22 047

Panna
służąca, dobre świadectwa, szycie gospodarstwo wiejskie i miejskie, znajomość kuchni, zaprawy, chów drobiu, przyjmie posadę panny służącej albo gospodyni, okolica obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 802

Dziewczyna
sierota poszukuje posady do dzieci z szyciem. Zna język francuski. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 797

Panienka
skromna uczciwa szuka posady do pracy domowej lub w składzie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 890

Młodsza
poszukuje posługi lub jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 300

Służąca
z praniem i gotowaniem szuka posady od 15. 10. 1936. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 279

Praczka
wiejska posady poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 359

Małopolanka
uczciwa do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 369

Dziewczynka
do dzieci lekkich prac domowych, uczciwa poszukuje posady od 15-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 318

TEATRY

Poznań, środa, 7. 10.

TEATR POLSKI: Środa, 7. 10. „Tessa".
Czwartek, 8. 10. „Tessa".
TEATR WIELKI (Opera): Środa, 7. 10. „Goplana".
Czwartek, 8. 10. „Halka"
Piątek 9. 10. „Rose-Marie"
TEATR NOWY: Środa, 7. 10. „Szklanka wody".

KINA

Poznań, środa, 7. 10.

APOLLO: „Jadzia".
CORSO: „Wyspa Skarbów".
GLORIA: „Pieśń miłości".
GWIAZDA: Straszny Dwór.
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Syn Marnotrawny".
METROPOLIS: „Jadzia".
RENAISSANCE: „Zbieg z Jawy".
SŁOŃCE: Mały buntownik.
SFINKS: „Dziewczę z obłoków".
ŚWIT: „Fort Douaumont" (pod Verdun)
TĘCZA-Łazarz: „Róża".
TĘCZA-Wilda: „Oskarżam Cię Matko".
WILSONA: „Dodek na froncie".

Dziewczyna
młodsza uczciwa, z dobrej rodziny z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od zaraz lub 15. 10. 36. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 641

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 335

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 336

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 341

Dziewczyna
z dobremi świadectwami z dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 498

Dziewczyna
poszukuje posady od 15. 10. 36. do wszystkiego. Ostatnia posada 7-letnia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 516

b) Inni

Linotypista
biegły, sumienny pracownik, poszukuje posady od zaraz. Łask. oferty Kurjer Poznański zdr 20 915

Żelaźniak - kolonjalista
po wojsku, biegły, polski, niemiecki, skromne wynagrodzenie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 629

Inteligentna
panna do dzieci szuka posady poleceniami, cośkolwiek szycia i haftu. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 290

Panna
do obsługi gości poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 21 811

Panienka
uczciwa, szuka posady za małem wynagrodzeniem, jako uczenica do składu, branża obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 904

Magistra farmacji
bez praktyki poszukuje posady. Oferty wraz warunkami do Kurjera Poznańskiego zdg 21 792

Ekspedjentka
branży piekarsko - cukierniczej szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 747

Techniczka dentyst.
asystent, biegła operatywie, kauczuku, złocie poszukuje posady zaraz lub 1. 11. br. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 754

Absolwent
Szkoły Sztuk Zdobniczych, posiadający kilkuletnią praktykę nauczycielską i dekoratora teatralnego, grafik, projektodawca wnętrz i wystaw, poza tem pracujący w dziennikarstwie, energiczny i przedsiębiorczy, szuka pracy w Poznaniu za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 699

Szofer - mechanik
na wszelkie pojazdy mechaniczne szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 732

Ślusarz
maszynowy szofer z prowincji, kawaler poszukuje posady, kaucja 500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 316/17

Młynarz
poszukuje posady kierownika, walcowego, samodzielnego. Dam kaucję. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Jarocin ng 18 628

Szukam
posady jako pielęgniarka, masażystka i zastępczyni pani domu. Oferty proszę przesłać na adres: Teodora Waszakówna — Kruszwica, ul. Kolejowa 17. zdg 98 552

Kucharz
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 692

Kuchmistrz
poszukuje posady od 15 października posiadam bardzo dobre długoletnie świadectwa z dużych domów. Łaskawe zgłoszenia Zygmunt Więcławski, Długa Goślina, pow. Oborniki. zdg 21 728

Wychowawczyni
wiek średni szuka posady do dzieci, niemieckie, szycie praktyka. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 761

Pielęgniarka
kwalifikowana praktyka szuka posady niemowlęcia, listopad. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 847

1 000 zł
kaucji złoży młoda pani, posiadająca wartościowe rekomendacje, otrzymując posadę kasjerki, ekspedjentki lub t. p. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 842

Cukiernik
samodzielny poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 831

Były
pracownik, stolarz, poler f-my Przepióra poszukuje pracy po domach, również odnawia pianina, solidnie tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 303

Pranie
w dom i poza dom przyjmuję
tanio
Szamarzewskiego 32 — 21. zdg 21 274

Panienka
młoda z ukończoną szkołą handlową Preissa, szuka posady biurowej, maszyna i stenografja. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 319

Krawcowa
na płaszcze i suknie damskie — przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 353

Przyjmę
administrację domu z gwarancją. Poznań. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 587

Korespondentka
polsko-niemiecka, język niemiecki perfekt, książkowość, pisze na maszynie, wszelkie prace biurowe, długoletnia praktyka, dobre, świadectwa, referenc. szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 619

Inteligentna
panienka wyuczy się za ekspedjentkę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 906

Szukam
posady woźnego, inkasenta, ewtl. robotnika. Ewtl. złożę kaucję. — Oferty Kurjer Poznański zdg 21 936

Emeryt państwowy
w sile wieku, poszukuje zajęcia, woźnego, inkasenta lub administratora domu za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 799

27. WOLNE MIEJSCA

Piekarz - cukiernik
potrzebny. Feliks Czapracki — Swarzędz. zdg 21 610

Absolwentka
szkoły gospodarczej do prowadzenia obory, ogrodu i gospodarstwa domowego na folwarku w pobliżu dużego miasta poszukiwana. Praktyka hodowlana konieczna. Zgłoszenia pisemne Lwów, Piekarska 13, administracja domu. dg 3238

Dziewczyna
do wszystkiego z praniem. Spokojna 25. m. 4. zdg 21 764

ng 18 151

Student
potrzebny na wieś do konwersacji polskiej. Pirscher, Przecznica 7. zdg 21 759

Emeryt
przyjmie uczciwą gosposie lub wydzierżawi domek, ogród, meble, inwentarz, okolicy Ludwikowo. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 717

Dzielny
ekspedjent branży bławatów potrzebny. Karaś. Zamkowa 4. zdg 21 859

Fryzjerka
potrzebna od zaraz na stałe, procent lub pensja. Ostrówek 10/11. zdg 21 983

Panienka
do obsługi gości, dobremi świadectwami, całkowitem utrzymaniem potrzebna zaraz. Cukiernia Solankowa, Inowrocław. ng 18 630

Zdolnych
akwizytorów do sprzedaży wełnianych artykułów poszukuje się. Zgłoszenia pod „Wytwórnia" do „Par" Kraków, Rynek 46. Pg 7458-70,97

Werkmistrza
na roboty meblowe i budowlane poszukuje Fabryka Mebli. Wymagana fachowość, kalkulacja. Wnioski z szczegółowym określeniem dotychczasowej pracy kierować: Fabryka Mebli, Katowice, Skrytka pocztowa 253. Pg 7457-71,107

Książkowa
potrzebna. Odpisy świadectw. — Podać wymaganą pensję. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 786

Przedstawiciel
branży piśmiennej na Poznańskie poszukiwany. Zgłoszenia: Kraków. Skrytka 79. n 18 626

Pomocnik
fryzjerski, dzielny, stała posada. Donaj, Nowa 11. zdg 21 917

Potrzebny
na wieś nauczyciel do 2 chłopców 6 i 10 lat, zezwolenie rządowe, pomoc w gospodarstwie. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 800

Szofer - strzelec
kawaler, potrzebny do majątku. Zgłoszenia z warunkami maj. Bietowo, poczta Lubichowo. Pomorze. zdg 92 411

Pomocnik
z ukończoną szkołą hodowlaną i praktyką potrzebny do większego majątku. Zgłoszenia — maj. Bietowo, poczta Lubichowo. Pomorze. zdg 92 410

Chłopiec
do posyłek. Górna Wilda 147. — m. 11. Zgłoszenia 14 — 16. zdg 21 889

Posługaczka
dorywczo — zaraz. Poznańska 58a — 7. zdg 21 941

Fryzjerka
potrzebna. Wielkie Garbary 14. zdg 21 929

29. ROZRYWKA

„Dziewczę z obłoków"
Do środy nieodwołalnie
Jose Mojica
Kinoteatr „Sfinks". zdgr 20 952

Wesoły
wieczór spędzisz miłe Londńskiej Masztalarska. Dancing. zdg 22 032

Wieprzobicie
czwartek, 8. 10. urządza kawiarnia Abisynja, Grunwaldzka 11, na które uprzejmie zaprasza Gospodarz. zdg 21 987

„Patria"
Franciszkańska. Smaczna kuchnia. Bilardy. zdg 21 789

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich, 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 85 745

Plakatowy
Rozkład Jazdy Kolejowej
na sezon zimowy 1936/1937

(obowiązujący od 4 października rb.)

zawierający spis wszystkich pociągów odchodzących i przychodzących do Poznania, tak mile przyjmowany od szeregu lat przez hotele, restauracje, kawiarnie, cukiernie, zakłady fryzjerskie oraz wszelkiego rodzaju biura i składy w Poznaniu, ukazał się w nowem wydaniu, wykonany pięknym czytelnym drukiem trójbarwnym.

Oddajemy go za zwrotem kosztów własnych w wysokości

10 groszy za egzemplarz

w administracji naszej przy św. Marcinie 70.

Biurowy
korespondent książkowy, polski, niemiecki, wszechstronna 14 let. praktyka w urzędach, przedsiębiorstwach, majątkach ziemskich, pisze na maszynie szuka posady. Miejscowość obojętna. Oferty z warunkami uprasza Szablewski, Grudziądz. Zamkowa 15. zdg 21 626

Rządca
gospodarczy, trzydziestoczteroletni, z dłuższą praktyką w majątkach intensywnych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 401

Kuśnierka
fasonuje naprawia futra elegancko. Szuka posady poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 386

Bilansista
rutynowany średnim wieku, b. prokurent banku, kierownik finansowy Syndykatu Rolniczego, egzaminem Akademji Handlowej, ekspert i organizator, perfekt niemiecki, rosyjski świadectwa, referencje pierwszorzędne, szuka posady. — Łaskawe zgłoszenia Gołkowski, Terlińsko, Małopolska stacja kolejki. zdg 22 050

8-mio
klasistka, pisze na maszynie poszukuje posady biurowej, albo kasjerki z kaucją. Oferty „Oredownik, Łódź, „Kaucja". ng 18 555

Rządca
zawodowy rolnik, lat 42, dłuższą samodzielną praktyką, szuka posady. Adres „Agronom" Inowrocław, Jacewska 28 — 2. zdg 99 551

Panienka
z lepszego domu, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia, najchętniej do dzieci lub skład robótek. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 031

Panienka
z lepszego domu poszukuje nauki krawieckiej. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 030

Kto
przyjmie młodego biurowego, stenografją polską, biegłego
stenotypistę
posiadającego
własną maszyną
Praktyka biurowa. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 286

Kucharka
wiejska z samodzielnem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego w lepszym domu. Miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 22 020

Podróżujący
dobrze zaprowadzony w składach rowerów, — któryby odwiedzał klientelę samochodem. Kaucja pożądana zł 600,—. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 21 737

Panna do dzieci
samodzielna tylko z dłuższą praktyka potrzebna do 4 dzieci od 2½ do 8 lat) od 15. 10. 36 r. Zgłoszenia pism. do eksp. Kurjera Poznańskiego zdg 21 708

Młodsza
szyciem, wszystkiego zaraz — miasto, prowincja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 702

Siła biurowa
młodsza, możliwie z znajomością stenografji i pisania na maszynie poszukiwana. Warunek ładny charakter pisma. Zgłoszenia należy przesyłać do Kurjera Poznańskiego zdg 21 775

Kierownik (czka)
z branży szkła, otrzyma posadę za udzielenie pożyczki do 2 tys. zł. Zgłoszenia Br. Pochrzast, — Wieluń. ng 18 619-20

Panna
z kilkoletnią praktyką, drogerji, ewtl. składzie kolonjalnym, potrzebna na prowincję. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 709-10

Bufetowa
z obsługą gości, przystojna od zaraz potrzebna. Odpis świadectw i fotografja Władysław Twardowski, Hotel restauracja, Borek. ng 18 632/3

Uczeń
piekarski może się zgłosić. Poznań, Wroniecka 5. zdg 21 730

Aparaty radjowe
czołowych fabryk krajowych i zagranicznych po niskich cenach i na długoterminowe spłaty w olbrzymim, bezkonkurencyjnym wybarze poleca

Radjo
reprezentacyjny magazyn radjowy
Poznańskie Towarzystwo Radjowe
z. o. o. Poznań, Fr. Ratajczaka 39
Pg 6600-38,120

Krawców
damskich oraz krawczynie przyjmie. Buczewski Leon, ul. 27 Grudnia 3. zdg 21 845

Panienka
z wykształceniem gimnazjalnem jako wychowawczyni dla panienek 11 i 13 lat potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 040

Panienka
ekspedientka z obsługą gości do kawiarni 1 dzień tygodniowo. — Oferty do Kurjera Pozn. zdg 22 029

Dziewczyna
do kuchni potrzebna od zaraz. Restauracja, St. Rynek 80/82. zdg 21 968

Kartoniarka
potrzebna. „Kartonaż" — Dąbrowskiego 79. zdg 21 976

Ekspedjent - dekorator
bławatnik potrzebny od zaraz. — Zgłoszenia z podaniem pensji. M. Mietliński, Inowrocaiw, Królowej Jadwigi 5. ng 18 631

Baterje anodowe
kieszonkowe, lampki elektryczne
„Centra"
przybory elektrotechniczne, żarówki poleca najtaniej
Kazimierz Matuszak
Pierackiego 16. tel. 30-67. Ng 16 748

Humor zagraniczny

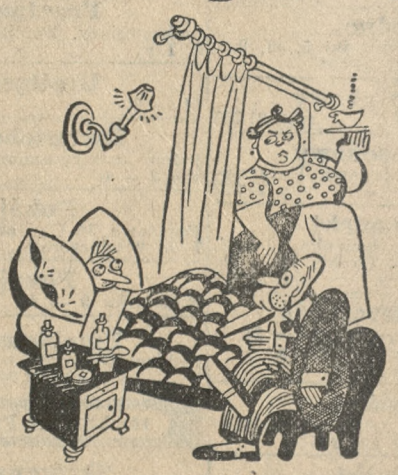

Gdy pantoflarz spisuje testament.

— Czy to pańska ostatnia wola?
— Nie, proszę pana, to moja pierwsza... (x)

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc październik 1936 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 P. K. O. Poznań nr. 200.149.